

Gorenjski Glas

TOREK, 14. NOVEMBRA 2023

LETO LXXVI, ŠT. 91, CENA 2,50 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

V Kranju začeli graditi novo sosesko

Skoraj štiristo stanovanj bo družba Emeco nepremičnine zgradila na zapuščenem zemljišču nekdanjih Gorenjskih mlekarin v Kranju.

SIMON ŠUBIC

Kranj – S simboličnim zalivanjem sadike drevesa na platoju gradbene jame so minuli četrtek zaznamovali začetek gradnje nove kranjske soseske Kranjska iskrica, prve v Kranju po več kot dvajsetih letih. Kranjska družba Emeco nepremičnine bo na 2,7 hektarja velikem degradiranem območju nekdanjih Gorenjskih mlekarin in mlekarne šole zgradila 396 stanovanj (269 stanovanj v prvi fazi in 133 v drugi) in okoli 670 parkirnih mest, od tega sto javno dostopnih. Okoli 60 stanovanj bo oskrbovanih. V soseski med

drugim načrtujejo tudi živilsko trgovino in dva poslovna prostora, hitre polnilnice za električna vozila, postajo za izposajo koles in velike skupne kolesarnice.

»V Kranju smo prisotni že več let, tu smo dobro sprejeti in se počutimo dobrodošli. To je bil tudi razlog, da smo odprtih rok sprejeli priložnost, ki nam je bila pred leti ponujena, da postanemo glavni investitor v enega največjih projektov stanovanjsko-poslovne gradnje v Sloveniji. Ne dvomim, da se bomo spet zelo hitro videli, v dveh letih, ko bo soseska Kranjska iskrica odprla svoja vrata,« je ob uradnem začetku gradnje soseske povedal

Luis Goncalves, predstavnik investitorja El Sewedy Capital International, ki je tako kot Emeco nepremičnine in Iskraemeco del egipčanske skupine El Sewedy.

»Uresničuje se naša ideja, da bomo v Kranju v naslednjih treh, štirih letih dobili tisoč novih stanovanj; poleg Kranjske iskric se obeta še stanovanjska gradnja na Zlatem polju, drugo leto pa se bomo lotili gradnje novega mostu pri Planiki, kar je pogoj, da republiški stanovanjski sklad začne graditi sosesko Ob Savi z 240 neprofitnimi stanovanji,« pa je dejal kranjski župan Matjaž Rakovec.

▶ 6. stran

Začetek gradnje Kranjske iskric so napovedali s simboličnim zalivanjem prvega drevesa, ki ga bodo posadili v soseski (z leve): Andrej Gorjan in Oktavijan Aram iz Emeco nepremičnin, kranjski župan Matjaž Rakovec in Bahaa Abdullah iz Iskraemeca. / Foto: Gorazd Kavčič

Reka je ustvarila novo strugo

Močno deževje je veliko škode povzročilo tudi Kampu Šobec. Drevje, ki ga je nosila Sava Dolinka, se je zagostilo pod most in reki zaprlo pot, ta pa je odnesla del brežine in poškodovala most.

MARJANA AHAČIČ

Lesce – Kot je povedal direktor kampa Uroš Ambrožič, škodo še ocenjujejo, najverjetneje pa se bo povzpela na okoli pol milijona evrov, saj je deroča voda ruvala drevesa, odnesla del brežine in močno poškodovala most, ki povezuje levi in desni breg Save Dolinke.

Medtem ko avgustovske poplave Šobca neposredno niso bistveno prizadele, čeprav je tudi takrat Sava Dolinka prestopila breg in so del kampa preventivno evakuirali, so posledice tokrat zanje bistveno hujše.

▶ 5. stran

Narasla Sava Dolinka je, ko je naplavljeno drevje zaprlo pretok pod Šobčevim mostom, našla drugo pot in pri tem odnesla precejšen del brežine.

Razmere na območju Ledin so se umirile

SUZANA P. KOVAČIČ

Rateče – Voda iz jezera Ledine v Ratečah je po zadnjem močnem deževju povzročila velike težave in ogrozila sedem objektov. Iz Civilne zaščite Občine Kranjska Gora so konec minulega tedna obvestili, da se stanje na poplavljenem območju umirja in

da se je gladina vode v presihajočem jezeru stabilizirala. Na zahodni strani so izklopali še dodaten kanal za odtekanje vode. Tudi državna Enota za prečrpavanje večjih količin vode je zaključila črpanje vode, saj so razmere obvladljive. Cesta proti Planici in kolesarska steza Rateče–Podkoren sta že odprti.

Prilogi:

LOČANKA deželne novice

KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO
strani 14. in 15.

AKTUALNO

Vemo, kako zdravo jemo?

V zadnjem obdobju se kar vrstijo odpoklici različnih živil, denimo korenja s preseženo vrednostjo kadmija in mandarin, onesnaženih s pesticidi. Kako varna sta sploh še sadje in zelenjava, ki ju uživamo?

3

GORENJSKA

Bled pripravljen na zimsko sezono

Po poletni sezoni, ko so na Bledu skušali z raznimi ukrepi vzpostaviti red ob obali jezera, se že pripravljajo na zimski čas. Bogat program Zimske pravljice bo zaživel s prižigom lučk v soboto, 2. decembra.

4

ŠPORT

Ligaši novo sezono začeli na Kališču

Na Kališču se je začela nova sezona Kranjske zimske tekaške lige. Pet tekov, trije krogi je format, ki ostaja že od začetka. Gre za poseben sistem tekaških druženj v zimskih mesecih, za katera ni startnine.

12

RAZVEDRILO

Nazdravila življenjskemu jubileju

Klementina Skumavc Mežek je 22. oktobra praznovala življenjski jubilej, sedemdeset let. Verjetno se boste še spomnili njenih poročanj na Radiu Gorenc, že vrsto let je sodelavka Gorenjske televizije.

19

VREME

Danes bo delno oblačno. Jutri se bo zjasnilo, popoldne je možna kakšna ploha. V četrtek bo sončno z občasno oblačnostjo.

3/16 °C

jutri: delno jasno

917703521666018

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Prednovoletni koncert Tonyja Cetinskega

V petek, 8. decembra, pod žaromete Gospodarskega razstavišča v Ljubljani prihaja priljubljeni hrvaški pevec Tony Cetinski. Rodil se je 31. maja 1969 v Pulju in se že v zgodnji mladosti začel navduševati nad glasbo in glasbili, še posebno nad klavirjem, bobni in kitaro. Svoj prvi album Srce nikad ne laže

je posnel leta 1988, leta 1994 pa je s pesmijo Nek' ti bude ljubav sva zmagal na hrvaškem izboru za pesem Evrovizije. Kasnejši albumi so ga popeljali v okrilje svetovno znanih glasbenikov, s čimer je bilo njegovo garanje za uspeh poplačano. V duetu je zapel s svetovno znanimi imeni, kot so José Carreras, Plácido Domingo, Montserrat Caballé in Michael Bolton, ameriški pop zvezdnik, s katerim sta nastopila v prestižnem Royal Albert Hallu v Londonu. V svoji glasbeni karieri je Tony nanizal 12 studijskih albumov in številne

kompilacije ter napolnil veliko največjih koncertnih prizorišč na Hrvaškem, v Srbiji, Severni Makedoniji in tudi v Sloveniji. Kada žena zavoli, Blagom onom tko te ima, Od milijun žena je le nekaj njegovih uspešnic, ki jih boste slišali tudi na tem koncertu. Če ste naročeni na Gorenjski glas in bi si koncert v paru radi ogledali brezplačno, odgovorite na vprašanje: Katera je vaša najljubša pesem Tonyja Cetinskega? Odgovore s svojimi podatki (ime, priimek in naslov) pošljite najkasneje do četrтка, 23. novembra, na kotiček@g-glas.si. Po dve vstopnici bosta prejela dva naročnika.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **ANDREJ RUPAR** iz Ljubljane.

Včeraj začeli pošiljati odločbe

Zavod za zdravstveno varstvo bo do konca leta okoli 1,7 milijona upravičencem postopoma pošiljal odločbe o vključitvi v zavarovanje za dolgotrajno oskrbo. Zakon začne veljati z novim letom.

ANA ŠUBIC

Ljubljana – Potem ko je 3. avgusta letos začel veljati novi zakon o dolgotrajni oskrbi, je včeraj Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) po uradni dolžnosti začel upravičencem pošiljati t. i. ugotovitelne odločbe o vključitvi v zavarovanje za dolgotrajno oskrbo. »Gre za prvi pomemben korak pri vzpostavljanju novega sistema dolgotrajne oskrbe – to je preverjanje in urejanje izpolnjevanja pogojev za pridobitev lastnosti zavarovane osebe v obveznem zavarovanju za dolgotrajno os-

vsakomur, ki jo potrebuje; ne samo tistim, ki si jo lahko privoščijo, ampak mora biti dosegljiva in dostopna vsakemu državljanu in državljanke,« je dejal minister in dodal, da zakon o dolgotrajni oskrbi začne veljati s 1. januarjem 2024, pravice in storitve dolgotrajne oskrbe pa se bodo v naslednjih dveh letih uveljavljale postopoma. »Celoten paket s pravico do dolgotrajne oskrbe institucij in pravico do denarnega prejema bo začel veljati 1. decembra 2025, pred tem pa dolgotrajna oskrba na domu in e-oskrba s 1. julijem 2025,

Minister za solidarno prihodnost Simon Maljevac

/ Foto: Primož Pičulin (arhiv GG)

Minister Simon Maljevac: »Celoten paket s pravico do dolgotrajne oskrbe institucij in pravico do denarnega prejema bo začel veljati 1. decembra 2025, pred tem pa dolgotrajna oskrba na domu in e-oskrba s 1. julijem 2025, najhitreje, takoj na začetku uveljavitve, pa pravica do oskrbovanega družinskega člana.«

krbo,« je pojasnila Tatjana Mlakar, generalna direktorica ZZZS, in napovedala, da bodo odločbe na domove upravičencev pošiljali postopoma do konca leta. Minister za solidarno prihodnost Simon Maljevac je poudaril, da odločba od nas ničesar ne zahteva, je pa pomemben dokument, ki bo omogočal uveljavljanje pravic do storitev dolgotrajne oskrbe, ko jih bomo potrebovali.

»Dolgotrajna oskrba je sistem, ki nudi pomoč

najhitreje, takoj na začetku uveljavitve, pa pravica do oskrbovanega družinskega člana,« je Maljevac na kratko predstavil časovnico uveljavljanja pravic. Kot je še pojasnil, zakon poleg storitev ureja tudi financiranje dolgotrajne oskrbe, in sicer v obliki sredstev iz proračuna v znesku do 190 tisoč evrov ter prispevka v višini po eno odstotno točko s strani delodajalca, delojemalca in upokojujencev, ki ga bomo začeli plačevati s 1. julijem 2025.

Zavarovanih oseb po zakonu o dolgotrajni oskrbi je trenutno okoli 1,7 milijona. »To so osebe, ki so stare 18 let in so zavarovane za obvezno zdravstveno zavarovanje za primer bolezni in poškodbe izven dela, ter tudi zavarovanci za obvezno zdravstveno zavarovanje, ki so lahko mlajši od 18 let in so obvezno zdravstveno zavarovani na podlagi delovnega razmerja,« je pojasnila Tatjana Mlakar.

Upravičenost prasilca do storitev bodo ocenili na vstopnih točkah, ki bodo na centrih za socialno delo vzpostavljene s 1. januarjem

2025, tam bodo državljanom na voljo tudi vse informacije o pravicah do dolgotrajne oskrbe, je še pojasnila Mlakarjeva. Do tedaj pa informacije o pravicah in vzpostavljanju sistema dolgotrajne oskrbe zagotavlja ministrstvo za solidarno prihodnost na spletni strani www.gov.si/dolgotrajna-oskrba in na telefonski številki 080 9810, medtem ko ZZZS nudi informacije o vključenosti zavarovanih oseb v obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo (spletna stran www.zzs.si/do in klicni center na številki 01/30 77 605).

Obetata se prepoved arom in ukinitvev kadilnic

Vlada je potrdila predlog novele zakona o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov, ki med drugim predvideva prepoved privlačnih arom in elektronskih cigaretah ter popolno ukinitvev kajenja v zaprtih javnih in delovnih prostorih.

ANA JAGODIC DOLŽAN

Ljubljana – »Elektronske cigarete vsebujejo številne škodljive, rakotvorne in dražilne snovi, ena ključnih sestavin pa je nikotin, ki je močno zasvajajoč in ima škodljive učinke na srčno-žilni sistem, pljučno funkcijo in razvoj ter delovanje možganov pri mladostnikih,« je opozorila ministrica za zdravje Valentina Prevolnik Rupel. Uporaba teh cigaret med otroki in mladimi po njenih besedah strmo narašča, večina jih začne uporabljati zaradi različnih arom, ki pa zmanjšujejo zaznavanje škodljivosti, poleg tega elektronske cigarete večajo verjetnost, da bodo mladostniki začeli kaditi tudi navadne.

Ministrstvo za zdravje želi zmanjšati privlačnost elektronskih cigaret. / Foto: Gorazd Kavčič

Predlagana novela zakona o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih

izdelkov, ki jo je vlada poslala v obravnavo v državni zbor, prepoveduje zeliščne,

sadne, sladke in druge privlačne arome v elektronskih cigaretah; po vzoru nekaterih drugih držav dovoljuje le okus ali vonj tobaka ali mentola. »Bomo pa nadzorovali in analizirali škodljive snovi v teh aromah in jih ustrezno obravnavali oziroma prepovedali,« je napovedala ministrica. S spremembami zakona Slovenija sicer sledi evropski direktivi, ki narekuje prepoved arom (le) za ogrevane tobačne izdelke, obenem pa uvaja zdravstvena opozorila na njihovi embalaži.

Za preprečevanje črnega trga in učinkovitejše izvajanje zakona so na ministrstvu za zdravje dopolnili tudi nekatere nadzorne in kazenske določbe. Kot je pojasnila

ministrica, posameznik ne bo smel prodajati in uvažati tobačnih in povezanih izdelkov v večjih količinah. »Da bomo učinkoviteje izvajali prepoved prodaje tovrstnih izdelkov na spletu, ki sicer velja od leta 2017, predlog zakona posameznikom prepoveduje uvoz teh izdelkov iz tretjih držav. Gre za izdelke, ki pogosto kršijo zakonodajo, predvsem glede vsebnosti nikotina in drugih škodljivih snovi,« je poudarila.

V predlogu zakona so še nekatere druge dopolnitve, med njimi prepoved kadilnic v zaprtih prostorih. »Kadilnice so se namreč kljub prezračevanju, filtriranju in drugim tehničnim ukrepom izkazale za neučinkovito zaščito pred izpostavljenostjo

tobačnemu dimu.« Po potrditvi novele, na katero ministrstvo računa v naslednjem letu, bi jih ukinitvi v petih letih, za uveljavitev prepovedi arom v elektronskih cigaretah pa je predvideno enoletno prehodno obdobje.

Ministrica Valentina Prevolnik Rupel ocenjuje, da so predlagani ukrepi nujni, saj bodo zagotovili varovanje zdravja celotne populacije, še posebno otrok in mladostnikov, ter pripomogli k vzdržnosti slovenskega zdravstvenega sistema v prihodnosti. Prav tako naj bi prispevali k uresničevanju dolgoročne strategije za zmanjšanje posledic rabe tobaka, ki predvideva, da bo Slovenija do leta 2040 postala družba brez tobaka.

Vemo, kako zdravo jemo?

V zadnjem obdobju se kar vrstijo odpoklici različnih živil, denimo korenja s preseženo vrednostjo kadmija in mandarin, onesnaženih s pesticidi. Kako varna sta sploh še sadje in zelenjava, ki ju uživamo? Kako škodljive so energijske pijače za mladostnike in ali so prehranska dopolnila res koristna? O tem smo se pogovarjali z dr. Urško Blaznik z Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ).

URŠKA PERNEL

Pred kratkim je v javnost prišla informacija, da je bila v korenju pridelovalca iz Voklega presežena vrednost kadmija. Kar 40 kilogramov korenja so pojedli otroci iz Vrtca Radovljica. Zaskrbljenost staršev teh otrok je bržkone razumljiva. Kakšen vpliv na zdravje otrok bi zaužitje tega korenja lahko imelo?

Pojavljanje kadmija v živilih že dokaj dobro poznamo, zato imamo z zakonodajo predpisane mejne vrednosti. Za zagotovitev učinkovitega varovanja javnega zdravja se živila, ki presega mejne vrednosti onesnaževal, ne smejo dajati na trg niti se ne smejo uporabljati kot sestavina živil ali mešati z živili. Kadmiju se v prehrani sicer ne moremo povsem izogniti, saj ga v okolju najdemo kot naravno prisotnega oziroma kot posledico onesnaženja iz industrijskih in kmetijskih virov. Kadmij v zemlji in vodi prehaja v rastline in vodne organizme ter se na tak način pojavlja v prehranski verigi. V Evropi so glavni prehranski viri kadmija žita, zelenjava, oreščki, stročnice, meso in živalska drobovina.

Seveda razumemo zaskrbljenost staršev, saj so otroci bolj občutljiva populacijska skupina, že zaradi nizke telesne mase, pa tudi zato, ker bodo kadmiju izpostavljeni še celo življenje. Vendar je za enkratno oziroma občasno izpostavljenost kadmiju preko živil s preseženo mejno vrednostjo malo verjetno, da bi to predstavljalo tveganje za njihovo zdravje.

Pred dnevi je bila odpoklicana tudi pošiljka mandarin iz Hrvaške zaradi prevelike vsebnosti pesticida klorpirifos. So pa potrošniki pred časom že pojedli onesnažene poljske slive in srbske breskve. Kakšne posledice za zdravje ima uživanje takšnega sadja s pesticidi?

V primeru klorpirifosa je bilo ob ponovni presoji varnosti v letu 2020 ugotovljeno, da obstaja potencialno tveganje za zdravje, zato klorpirifosa in klorpirifosmetila pri pridelavi sadja in zelenjave v EU ni več dovoljeno uporabljati. O morebitnih posledicah za zdravje zaradi zaužitega sadja s klorpirifosom težko z gotovostjo karkoli rečemo, ne nazadnje je bila uporaba tega

Urška Blaznik je doktorica biomedicinskih znanosti. Ukvarja se z varnostjo živil in ocenjevanjem tveganja za zdravje ljudi. Je Gorenjka iz Srednje Dobrave pri Kropi. / Foto: osebni arhiv

pesticida dovoljena vrsto let. Ključno je, da se živila, ki vsebujejo ostanke pesticidov, za katere obstaja sum škodljivega delovanja na zdravje, odkrije, umakne s trga, če so še prisotni, in s postopki pri pridelovalcu prepreči, da se to ponovi. Morda še premalo vemo o

koristi za zdravje, predvsem vnos zelenjave bi prebivalci Slovenije morali precej povečati. Bolj je skrb vzbujajoča rast cen in kakovost razpoložljivega sadja in zelenjave za najbolj šibke. Poleg lokalnih pridelovalcev hrane podpiramo tudi lastno pridelavo vrtnin.

»Spremenjen način komuniciranja pristojnih organov trenutno daje vtis, kot da se je stanje glede varnosti na področju sadja in zelenjave zelo poslabšalo, čeprav se v resnici ni bistveno spremenilo.«

dolgotrajni sočasni izpostavljenosti različnim kemikalijam, zato se tudi zavzemamo za omejevanje uporabe pesticidov in za iskanje varnejših alternativ. V EU smo se sicer odločili, da bomo do leta 2030 uporabo kemikalij – pesticidov zmanjšali za polovico, ne vemo pa, kako bo to zares vplivalo na pridelavo hrane v teh neprijaznih in spreminjajočih se podnebnih pogojih.

Marsikdo zaradi vseh teh primerov verjetno razmišlja, ali naj sploh še uživa sadje, zelenjavo ...

Spremenjen način komuniciranja pristojnih organov trenutno daje vtis, kot da se je stanje glede varnosti na področju sadja in zelenjave zelo poslabšalo, čeprav se v resnici ni bistveno spremenilo. Vsekakor uživanje sadja in zelenjave prinaša velike

NIJZ že dalj časa poudarjate, da energijske pijače niso primerne za mladostnike. Zakaj?

Kar se tiče energijskih pijač nasploh, je naše stališče jasno – te pijače so za otroke in mladostnike povsem neprimerne in jih zelo odsvetujemo. Pomembno je vedeti, da to niso običajne brezalkoholne pijače. Vsebujejo predvsem kofein in ostale snovi za poživitev, večji delež sladkorja ali sladila ter barvila in arome. Zaradi nižje telesne mase se pri otrocih in mladostnikih neželeni učinki pojavijo hitreje in bolj intenzivno kot pri odraslih. Za določitev varnega vnosa kofeina pri otrocih in mladostnikih ni na voljo dovolj podatkov, zato se pri njih uporaba energijskih pijač popolnoma odsvetuje. Ker je kofein, ki je pomembna sestavina teh pijač, precej grenak, pogosto vsebujejo še velike količine sladkorja ali pa umetna sladila.

V Sloveniji pa v zadnjih letih narašča tudi uporaba prehranskih dopolnil. Kakšne so pasti njihovega uživanja? Jih sploh potrebujemo in če že, katera?

Opažamo, da gre predvsem v določenih populacijskih skupinah za naraščajoč trend »skrbi zase«, ki vključuje tudi uživanje prehranskih dopolnil. Pri tem je treba opozoriti na to, da so prehranska dopolnila živila in v prvi vrsti namenjena dopolnjevanju prehrane, če je to potrebno. In v taki vlogi so lahko zelo učinkovita. Če hiter pogled na ponudbo prehranskih dopolnil pa pokaže, da so med sestavinami pogosto tudi take, ki bi lahko imele učinke na telesno zmogljivost, obvladovanje telesne mase in na nekatere simptome življenjskih obdobj, denimo menopavze. Pogosto so taki zatrdljivi učinki nedokazani, sestavine pa tudi zdravju škodljive. Zato menimo, da ljudje preveč nekritično nasedajo obljubam prodajalcev prehranskih dopolnil. Pojavlja se paradoks uživanja prehranskih dopolnil, saj jih pogosteje uživajo tisti, ki imajo zadosti sredstev in znanja, da bi lahko poskrbeli za svojo optimalno prehrano in zdravje, na drugi strani pa imamo zaradi naraščajoče revščine populacijske skupine, ki so hranilno podhranjene in bi morda potrebovale prehranska dopolnila, pa si jih ne morejo privoščiti.

Na NIJZ ste pred kratkim opozorili na škodljivost pijače Prime, ki je navdušila zlasti mlajše najstnike. Kakšno je vaše strokovno mnenje o uživanju te pijače med najstniki?

Pijače Prime so žalosten primer agresivnega in ciljnega oglaševanja nepotrebni in celo škodljivih izdelkov otrokom in mladostnikom s strani velikih proizvajalcev, v tem primeru proizvajalcev brezalkoholnih in energijskih pijač, vendar način pristopa ni omejen samo nanje. Glede na visoko ceno teh izdelkov ocenjujemo, da navdušenje nad pijačo ne bo trajalo dolgo, ne podcenjujemo pa premišljenih pristopov industrije, ki bo morda ponudila cenejše različice.

Po vaši zadnji raziskavi energijske pijače pije več kot 40 odstotkov mladostnikov. Na

K

KOMENTAR
SIMON ŠUBIC

Alkoholne ključavnice

Minuli teden je v Sloveniji potekala nacionalna preventivna akcija za preprečevanje vožnje pod vplivom alkohola, drog in drugih psihoaktivnih snovi, ki je – ne po naključju – sovpadala z martinovim. Na ta praznik je pitje alkohola v mnogih kulturah, tudi v slovenski, del tradicije, saj ga povezujejo z vinogradništvom, stiskanjem mošta in degustacijo mladega vina. To je čas, ko se popije več alkohola kot običajno, zato so pristojne institucije še dodatno opozorile pred vožnjo v alkoholiziranem stanju. Kot sporočajo, že prvi popit kozarec alkoholne pijače vpliva na zaznavanje, zmožnost presoje in reakcijski čas voznika. Raziskave so pokazale, da se verjetnost povzročitve prometne nesreče že pri koncentraciji 0,5 promila podvoji, pri 1,1 promila alkohola pa osemkrat poveča v primerjavi s treznim voznikom. Verjetnost se z višjo stopnjo alkoholiziranosti eksponentno stopnjuje.

V teh dneh poteka tudi razprava o možnosti uvedbe alkoholnih ključavnic kot dopolnilnega prekrškovnega ukrepa za osebe, ki jim je bilo izrečeno prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja in so jim bile izrečene kazenske točke zaradi vožnje pod vplivom alkohola. To predvidevata tako Evropska uredba o splošni varnosti vozil, ki med drugim predpisuje, da morajo biti od 7. julija 2024

vsa nova vozila na evropskem trgu opremljena tudi s tehnično predpripravo za namestitvev alkoholne ključavnice, kot tudi predlog Resolucije nacionalnega programa varnosti cestnega prometa za obdobje 2023–2030.

V Agenciji za varnost prometa (AVP) ugotavljajo, da strožja kaznovalna politika pri težjih kršiteljih nima zadostno učinkovitega učinka, zato podpirajo uvedbo alkoholnih ključavnic, ki lahko trdovratnim povratnikom preprečujejo, da se v alkoholiziranem stanju ponovno ne usedejo za volan. Kot je na nedavni mednarodni konferenci o tej tematiki dejala Simona Felser, v. d. direktorice AVP, bi morali razmisliti tudi o primernosti takšnega tehničnega ukrepa za poklicne voznike, prevoze otrok in šole vožnje.

Uvedba alkoholnih ključavnic ima tudi podporo splošne javnosti, je pokazala raziskava, ki jo je AVP naročila pred dvema letoma. Namestitev alkoholnih ključavnic kot ukrep za voznike, ki so že vozili pod vplivom alkohola, so namreč podprle dobre tri četrtine anketiranih, namestitev alkoholnih ključavnic za poklicne voznike (prevozi potnikov, otrok) pa kar 88,6 odstotka. Delež podpore temu ukrepu je precej višji od 54-odstotne podpore nižazniju dovoljene stopnje alkohola v krvi na 0,0 promila. Zanimiv je podatek, da med nepodporniki obeh ukrepov najbolj izstopajo moški v starostni skupini od 31 do 45 let.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Urška Pernel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Pernel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltrednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Na Bledu se pripravljajo na novo sezono

Po poletni sezoni, ko so na Bledu skušali z različnimi ukrepi vzpostaviti red ob obali Blejskega jezera, se že pripravljajo na zimski čas. Bogat program Zimske pravljičnice bo zaživel s prižigom lučk v soboto, 2. decembra, in bo potekal vse do 14. januarja.

MAŠA LIKOSAR

Bled – Kot je na nedavnem srečanju blejskega turističnega gospodarstva poudaril blejski župan Anton Mežan, se je izkazalo, da so s prisotnostjo ljudi na terenu, od redarjev, varnostnih služb do informatorjev projekta Vprašaj me, sem domačin, ki so opozarjali obiskovalce na neprimerno vedenje, cilj vzpostavitve večjega reda ob obali jezera v veliki meri doseglji. Letos so ukrepe usmerili na območje med Grajskim kopališčem in Hotelom Toplice, v prihodnje pa jih bodo razširili še na predele proti Mlinemu in Mali Zaki, obenem pa tudi na Blejski otok s spremembo plovbnega režima. Mežan je napovedal tudi novo parkirišče ob severni razbremenilni cesti pri izvozu proti Blejskemu gradu in obnovo obale v Mali Zaki.

Daljšanje dobe bivanja

Med januarjem in septembrom so na Bledu našli slabih 370 tisoč gostov, ki so skupaj opravili dobrih 940 tisoč nočitev. Kot je povedal direktor javnega zavoda Turizem Bled Blaž Veber, števila gostov v primerjavi z

Srečanje blejskega turističnega gospodarstva v Festivalni dvorani na Bledu / Foto: Maša Likosar

letom 2019 niso presegli, beležijo pa vztrajno daljšanje dobe bivanja, kar je v skladu s strategijo in vizijo Bleda kot turistične destinacije. Najdlje so se, glede na povprečno dobo bivanja, na Bledu zadržali Nizozemci, sledijo Nemci in Britanci. Kot prednost destinacije je poudaril trajnostno mobilnost z brezplačnimi avtobusnimi prevozi. Na trajnostjo naravnano raziskovanje Bleda in okolice se je podalo več kot dvajset tisoč potnikov. Zadovoljni so tudi z izvedbo prireditev, pri katerih so uvedli nov koncept. Potekale so na več lokacijah in niso

bile tako kot dotlej osredinjene na Jezersko promenado. Da bi bila zimska sezona enako uspešna kot poletna, pa bo treba v prihodnje po Vebrovem mnenju razmišljati o novih večjih investicijah, kot je denimo termalno zdravilišče.

Božičkova pisarna

Kot je še naznanil Veber, bo rdeča nit zimske sezone romantična podoba alpskega bisera, ki jo bodo popestrili z bogatejšo in razširjenonovoletno okrasitvijo. Dodatno bodo okrasili območje med Trgovskim centrom Bled in celotno promenado

ter z osvetlitvijo še posebej povezali Grajsko kopališče in grad. V sklopu Trgovskega centra Bled bodo postavili večje drsališče iz umezne mase, za kar bo poskrbelo Turistično društvo Gorje. Na Jezerski promenadi bo odprta podružnica finske Božičkove pisarne, ki bo delovala med 2. in 13. decembrom. Na tamkajšnjih stojnicah se bodo predstavljali gostinski ponudniki in lokalni rokodelci, za praznično vzdušje ob concih tedna pa bo poskrbljeno z glasbenim programom, koncertni oder bo letos umeščen pod Hotel Park.

Ob adventnih nedeljah bodo v Zdraviliškem parku ob nastopih pevskega zborov prižgali adventne svečke. Ponovno bodo sklenili Krog prijateljstva – prireditev je zažvela leta 1999, ko so si na Bledu podali roke in »objeli« slovenski biser. Upriporitev Legende o potopljenem potekala na božični dan. Na zadnji dan leta bodo pripra-

prireditev ob 150. obletnici rojstva domačina Josipa Plemlja. Kot je dejala direktorica Lea Ferjan, so letos ob vse večjem obisku Blejskega gradu posodabljali digitalna orodja za upravljanje objektov, ki delujejo pod njihovim okriljem. V prihodnjem letu načrtujejo uvedbo časovnih terminov vstopa v grad in nove investicije. Med drugim bodo prenovili razsvet-

Da bi bila zimska sezona enako uspešna kot poletna, bo treba v prihodnje po mnenju Blaža Vebra razmišljati o novih večjih investicijah, kot je denimo termalno zdravilišče.

vili otroško silvestrovanje s Trkajem in Repki ter prihodom Dedka Mraza. Prvi dan novega leta bodo pričakali v družbi Ansambla Saša Avsenika in skupine Popdelux, prvega januarja pa bodo obiskovalce tradicionalno razveselili Prifarski muzikanti.

Nove investicije

S poletno turistično sezono so zadovoljni tudi v Zavodu za kulturo Bled. Z mnogimi dogodki in prireditvami jo želijo podaljšati v zimski čas. Med odmevnejšimi bo razstava Eve Petrič na več lokacijah po gradu in

ljavo v Festivalni dvorani, gradili javne sanitarije na parkirišču pri Infrastrukturi Bled, pristopili bodo tudi k obnovi Mrakove domačije.

Posodobitev si obeta Ledena dvorana, ki jo poleg Grajskega kopališča in Straže Bled upravlja javno podjetje Infrastruktura Bled. Kot je pojasnil direktor Janez Resman, bodo prenovili ledeno ploškev, vključno z novimi kompresorji in cevmi, investicija bo vredna dva milijona evrov. »Ledena dvorana prinaša določene koristi, med drugim več kot trideset tisoč nočitev letno,« je dodal Resman.

Za regulacijo oddajanja nepremičnin v turizmu

Osrednjo temo na nedavni koordinaciji županov Zgornje Gorenjske so posvetili noveli zakona o gostinstvu. Gre za ključni zakon na področju gostinstva, ki določa pogoje za izvajanje gostinske dejavnosti in nastanitve gostov.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjska Gora – Izhodišča novelacije zakona o gostinstvu je na redni koordinaciji županov, ki jo je tokrat gostila kranjskogorska županja Henrika Zupan, predstavila Dubravka Kalin, generalna direktorica Direktorata za turizem pri Ministrstvu

da bodo tudi naši ljudje lahko živeli s turizmom.«

Kalinova je dejala, da so precej vroča tema kratkoročni turistični najemi, težave z veliko rastjo cen nepremičnin, pomanjkanjem stanovanj za delavce oz. zaposlene in nelojalno konkurenco v turizmu. »Postaviti želimo pravila igre, da

Župani Zgornje Gorenjske z gosti / Foto: Tina Dokl

Županja Henrika Zupan je poudarila, da imajo v njihovi občini težave z izgradnjo aparthotelov, ki se spremenijo v stanovanja, in enostanovanjskimi hišami, ki postanejo večapartmajske.

za gospodarstvo, turizem in šport. Kot je povedala: »Lani smo v celotni državi zabeležili blizu 16 milijonov obiskov. Gorenjska je daleč najbolj aktivna na področju turizma. Teren se je začel odzivati, zato si želimo z novim zakonom o gostinstvu postaviti neke omejitve, ga barite, ki bodo tako v pomoč gospodarstvu kot lokalnim skupnostim, predvsem pa,

to področje uredimo do mere, da bo situacija postala znosnejša.« Predlog zakona naj bi šel v javno obravnavo do konca leta. Župani Zgornje Gorenjske, kot je še pojasnila Kalinova, so bili uglašeni glede problematike, a je, kot je še poudarila: »... pred nami izziv, kako uglasiti Slovenijo, ki v celoti vendarle še ni na stopnji povečanega turizma, s katerim

se zdaj ubadajo Gorenjska in nekateri drugi predele. Treba bo najti konsenz.« Prepričana je, da bo z zakonom treba urediti tudi manj konvencionalne oblike turističnih objektov na kmetijskih zemljiščih.

Podpora zakonu

Županja Henrika Zupan je poudarila, da imajo v njihovi občini težave

z izgradnjo aparthotelov, ki se spremenijo v stanovanja, in enostanovanjskimi hišami, ki postanejo večapartmajske, težave so potem tudi s parkiranjem in izvajanjem dejavnosti v objektih, ki za to nimajo pridobljenega ustreznega gradbenega dovoljenja.« Županja se zaveda, da čisto vseh težav z novim zakonom ne bodo rešili, upa pa,

da bodo z njim natančneje določeni tudi pogoji, ki jih morajo izpolnjevati oddajalci apartmajev.

Blejski župan Anton Mežan je opozoril, da čeprav so turistična občina, v tem omejenem prostoru ne morejo dovoliti vsega, kar si nekdo zaželi. »Občina pa je tista, ki lahko v okviru občinskih prostorskih načrtov regulira, kaj se dogaja v

prostoru. Žal ugotavljamo, da vse manj investorjev – domačih in tujih – to upošteva. Ker želimo napraviti red tudi v naši občini, podpiramo vse predloge, ki gredo v tej smeri.«

V vrhuncih sezone marsičesa preveč

Direktorica Razvojne agencije Zgornje Gorenjske Eva Štravs Podlogar pod še svežimi vtisi, kako je bilo v visoki poletni turistični sezoni v občinah Zgornje Gorenjske, pričakuje izboljšanje položaja predvsem za večjo kakovost bivanja lokalnega prebivalstva. »V vseh strategijah – nacionalni in občinskih – poudarjamo kakovost izkušnje, višjo dodano vrednost. Želimo si goste, ki prepoznajo našo naravno in kulturno dediščino, ki pa jo lahko doživijo samo v urejenem okolju, ki prepozna svoje maksimalne kapacitete.« Kot je še poudarila, gre trend v desezonalizacijo turizma, kar pomeni, da se turistični tokovi razporedijo v vse letne čase, na vsaj tristo dni v letu. »Zadeve se bodo s tem bolj normalizirale, temu primerno pa moramo prilagoditi tudi turistično ponudbo.«

Praznik v šmartinski župniji

Na Martinovo nedeljo so v Župniji Šmartin v Stražišču pri Kranju blagoslovili obnovljena vhodna vrata v cerkev in počastili 25. obletnico blagoslovitve novega župnišča.

JOŽE KOŠNJEK

Stražišče pri Kranju – V Župniji Šmartin v Stražišču pri Kranju so v nedeljo na posebno slovesen način počastili god zavetnika župnije in cerkve svetega Martina.

Pred jutranjo mašo je pomožni ljubljanski škof dr. Franc Šuštar blagoslovil obnovljena hrastova vhodna vrata v cerkev s podobama svetih Petra in Pavla. Za vrata se natančno ne ve, koliko stara, zanesljivo pa blizu 200 let. Cerkev je namreč letos stara 286 let. Restavracijo vrat je izvrstno opravilo Mizarstvo podjetje Ovsenik s Primorskovega pri Kranju po načrtih njegovega lastnika Domna Ovsenika. V šmartinski fari pa so v nedeljo slavili tudi drugi jubilej – 25. obletnico blagoslovitve novega župnišča. To dejanje je 17. oktobra leta 1988 opravil tedanji ljubljanski nadškof metropolit dr. Franc Rode, temeljni kamen pa je aprila leta 1995 blagoslovil tedanji nadškof dr. Alojzij Šuštar, gradilo pa ga je kranjsko podjetje Gradbinc. Pastoralno življenje v župniji je tako lahko postalo bogatejše. V prav tako obnovljenem starem župnišču pa je začel pred 16 leti delovati Baragov vrtec za okoli sto otrok.

»Izgradnja novega župnišča je nedvomno največji dosežek župnije na gospodarskem področju v 20. stoletju,« poudarja domačin Jože

Od leve: Franc Hribar, predsednik župnijskega gospodarskega sveta, škof dr. Franc Šuštar, mizariski mojster Domen Ovsenik, šmartinski župnik Bojan Likar in dolgoletni predsednik gospodarskega sveta Jože Javornik pred vhodnimi vrati šmartinske cerkve / Foto: Jože Košnjek

Javornik, ki se je v otroških letih pred 80 leti vključil v delo župnije in ima skupaj s tedanjim župnikom Ci-

tedanji kranjski župan gospod Vitomir Gros in občina. Večino denarja za gradnjo smo dobili s prodajo de-

prednikov iz časa gradnje sedanje cerkve in delo, ki je bilo opravljeno v zadnjih 50 letih, primerno počastimo in z njim seznanimo mlajše generacije. To je dokaz naše skrbi za župnijo in trajen spomin in zahvala vsem, ki so v različnih obdobjih pomagali k sedanji podobi,« je dejal Jože Javornik.

Praznično mašo je daroval škof dr. Franc Šuštar skupaj s šmartinskim župnikom Bojanom Likarjem in duhovnim pomočnikom Jernejem Marenkom. Po maši je bilo pred cerkvijo srečanje faranov.

Prvo šmartinsko župnišče je bilo zgrajeno pred več kot 280 leti skupaj z župnijsko cerkvijo. Po drugi svetovni vojni je bilo nacionalizirano in uporabljeno za druge dejavnosti. Avgusta leta 1980 je bilo porušeno do kleti, zasuto in zasajeno z drevjem. Aprila leta 1995 pa se je začela gradnja novega župnišča.

rilom Brglezom največ zaslug za gradnjo novega župnišča. Nad 35 let je vodil gospodarski svet župnije. »Pri delu nam je veliko pomagal

nacionaliziranih cerkvenih zemljišč, na katerih so zgradili zdravstveni dom, osnovno šolo in športni stadion. Prav je, da dejanja naših

Reka je ustvarila novo strugo

1. stran

Po podatkih Uroša Ambrožiča je bila namreč voda v noči na 3. november tretja najvišja v zgodovini meritev, odkar so zgradili jez v Mostah. Višja je bila le v dveh dogodkih v letih 1965 in 1966. Po prvih ocenah naj bi se za mostom zagostilo več kot sto kubičnih metrov naplavljenega lesa, kar je narasli Dolinki preprečilo, da bi ostala v svoji strugi.

Kot je povedal, je Direkcija RS za vode sicer hitro zaznala težavo in opravila ogled, voda pa je trenutno še vedno tako visoka, da ne dovoljuje začetka sanacije.

V kampu si obetajo, da bo sanacija potekala čez zimo in da bodo ob začetku nove sezone v aprilu tudi most že lahko odprli. »Tako za naše goste kot za druge obiskovalce je most lepa povezava proti Bledu in Jelovici,« je pojasnil. »Čeprav je most

v naši lasti, vseeno upamo, da bodo pristojne institucije in morda tudi lokalno okolje uvideli, da se je take sanacije treba lotiti ne povsem samostojno,« je dejal.

»Celo štirideset in več let stare smreke je odtrgalo z brežine in jih prineslo do mostu, kjer so se zagostile. Visoka voda je našla novo pot, na žalost čez brežino v Kamp Šobec.«

Upajo tudi na pomoč države, čeprav pri zadnjih poplavih ne gre za dogodek iz avgustovske ujme.

Ob tem je Ambrožič opozoril tudi na problematiko čiščenja vodotokov in brežin. »Lastniki parcel ob reki morajo poskrbeti za čiščenje brežine, a se prepogosto zgodi, da se prav pri čiščenju hitro dobi na ogled različne inšpekcije,« je opozoril.

Moč vodnega toka je bila tako silovita, da je z brežine trgalo celo največja in najmočnejša drevesa.

Obletnica odločitve za samostojnost

Slavnostni govornik na prireditvi, ki jo je v Poljčah tudi letos v spomin na zgodovinsko odločitev za referendum o samostojnosti Slovenije pripravilo Združenje za vrednote slovenske osamosvojitve, je bil prvi slovenski minister za notranje zadeve Igor Bavčar.

MARJANA AHAČIČ

Poljče – V soboto so v Poljčah pripravili tradicionalno spominsko slovesnost ob obletnici odločitve za plebiscit. Prav tam, v prostorih današnjega NATO Centra odličnosti za gorsko bojevanje, so se namreč 9. in 10. novembra

1990 zbrali tedanji delegati vladne koalicije Demos in ministri ter sprejeli odločitev o razpisu

referenduma o ustanovitvi samostojne Slovenije.

Združenje za vrednote slovenske osamosvojitve

(VSO) že vse od svojega nastanka zaznamuje obletnico tega dogodka. Tokrat sta zbrane najprej pozdravila

Slavnostni govornik Igor Bavčar je opozoril tudi na prelomnost časa, v katerem živimo danes. / Foto: Tina Dokl

»Danes je podoba sveta povsem drugačna kot takrat, ko smo snovali samostojno državo. Stebri mednarodne stabilnosti se majojo, svet, kakršen je nastal na rezultatu druge svetovne vojne, odhaja.«

predsednik združenja Lojze Peterle in častni občan Radovljice Avgustin Mencinger, pred 33 leti kot Demosov poslanec tudi eden od udeležencev srečanja v Poljčah.

Letošnji slavnostni govornik je bil Igor Bavčar, tedanji minister za notranje zadeve, ki je v govoru poudaril predvsem pogled na razvoj demokracije in vlogo Slovenije kot nacionalne države v prelomnih obdobjih zgodovine.

»Vsa naša družbena in ekonomska ureditev, naša ustava, naša zunanja politika, vse je odražalo čas prevlade liberalnih, demokratičnih vrednot. Naše vstopanje v evropske povezave, kolektivna varnost z Natom ... prav vse je temeljilo na ureditvi sveta, ki je bil takrat videti nepremagljiv in tudi vrednostno (nekateri bi rekli, da tudi moralno) povsem nesporen,« je na za Slovenijo tako zelo prelomno obdobje pred več kot tridesetimi leti spomnil Bavčar.

»Danes je podoba sveta povsem drugačna kot takrat, ko smo snovali samostojno državo. Stebri mednarodne stabilnosti se majojo, svet, kakršen je nastal na rezultatu druge svetovne vojne, odhaja,« je dejal in opozoril na prelomnost časa, v katerim živimo danes.

»Treba se je znati soočiti z zgodovino in z odločitvami, ki jih Slovenija potrebuje, in manj s polemikami v smislu, kaj se je v resnici zgodilo. Pozivi k formuliranju slovenskega načrta, ki jih je slišati z mnogih strani, ne pomenijo iluzije, da lahko odločilno vplivamo na odločitve velikih v svetu. Temveč da jih znamo predvideti in ohraniti pri tem svoje ključne interese kot naroda in države. Tako 'sebično' držo so nam mnogi očitali, ko se je dogajal razpad Jugoslavije. Ampak iz tistega dogajanja smo zato izšli močnejši, sposobnejši in brez usodnih ran. Takrat je bila 'Slovenija first!' Ni razloga, da ne bi danes ravnali enako.«

V Kranju začeli graditi novo sosesko

1. stran

»Nova stanovanja pa postavljajo Mestno občino Kranj pred nove izzive in cilje. Treba bo poskrbeti tudi za nove vrtce in šole. Drugo leto bomo tako podrli stari,

in preureditev bivše trgovske šole v podružnično šolo Jakoba Aljaža,« je še napovedal.

Ob predstavitvi projekta Kranjska iskrica konec lanskega leta so povedali, da je njegova celotna vrednost

Novo sosesko bodo zgradili v dveh letih. / Foto: Gorazd Kavčič

trioddelčni vrtec Sonček na Planini in zgradili novega sedmimi oddelki. Eden od teh projektov bo prihodnje leto tudi energetska sanacija

ocenjena na 44 milijonov evrov, v Emeco nepremičninah pa pojasnjujejo, da so doslej prodali že polovico vseh nepremičnin.

Koča na Golici bo odprta tudi pozimi

Jesenice – V Planinskem društvu Jesenice so se odločili, da bo Koča na Golici ob koncih tedna in praznikih odprta tudi v zimskih mesecih. Novi oskrbnik ima veliko načrtov, poskrbel bo za dobro ponudbo, silvestrovanje in še kak drug prijeten dogodek. Na odprtost koče bodo vplivale vremenske razmere in varnost pristopa. Vse informacije so na voljo na spletni strani društva in družbenih omrežjih.

SVET ZAVODA
OSNOVNE ŠOLE IVANA GROHARJA
Podlubnik 1, 4220 ŠKOFJA LOKA

razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA/RAVNATELJICE

Kandidat/-ka mora za imenovanje na funkcijo ravnatelja/-ice izpolnjevati pogoje v skladu z Zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur. l. RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZP-CP-2D, 2/15 – Odl. US: U-I-269/12-24, 47/15 in 46/16-ZOFVI-L; 25/17 – ZVaj, 123/21, 172/21, 207/21, 105/22, 141/22, 158/22 – ZDoh-2AA, 71/23-ZOFVI-P, v nadaljnjem besedilu: ZOFVI)

Kandidat/-ka mora imeti pedagoške, vodstvene, organizacijske in druge sposobnosti za uspešno vodenje zavoda.

Delo na delovnem mestu ravnatelja/-ice se opravlja polni delovni čas. Izbrani kandidat/-ka bo imenovan/-a za 5 let. Predvideni začetek dela bo 13. 5. 2024. Za čas mandata bo z njim/njo sklenjena pogodba o zaposlitvi na delovnem mestu ravnatelja/-ice.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev (dokazila o izobrazbi, opravljenem strokovnem izpitu, nazivu, morebitnem opravljenem ravnateljskem izpitu, delovnih izkušnjah v vzgoji in izobraževanju, potrdilo iz kazenske evidence, potrdilo sodišča, da kandidat/-ka ni v kazenskem postopku, potrdilo iz evidence izbranih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost, izpis delovne dobe iz ZPIZ-a (potrdila ne smejo biti starejša od 30 dni) in izjavo, s katero dovoljuje obdelavo in uporabo svojih podatkov, a izključno za namen in v zvezi s postopkom imenovanja, naj kandidat/-ka pošlje v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: **SVET ZAVODA OSNOVNE ŠOLE IVANA GROHARJA, Podlubnik 1, 4220 Škofja Loka, z oznako »Prijava na razpis za ravnatelja – ne odpiraj«.**

Kandidat/-ka mora k prijavi priložiti program vodenja zavoda za mandatno obdobje, lahko pa predloži tudi kratek življenjepis.

Kandidat/-ka naj posreduje tudi e-naslov za obveščanje med razpisnim postopkom.

Svet lahko od kandidata/-ke naknadno zahteva overitev kopij dokazil o izpolnjevanju pogojev ali vpogled v originale dokazil.

Prijavljeni kandidati bodo pisno obvestilo o imenovanju prejeli v 4 mesecih od objave razpisa.

Gradbeno dovoljenje za cono

V Mestni občini Kranj po pridobitvi pravnomočnega gradbenega dovoljenja za Poslovno cono Hrastje napovedujejo, da bodo komunalno infrastrukturo v njej začeli graditi prihodnje poletje.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Mestna občina Kranj je pred dnevi prejela pravnomočno gradbeno dovoljenje za gradnjo javne komunalne infrastrukture v Poslovni coni (PC) Hrastje in rekonstrukcijo povezovalne ceste od naselja Hrastje do glavne ceste Šenčur–Kranj. S predvideno investicijo bodo uredili tudi cestno omrežje s pločniki in kolesarskimi površinami. Na MOK so trenutno v fazi priprave projekta za izvedbo, ki bo podlaga za pripravo razpisa za izbor izvajalca del. Začetek gradnje načrtujejo poleti 2024, trajala pa naj bi največ dve leti. »Gre za največji razvojno-investicijski projekt občine v zadnjih desetletjih,« je poudaril župan Matjaž Rakovec.

»Gre za največji razvojno-investicijski projekt občine v zadnjih desetletjih,« je poudaril župan Matjaž Rakovec.

»Cona bo skupaj z že obstoječo velika približno 24 hektarjev. Približno petnajst odstotkov nove cone predstavljajo zemljišča za infrastrukturo, tako da bo okoli 17 hektarjev namenjeno poslovnim dejavnostim,« je povedal Rakovec in dodal, da gre za edino cono v občini, ki ima možnost večje širitve. V predlogu sprememb novega

Skupaj z obstoječo bo Poslovna cona Hrastje velika približno 24 hektarjev, nameravajo pa jo še razširiti za sedem hektarov. / Foto: Gorazd Kavčič

občinskega prostorskega načrta je tako že predvidena razširitev cone za dodatnih sedem hektarov. »Zanimanje med investitorji je zelo veliko in nekateri že pritiskajo na nas, da cona čim prej postane operativna. Zdaj, ko smo pridobili gradbeno dovoljenje za infrastrukturo v coni, lahko tudi vsi lastniki zemljišč začno pridobivati svoja gradbena dovoljenja. Da pa jih lahko pridobijo, moramo najprej izračunati višino komunalnega prispevka, zato se bomo z investitorji takoj začeli sestajati, da pridobimo vse vstopne podatke.«

Vrednost celotne investicije v PC Hrastje je ocenjena na petnajst milijonov evrov.

Od tega je po županovih besedah MOK za nakup zemljišč, potrebnih za gradnjo cestne in komunalne infrastrukture, odštela štiri milijone evrov in za dokumentacijo 3,5 milijona evrov, približno 8,5 milijona evrov pa naj bi stala gradnja infrastrukture. MOK si pri tem na podlagi uspeha na razpisu ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport obeta 1,3 milijona evrov nepovratnih sredstev v okviru Načrta za okrepanje in odpornost. »V novem proračunu imamo predvideno zadolžitev okoli 15 milijonov evrov, večino prav zaradi izgradnje infrastrukture v PC Hrastje. Računamo pa, da bomo v

naslednjih dveh letih, ko bo infrastruktura zgrajena, ta znesek dobili nazaj iz naslova komunalnega prispevka,« je pojasnil Rakovec.

Še vedno pa ni znano, kdaj bo urejen uvoz z glavne ceste Kranj–Šenčur. »Na to temo smo imeli že kar nekaj sestankov z DRSI, DRI in Darsom. Trenutno na DRI pripravljajo projektno dokumentacijo. Moram priznati, da nisem zadovoljen s hitrostjo teh postopkov, zato smo se tudi odločili, da razširimo tisti del ceste iz PC Hrastje, ki se povezuje s cesto Kranj–Šenčur, tako da bo mogoče zavijanje desno-desno za težja tovorna vozila,« je povedal Rakovec.

Proračun za las skozi prvo sito

Šenčurski svetniki so s šestimi glasovi za, štirimi proti in tremi vzdržanimi sprejeli osnutek proračuna za leto 2024, ki predvideva dobrih 11,2 milijona evrov prihodkov in dobrih 12 milijonov evrov odhodkov.

MAŠA LIKOSAR

Šenčur – Med odhodki največji del predstavljajo investicijski odhodki, zanje namenijo dobrih 5,3 milijona evrov, kar predstavlja 43 odstotkov proračuna. Med investicijami večje vrednosti so gradnja namakalnega sistema na območju Trboj, Prebačevega in Žerjavke, ki mora biti zgrajen do leta 2025, do tedaj ima namreč šenčurska občina na voljo sredstva v višini dobrih 2,1 milijona evrov, pridobljena s strani kmetijskega ministrstva. Načrtujejo tudi gradnjo dotrajane ceste med naseljem Voklo in Trboje, za katero je bil izvajalec z razpisom že izbran, a se je drugi

ponudnik pritožil, zato trenutno poteka revizija razpisa. Poleg tega so med večjimi investicijami še gradnja komunalne infrastrukture ŠE33, ureditev igrišča Hontemaže ter gradnja učilnic v Osnovni šoli Šenčur.

Več sodelovanja

V uro dolgi razpravi so svetniki opozorili predvsem na pomanjkljivo sodelovanje občinske uprave s strokovnimi delovnimi telesi oziroma odbori pri pripravi proračuna. Svetnik Matej Knific je tudi dejal, da projekti, ki jih predlagajo predsedniki krajevnih in vaških skupnosti, niso jasno razvidni v proračunu. »Naše želje in pobude pogosto niso upoštevane,«

je dodal. Svetnik Simon Kuhar pa je pozval, da se sodelovanje z odbori pri pripravi proračuna vzpostavi že pred obravnavo osnutka na občinskem svetu. Z njim se je strinjal tudi svetnik Jože Regina, ki je poudaril, da je proračun po tem, ko je osnutek že pripravljen, težko spreminjati in prilagajati.

Kje naj bo nov kulturni dom

Dotaknili so se tudi načrtovane novogradnje kulturnega doma s knjižnico v središču Šenčurja. Več svetnikov je nezadovoljnih s predvideno lokacijo gradnje, ki bi bila na obstoječem mestu Doma krajanov Šenčur. To predvideva tudi

javni natečaj, ki ga je Občina Šenčur pripravila v sodelovanju z Zbornico za arhitekturo in bo objavljen letos jeseni. Strokovna komisija bo izbrala ustrezne natečajne naloge, ki bodo v nadaljevanju predstavljene občanom. Sredstva za natečaj so zagotovljena že v letošnjem proračunu. Svetnik David Štrajhar je sicer že na septembrski seji v imenu odbora za javno infrastrukturo in prostorski razvoj predlagal, da se za kulturni dom poišče nova lokacija, na obstoječi pa se uredi večnamenski trg. »S proračunom smo velikokrat sprejeli odločitve, ki so se kasneje izkazale za trošenje občinskega denarja,« je še opozoril Štrajhar.

Ujma razlog za rebalans

ALENKA BRUN

Jezerko – Na zadnji redni seji občinskega sveta Občine Jezerko so svetniki potrdili Odlok o spremembi odloka o proračunu Občine Jezerko za leto 2023 oziroma t. i. rebalans 2. Glavni vzrok zanj so ujme in intervencije, je poročal Marko Šifrar iz jezerske občinske uprave. Pri prihodkih in odhodkih se sredstva zvišujejo, vseeno pa nekatere zadeve ne bodo izvedene letos – ravno zaradi poletne ujme. Sprejeti predlog rebalansa 2 je tako pri prihodkih 1.685.319,51 evra, pri odhodkih pa 1.904.146,60 evra. Razlika je krita s stanjem na računu občine.

Pri prihodkih izstopata dve postavki. Prva so prihodki od parkirnin, kjer so pričakovali dobrih petdeset tisoč evrov, vendar sta deževna julij in avgust povzročila manjši obisk Jezerskega, tako da je bil predlog tokratnega rebalansa znižanje za 15 tisoč evrov. Druga pa je postavka drugih prejetih sredstev iz državnega proračuna za tekočo porabo.

Gradnja prizidka k zdravstvenemu domu

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Občina Medvode je pretekli teden na Upravno enoto Ljubljana vložila vlogo za izdajo gradbenega dovoljenja za rekonstrukcijo in izgradnjo prizidka k Zdravstvenemu domu Medvode.

Projekt bo velika pridobitev za zdravstveno varstvo občanov, zato upajo, da bodo v čim krajšem času lahko začeli graditi.

»Gre za velik projekt, saj govorimo o skoraj 50-odstotnem povečanju površin obstoječega zdravstvenega doma, poleg izgradnje prizidka pa načrtujemo tudi popolno rekonstrukcijo notranjosti obstoječega zdravstvenega doma. S trenutnih 2700 kvadratnih metrov

Prejeli petintrideset vlog

Kamnik – Občina Kamnik, ki je konec avgusta objavila javni razpis za dodelitev proračunskih sredstev za pospeševanje razvoja malega gospodarstva, je na razpis prejela 35 vlog. Ena vloga je prispela prepozno, dve pa nista izpolnjevali pogojev in sta bili zavrnjeni. Vlagateljem preostalih vlog pa so izdali sklep o dodelitvi sredstev. Ta so namenjena za ukrepe Subvencioniranje najemnin v starem mestnem jedru, Sofinanciranje udeležb na sejmi in razstavah, Sofinanciranje zaščite licenc in patentov ter Spodbujanje promocije namestitvenih ponudnikov.

Predlagali so povečanje z 68 na 98 tisoč evrov. Razlika je nastala iz naslova ujme, saj je bila nepričakovana, vendar so dobrih 29 tisoč evrov že dobili iz naslova povračila stroškov intervencije za ujme, je pojasnil Šifrar.

Pri odhodkih pa za 12 tisoč evrov povečujejo investicijo v Podružnično šolo Jezerko, pri postavki Gorniška vas sredstva zvišujejo zaradi knjige o zgodovini gorništa na Jezerskem, uvajajo pa novo postavko Odprava posledic škode – naravne nesreče po 4. avgustu 2023, v skladu z zakonom, za kar namenijo 35 tisoč evrov. Znižujejo tudi sredstva pri investicijah za oskrbo z vodo, saj so za sanacijo odseka pri Korotanu še v pridobivanju soglasja Direkcije za infrastrukturo, pri turistični infrastrukturi pa recimo znižujejo sredstva za ureditev lehnjakove poti za kar 25 tisoč evrov. Obe investiciji se prenašata v leto 2024. Trenutno pa na lokaciji (v Komatevri) zaključujejo sanacijo večjega skalnega podora.

Sedežnica skoraj nared

Gradnja šestsedežnice Šimnovec je tik pred zaključkom, sledi pridobitev uporabnega in obratovalnega dovoljenja, nato bo naprava na Veliki planini začela obratovati.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamniška Bistrica – V tem mesecu se izteče rok za dokončanje gradnje šestsedežnice Šimnovec na Veliki planini, kot pa je znano, je bila zaradi posledic avgustovskih poplav, ki so za nekaj tednov povsem prekinile vse dostopne poti na planino, gradnja za nekaj časa prekinjena oziroma je potekala v manjšem obsegu. »Izvajalci so se potrudili, da je bil časovni zaostanek čim manjši in da so se dela čim prej pospešeno nadaljevala. Do konca oktobra je bila dobavljena in montirana vsa oprema. Zdaj, v začetku novembra, se dela na šestsedežnici že bližajo koncu, saj izvajajo samo še zaključna gradbena dela, odpravljanje pomanjkljivosti in posprav-

Trenutno potekajo usposabljanja zaposlenih, opravili so tudi reševalno vajo z Gorsko reševalno službo Kamnik.

ljanje gradbišča,« pojasnjujejo pri investitorju, družbi Velika planina.

Kot so še dodali, trenutno potekajo usposabljanja zaposlenih, opravili so tudi reševalno vajo z Gorsko reševalno službo Kamnik,

Takole je bila videti gradnja šestsedežnice sredi septembra. Zdaj potekajo zaključna dela.

/ Foto: Aleš Senožetnik

prejšnji teden pa je Zavod za gradbeništvo Slovenije izvedel tudi strokovno-tehnični pregled. Sledi pridobitev uporabnega in nato še obratovalnega dovoljenja, nato pa bo sedežnica začela obratovati.

Kot je znano, je Velika planina lani na javnem razpisu ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport za sedežnico pridobila dobrih sedem milijonov evrov državnih in evropskih sredstev. Na javnem razpisu so izbrali izvajalca, družbi Leinter in Riko, ki sta oddala ponudbo za gradnjo šestsedežnice na

ključ v vrednosti 9.895.000 evrov.

Kot so še pojasnili na Veliki planini, svoje obveznosti do ministrstva izpolnjujejo v dogovorjenih pogodbениh rokih. »Sredstva, pridobljena na javnem razpisu, črpa mo tekoče, v skladu z zaključnimi gradbenimi situacijami in izdanimi zahtevki za izplačilo,« dodajajo.

Šestsedežnico, ki sicer predstavlja eno največjih investicij v turizem na Kamniškem doslej, so na Veliki planini podkrepili še z drugimi novostmi. Tako bo obiskovalcem na voljo tudi dvajset

novih električnih koles, za katera postavljajo tudi e-polnilnice. Na spodnji postaji nihalne žičnice poteka gradnja otroškega mini adrenalinskega parka, zraven pa gradijo tudi prostor za zaključene družbe in prostor za shranjevanje koles. V bližini spodnje postaje sedežnice pa postavljajo tudi multisenzorični otroški poletni park s sonaravnimi igrali. V zimskem času bo tam tudi smučarski trak za učenje prvih zavojev na snegu. Pri gostišču Zeleni rob pa urejajo novo ograjo, ki bo služila tudi kot inovativno sonaravno otroško igrišče.

Odločitev prepustili komisiji

Občinske svetnike so na zadnji seji seznanili s pobudo dveh žirovskih podjetnikov, ki bi želela na območju Pustotnika, kjer je občina v preteklosti uredila športnorekreacijski park, postaviti objekte za glamping in manjši hotel.

MATEJA RANT

Žiri – Območje Pustotnika je poleti priljubljeno zbirališče domačinov in turistov, ki se lahko ohladijo v Poljanski Sori, prostor pa nudi še številne druge možnosti za rekreacijo. Občina je letos uredila tudi postajališče za avtodome, podjetnika Memet Biljali in Janez Oblak pa bi želela sedanjo ponudbo še nadgraditi in tako prispevati k nadaljnjemu oživiljanju tega območja.

Kot sta Biljali in Oblak poudarila v dopisu, ki sta ga naslovila na občino, se zavedata, da občina potrebuje razvoj na področju turizma in športa. »Območje bi razvijali postopoma, tako da bi nadgrajevali ponudbo

Na Pustotniku so pred časom uredili tudi postajališče za avtodome. / Foto: Tanja Mlinar

in vsebino.« Najprej imata v načrtu gradnjo gostinskega lokala, sledila bi postavitev objektov za t. i. glamping oziroma glamurno kampiranje, nazadnje pa

bi zgradila še namestitveni objekt z restavracijo. Po mnenju župana Francija Kranjca so po eni strani zasebniki vsekakor bolj usposobljeni za izvajanje tržnih

dejavnosti kot občina ali država, po drugi strani pa je po njegovih besedah treba zasledovati tudi javni interes in vsem Žirovcem omogočiti prost dostop na to območje. »To je zagotovo zanimivo območje za javnost in je prav, da ostane čim bolj javno dostopno. Smiselno pa bi bilo najbrž združiti interes javnega in zasebnega in najti optimalno pot za občino in Žirovce.« Župan se je odločil najprej imenovati komisijo, ki se bo potrudila najti rešitev in pripraviti ustrezne predloge za nadaljnji razvoj tega območja. »Všeč mi je tudi pobuda občinske svetnice, da se med Žirovci izvede anketa o nadaljnjem upravljanju in pozidavi Pustotnika.«

Jubilej družinskega petja

Kulturno-umetniško društvo Pod lipo Adergas je v sodelovanju z Občino Cerklje desetič pripravilo srečanje družin, v katerih domu je veselje do petja.

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Adergas – »Naš vaški oder ni imeniten kot Cankarjev dom, vendar nam srca prav tako hitreje utripajo pred nastopom in vsi upamo, da nam bo uspelo predstaviti, kar smo si izbrali za nastop.« je obiskovalce petkovega pevskega večera v kulturni dvorani v Adergasu nagovorila Angelca Maček, 'mama' kulturno-umetniške družine, ki ohranja tradicijo družinskega petja, in tokrat tudi sovoditeljica dogodka – hčerki Moniki se je pridružila namesto Davida Puškariča, ki so ga zadržale nepričakovane službene obveznosti. In naključje je bilo tudi, da so na jubilejni deseti prireditvi nastopili člani desetih družin: Bašelj, Logar, Maček, Močnik, Plevel, Rezar, Rozman, Selan, Sirc in Zarnik, večina iz cerkljanske občine in

okolice. V minulih letih so se pevke in pevci na srečanje pripeljali tudi iz bolj oddaljenih krajev, kot sta Ljutomer in Štepanja vas v ljubljanski občini.

Mačkovi ter Jelka in Brigita Plevel iz Adergasa so zapeli na vseh srečanjih. Sestri, ki ju domačini poznajo kot Šinkovčevi dve, imata za seboj osemdeset pomladi, starejša še nekaj več, a veseleje do petja ni zato nič manjše. »Pojeva že od otroških let in ne vem, kdaj bova nehali,« se je hudomušno nasmehnila Brigita. Družino Selan iz Praprotnice je zastopala desetčlanska zasedba. Oče Dane, ki je sicer učitelj glasbe v šenčurski šoli ter organist in pevovodja v velesovski župniji, nam je v zaodrju zaupal, da ni bil povsem prepričan, ali bodo otroci pristali na sodelovanje. »Vesel sem, da so bili za. Petje družino poveže,

naredi posebno vzdušje – tudi če ni vrhunsko, hkrati se ohranja slovenska kulturna dediščina, ki žal počasi izginja; prevladuje navdušenje nad tujo ...«

Vsaka družina je zapela po dve pesmi: narodne, ponarodele, narodnozabavne, slovenske popevke ... Letošnji program so zaokrožili z Gregorčičevo Zakrivljeno palico v roki, pri kateri so se nastopajočim tradicionalno pridružili tudi poslušalci. »Čudovit večer je bil,« ni skrivala navdušenja obiskovalka Angelca. Kot je še povedala, redno prihaja na pevski srečanja družin. Zadovoljen je bil tudi predsednik Kulturno-umetniškega društva Pod lipo Adergas Franci Sirc. »Obisk je vedno zelo dober, ljudje radi pridejo, malo iz radovednosti, predvsem pa zato, ker vedo, da bo lep večer.« Kljub dobremu odzivu po besedah predsednika

Najštevilčnejša na letošnjem srečanju je bila družina Selan. / Foto: Gorazd Kavčič

Članom družine Maček (Angelca je druga na desni) kulturna dvorana predstavlja drugi dom. / Foto: Gorazd Kavčič

V družini Sirc ima navdušenje za petje in glasbo močne korenine. / Foto: Gorazd Kavčič

niso nikoli razmišljali o selitvi prireditve Družina poje v večjo dvorano, saj menijo, da domače prizorišče še poudari družinsko noto dogodka, za katerega se Sirc

nadeja, da bo ostal v društvenem repertoarju.

Kot je povedala Angelca Maček, vlivanje poguma za nastop pred občinstvom ni enostavno. »Velikokrat je

tako, da sta starša navdušena, otroci pa manj ali sploh ne. Morda bi bil interes večji, če bi prepevali tuje pesmi ... Vendar mi vztrajamo pri slovenskih.«

Gorenjski fotografi nadvse uspešni

Odpri so 53. Slovensko pregledno fotografsko razstavo ter obenem podelili fotografske nazive ter nagrade za najuspešnejša društva, avtorje in fotografije v letu 2022. Fotografsko društvo Jesenice je postalo najuspešnejše.

NIKA TOPORIŠ

Celje – V Celju je minulo sredo, 8. novembra, potekala prireditev ob odprtju 53. Slovenske pregledne fotografske razstave, ki jo je tokrat organiziral Digitalni foto klub. Gre za najvišje rangirano razstavo pod pokroviteljstvom Fotografske zveze Slovenije (FZS), ki velja za pomemben pregled aktualnega slovenskega fotografskega ustvarjanja. Razpis za razstavo je pritegnil 123 ustvarjalcev, ki so prispevali 446 fotografij v barvni in 367 v črno-beli tehniki, s fotografskimi serijami pa je sodelovalo 96

Vasja Doberlet, član izvršilnega odbora FZS in pooblaščenec za FIAP v Sloveniji, Stane Vidmar, predsednik najuspešnejšega društva FDJ, Sandi Novak, najuspešnejši avtor, Tomi Križaj, avtor najuspešnejše fotografije, in Andreja Ravnak, podpredsednica Digitalnega foto kluba / Foto: Nik Skerbiš, arhiv FDJ

avtorjev. Slavnostno odprtje je bilo tudi priložnost za podelitev fotografskih nazivov FZS ter nagrad za najuspešnejša društva, avtorje in fotografije v letu 2022. Med najuspešnejša društva sta se z Gorenjskega uvrstila Fotografsko društvo Janez Puhar Kranj in Fotografsko društvo Jesenice (FDJ), ki je osvojilo prvo mesto in tako postalo tudi najuspešnejše fotografsko društvo nasploh. Gorenjci so se izkazali tudi pri prejemanju nagrad za najuspešnejše avtorje. Diplome za najuspešnejše fotografije so med drugim prejeli Vasja Doberlet (FD Janez

Puhar Kranj), Jasim Suljanović (FDJ), Emil Božnar (FD Janez Puhar Kranj), Aleksander Čufar (FDJ) in Sandi Novak, prav tako član jeseniškega fotografskega društva, ki je postal najuspešnejši avtor leta 2022. Tudi pri podeljevanju diplom za najuspešnejše fotografije ni šlo brez gorenjskih fotografov. Tako Sandi Novak kot tudi Aleksander Čufar sta prejela diplome za kar dve fotografiji, Tomi Križaj, Tržičan, ki je na tokratnem razpisu sodeloval pod okriljem Digitalnega foto kluba, pa je postal avtor najuspešnejše fotografije v letu 2022.

Vitin ples življenja

Zaplesati z baletnimi zvezdniki svetovnega kova so za marsikoga lahko le sanje. Tudi še ne 18-letni Viti Schlegl, plesalki sodobnega plesa, ki prihaja s Sel pri Kamniku, se pred enim letom niti sanjalo ni, da se ji bo zgodilo kaj takega. Pa se ji je. V nedeljo, 15. oktobra, je vsa svoja čustva in čutenja zlila v plesno točko na gala dobrodelni prireditvi v gledališču Malibran v Benetkah.

KLARA MRAK

Kako posebno ganljiv občutek za vse prisotne v dvorani, kakih osemsto jih je bilo, je bil to, priča dejstvo, da ima Vita cerebralno paralizo, izraženo na levi strani telesa. Da lahko dekle, ki so ga napotili na terapijo šele devet mesecev po rojstvu, danes povsem normalno hodi, celo pleše in ima neizmerno količino najstniške energije, je malodane čudež. Pa ni. Je rezultat vztrajnosti in predanosti njenih staršev, pravih terapij pri odličnih strokovnjakih in ne nazadnje tudi srečnih naključij. Starši so se trudili narediti vse, kar je bilo v njihovi moči, da gre zdaj dekle skozi življenje kot njene vrstnice. Vita obiskuje tretji letnik gimnazije v Kamniku in ob začetku letošnjega šolskega leta so ji na šoli malce »pogledali skozi prste«, saj so bile priprave na nastop v Benetkah kar intenzivne. »Zdaj se bo treba posvetiti tudi fiziki in drugim predmetom,« se nasmehne Vita, ko jo obiščem v prelepem domu na Selih pri Kamniku.

Bilo je kot v filmu

Vito Schlegl je na oder beneškega gledališča povabil organizator prireditve, odvetnik Christian Barzazi, ki je

podporo raziskav na področju zdravljenja cerebralne paralize. »Zaplesala sem svojo življenjsko zgodbo. S plesno učiteljico Ano Medvešek sva se potrudili pripraviti čustven in čuten nastop, ki je nekaj dni pred nastopom v Benetkah do solz ganil že zbrane v dvorani Doma kulture v Kamniku. Impresiven nastop, ki ga je spremljala glasba Gorana Bregovića, pa je solze v oči privabil tudi občinstvu v Benetkah.«

Veliko veselja in tudi treme

»Nastopa sem se zelo veselila, hkrati pa me je bilo pa tudi zelo strah,« še zelo žive občutke podaja Vita. »V soboto pred nedeljskim nastopom smo prišli v Benetke. Upala sem, da bom lahko že kaj vadila, pa ni bilo mogoče. V Italiji gre vse tako počasi. Niti v nedeljo, ko je bilo obljubljeno, da bo generalna, je potem ni bilo. Ampak na koncu je vse izpadlo super, tako moj nastop kot vsa prireditve. Prvak Hrvaškega narodnega gledališča v Zagrebu Guilherme Gameiro Alves me je vodil, pa tudi vsi drugi baletniki so bili res prijazni, prav nič vzvišeni niso bili, čeprav gre za svetovno znane plesalce.« Preden je stopila na oder, pravi

v Benetkah, si bo najstnica zapomnila za vedno. »Kot vse plesalke sem tudi jaz dobila šopek, tak velik, bujen. Z vsemi smo se objeli, vsi so mi čestitali, to mi je res ogromno pomenilo. Pri izhodu iz gledališča so se oboževalci želeli fotografirati z nami, potem smo šli na sprejem v atrij med starimi hišami ob Rialtu. Pogostitev je potekala v restavraciji s tremi Michelinovimi zvezdicami (smeh), kjer so nam postregli z izbranimi jedmi vrhunske kuhinje,« v najstniški razigranosti razlaga Vita. Imenitno se ji je zdelo tudi, da je imela čisto svojo garderobo. »Tako kot v filmih, z lučkami okrog oglekala in z razgledom na značilni beneški kanal, kar malo zvezdniško sem se počutila. Sploh pa takrat, ko smo prišli na sprejem v atrij, ko so nam vsem nastopajočim gromko zaploskali.«

Odplesala je življenjsko zgodbo

Kot rečeno, je Vita svojo izjemno plesno točko v čudoviti bež obleki odplesala na Bregovićevo glasbo. Na začetku kaže svojo hibo, bremena, opornico, ki jo je nosila, težke občutke, ki so jo prevevali, potem se ples prevesi v lahkotnejši korak, tudi mimika se spremeni, na ob-

Izjemni ples 17-letne Vite Schlegl je občinstvo v beneškem gledališču Malibran ganil do solz. / Foto: osebni arhiv Vite Schlegl

prej ni vedel, da ima cerebralno paralizo. S tem nastopom in objavami v medijih in na družbenih omrežjih je drugače. »Ko dejansko priznaš in daš v javnost, je malo drugače kot prej. Ta nastop je bil prelomnica v mojem življenju; da pustim stvari za sabo, čeprav se zavedam, da je cerebralna paraliza del mene in bo do konca življenja tako. Ampak zdaj mi je pa tudi s tem, ko sem

izboljševati in postopoma ji je uspelo zmanjšati razliko med levo in desno stranjo telesa.

Zaveda se, da so njeni starši zaslužni za to, da je njen način življenja zdaj tak, kot je. »Če plešeš moderen ples, tako kot jaz, ni nekih pravil, kot recimo pri klasičnem baletu, kjer je pravilna izvedba gibov ključnega pomena. Jaz nisem recimo nikoli mogla tekmovali, ker teh-

Da lahko dekle, ki so ga napotili na terapijo šele devet mesecev po rojstvu, danes povsem normalno hodi, celo pleše in ima neizmerno količino najstniške energije, je malodane čudež. Pa ni. Je rezultat vztrajnosti in predanosti ...

povedala javno, eno breme odvzeto in mi je to nekako dalo novega zagona, novega vetra. Pa tudi zavedam se, da ne bi nikoli imela možnosti nastopati z Nicoletto Manni in Timofejem Andrijashenkom, prvakoma milanske opere Scala, če ne bi imela cerebralne paralize. Sprejela sem, da je del mene, in zaradi boleznim nimam kompleksov in travm, morda celo kdaj še kakšno prednost, kot je bil ta nastop v Benetkah.«

Pogumno naprej

Vita s svojo zgodbo lahko daje upanje vsem, ki se srečujejo s težkimi preizkušnjami. Na srečo njena okvara ni bila tako huda in ji je že od vsega začetka omogočala gibanje. Shodila je že pri 13 mesecih, vendar se je s hojo začela vedno bolj izražati asimetrija njenega telesa. Z levo nogo je hodila po prstih, stopalo se ji je obracalo navznoter, levo roko pa je imela stisnjeno v pest in zakrčeno v komolcu. Ta vzorec se je iz meseca v mesec stopnjeval.

Z vztrajnostjo, disciplino in vsakodnevnim izvajanjem terapij so najprej ustavili slabšanje, sčasoma pa se ji je gibanje začelo

nično nisem bila brezhibna, pa sem že imela malo krize, ali bi še naprej plesala ali ne. Pa je mami poslala mojo trenerko Ano, da bi imeli individualne treninge. Rezultat je bil moj samostojni plesni nastop na produkciji plesnega kluba Šinšin, to je bil zame prvi velik dosežek,« se spominja Vita. »Kot pravi moja mami, je bila ob tem, da sem se pripravljena sama izpostaviti na odru, da so vse oči uprte vame, ganjena. Tudi meni je dalo moč, ko mi je rekla, da se vidi, da nimam strahu in da sem osebnostno močna. Ko sem se pripravljala na nastop v Benetkah, sem še bolj začutila moč umetniškega izražanja, saj umetnost ne pozna omejitev. Pomembnejša moja prezenca na odru – in pravijo, da jo imam.« Bliža se produkcija plesnega kluba Šinšin 11. decembra, tudi na kamniški gimnaziji snujejo prireditve, na kateri bo Vita zaplesala, za naslednje leto pa z mentorico Ano Medvešek že načrtujeta novo predstavo. »Vse to mi bo dalo možnost za napredek v gibanju.« Možnosti, da bomo Vitin ples videli v živo, bo torej v bližnji prihodnosti še kar nekaj.

Rakovec na kongresu pametnih mest

Kranj – V Barceloni je od 7. do 9. novembra potekal 12. Svetovni kongres pametnih mest (Smart City Expo World Congress 2023), največji tovrstni dogodek na svetu, ki ga je obiskalo okoli 25 tisoč ljudi, vključno s predstavniški mest in podjetij iz več kot 800 mest iz vsega sveta. Na eni od okroglih miz je sodeloval tudi kranjski župan Matjaž Rakovec in predstavil aktivnosti Kranja za razogljčenje in učinkovito upravljanje mesta v luči Misije 100 podnebno nevtralnih in pametnih mest, v katero je Kranj uvrstila Evropska komisija. Kot je povedal Rakovec, je bilo na razstavišču v Barceloni mogoče videti prodorne ideje in izvirne inovacije s področja mobilnosti, pametnih mest, gradnje ter zelene in modre infrastrukture ... »Me pa veseli, da so na kongresu predstavljali tudi številne rešitve in ukrepe, ki jih v Kranju že izvajamo – od energetskih sanacij stavb do e-mobilnosti in digitalnih orodij. To nam znova potrjuje, da smo na pravi poti,« je dejal.

Z nakupom Žitovih kruhov za mlade glasbenike

Ljubljana – Zveza prijateljev mladine Slovenije (ZPMS) in Skupina Žito sta začela socialno-humanitarno kampanjo za pomoč mladim glasbenikom. Del sredstev od prodaje Žitovih kruhov v novembru bo tako podjetje doniralo ZPMS za projekt Glasbenik sem – znotraj programa Eno srce. Namen programa je zagotavljanje pomoči otrokom in mladostnikom iz ekonomsko manj spodbudnih okolij pri uresničevanju glasbenih potencialov. »Otrokom in mladostnikom, ki si želijo glasbenega ustvarjanja, na ta način omogočimo obisk glasbene šole ali pomagamo pri nakupu instrumenta, če želijo še naprej razvijati glasbene potenciale,« je dejala Breda Krašna, generalna sekretarka iz ZPMS.

Najvišjo donacijo prejeli gasilci

Cerklje – Ob odprtju nove trgovine v Cerkljah je Spar Slovenija trem lokalnim organizacijam namenil skupno tri tisoč evrov, polovico donacije Prostovoljnemu gasilskemu društvu Cerklje za nakup nove gasilske opreme. Tisoč evrov je prejela Osnovna šola Davorina Jenka, ki bo denar porabila za sanacijo po avgustovskih poplavih, s petsto evri pa je podjetje podprlo nakup pripomočkov za vodene delavnice v Družinskem in mladinskem centru Cerklje. Sredstva je razdelilo na podlagi glasovanja kupcev.

Vita Schlegl (na sredini) s prvakoma milanske opere Scala Timofejem Andrijashenkom in Nicoletto Manni / Foto: osebni arhiv Vite Schlegl

oče devetletnega sina s hudo cerebralno paralizo. »Zame je izvedel prek moje zagrebške fizioterapevte Josipe Stipetić, ki mi pomaga z metodo feldenkrais in dela tudi z njegovim sinom. Ko mu je pokazala moje plesne posnetke na YouTube, je želel, da s svojim plesom odprem dobrodelno prireditve, na kateri je zbiral sredstva za

Vita, se je kar tresla. »Videla sem, kako se zavesa dviguje, začutila poglede osemsto ljudi, morala sem stati nepremično in čakati, da začnem plesati, res sem imela tremo. Ampak kot so mi povedali starši in sestra ter tudi vsi drugi, se menda ni videlo, da jo imam.« Tudi stik z »zvezdniskim pompom«, ki ga je Vita doživela

raz se ji vrne smehljaj, gibi postanejo nežnejši in prinašajo svetlobo in novo voljo do življenja. »Skušala sem predstaviti svojo življenjsko zgodbo. Na začetku sem pokazala bremena, na koncu pa izkazala hvaležnost in veselje, da sem prišla na ta oder, kar je trenutno največji dosežek mojega življenja.« Vita se zaveda, da marsikdo

Učitelji tudi bolničarji

Triindvajset učiteljev kranjskih osnovnih šol in šenčurske šole je opravilo izobraževanje za bolničarje, da bodo lahko prvi priskočili na pomoč učencem in zaposlenim na šoli, ko bo to potrebno.

SUZANA P. KOVAČIČ

Predoslje – Rdeči križ Slovenije – Območno združenje (RKS OZ) Kranj je prvič organiziralo 45-urno izobraževanje za učitelje bolničarje kranjskih osnovnih šol in Osnovne šole (OŠ) Šenčur. »Želijo si novih znanj, in če bi rekla po šolsko: prvo konferenco so moji 'učenci' opravili odlično. Želeli so si, da se izobraževanje organizira, s tem so pridobili ogromno znanj, kako tudi v šoli ukrepati in pomagati v določenih situacijah,« je povedala mentorica in podpredsednica RKS OZ Kranj Biljana Djakovič, vodja ekip prve pomoči pri RKS OZ Kranj.

Konkretna znanja s praktičnimi vajami

»Naučili so se, kako prepoznati nujna stanja in pristopiti k oživljanju s pomočjo AED, kako se odzvati pri srčni, možganski kapi, epilepsiji, sladkorni bolezni, kako ustaviti krvavitev, imobilizirati poškodovane ude, kako se pripraviti

v izrednih razmerah, kako pomagati nekemu, ki je psihotraumatisiran ...« je pojasnila Djakovičeva in dodala: »Že Uredba o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč določa, da imajo šole in drugi javni zavodi, ki opravljajo

dejavnost vzgoje in izobraževanja, eno ekipo bolničarjev (od tri do šest članov), če imajo več kot tristo otrok, učencev, študentov na istem kraju.« Pri prvem takšnem usposabljanju učiteljev bolničarjev v organizaciji RKS OZ Kranj sta sodelovala tudi psihoterapevt dr.

Primož Rakovec in zdravničar dr. Jasna Peruničič.

Med udeleženci je bil tudi Matej Maček, učitelj športne vzgoje na OŠ Predoslje, ki jim je za izobraževanje brezplačno odstopila nekaj prostorov. »Sem tudi prostovoljni gasilec, kot učitelj športne vzgoje na šoli pa lahko

Pridobili so dragocena znanja iz prve pomoči. / Foto: Tina Dokl

Izobraževanje je vodila Biljana Djakovič (tretja z leve) / Foto: Tina Dokl

povem, da smo že bili v situacijah, ko je bilo treba priskočiti na pomoč. Več takih dodatnih izobraževanj imaš, lažje in pravilneje se odločiš takrat, ko je to potrebno.«

Takih znanj ni nikoli preveč

»Za usposabljanje sem se odločila predvsem zato, ker sem na šoli vrsto let vodila interesno dejavnost Rdečega križa, z učenci smo imeli tudi organizirane ekipe prve pomoči, kjer smo to vadili za primere nesreč in poškodb ter se udeleževali tekmovanj. Takih znanj ni nikoli preveč, kaj hitro jih lahko pozabimo, a so zelo priporočljiva tako v šoli kot v zasebnem življenju,« je prepričana

Urška Ude, socialna pedagoginja na OŠ Franceta Prešerna Kranj.

Učiteljica biologije z OŠ Jakoba Aljaža Kranj Andreji Longer se zdi prav, da ima vsaka šola ekipo reševalcev, zato da lahko z nekim znanjem čim prej nudijo pomoč učencem, učiteljem in vsem zaposlenim. »Po svoje je to velik izziv za nas laike, najpomembnejše vodilo pa je pomoč!«

Tudi Andreji Režek z OŠ Šenčur, vzgojiteljica v prvem razredu, se zdi, da je tako znanje zelo pomembno. »...da znamo pravočasno in hitro reagirati. Predvsem pa, da se ne bojimo pomagati. Več ko imaš tega znanja, manj se bojiš in hitreje pristopiš.«

Ženske, ki varujejo reke

V Galeriji Ljubljanskega gradu so prejšnji teden odprli skupinsko fotografsko razstavo z naslovom Varuhinje rek. Potujočo razstavo zaznamujeta dva motiva: slovenske reke in ženske, njihove varuhinje.

MARJANA AHAČIČ

Ljubljana – Potujoča razstava, ki bo na Ljubljanskem gradu na ogled do 11. februarja, je povezala 19 slovenskih rek, 19 fotografov in 29 varuhinj rek ter s tem fotografije, okoljevarstvene in naravovarstvene strokovnjake, aktiviste, umetnike, ljubitelje umetnosti in narave, novinarje in druge predstavnike civilne družbe, so sporočili z Ljubljanskega gradu. Njen namen je spodbujanje zaščite naravnih in človeških okolij, predvsem celinskih voda, ter trajnostnega razvoja in zdravega načina življenja v sobivanju z naravo.

Naj si opomore in zadiha

Med varuhinjami so tudi štiri Gorenjke: Jana Kolman, varuhinja sotočja Save Bohinjke in Save Dolinke, Hana Bujanović Kokot, varuhinja Kokre, ter Urška Kovač Mrak in Romina Pleško, varuhinji Sore. Prav tako v projektu sodelujeta dva gorenjska fotografa, Katja Bidovec, ki je avtorica fotografije reke

Mure, in Matic Zorman, avtor fotografije reke Kokre.

»Sotočje je edinstvena krajinska posebnost naše države, tukaj se povezujeta Triglav in rojstni kraj naše najdaljše reke. Bohinjki želimo vrniti pretok do združitve z Dolinko in naravi omogočiti, da si opomore in zadiha, sotočju pa, da končno dobi veljavo, ki si jo zasluži,« na razstavi sporoča Jana Kolman, članica civilne

inicijative Reši sotočje, ki opozarja, da bi načrtovana gradnja rekreacijsko-turističnega centra trajno uničila območje, opredeljeno kot naravna vrednota državnega pomena.

»Tečem, torej sem. Reka. Izvir modrosti starodavne iz globine matere Narave. Vsemu svetu ogledalo v gladini mojega obraza,« sporočata Urška Kovač Mrak in Romina Pleško, članici inicijative

Jana Kolman, varuhinja sotočja Save Bohinjke in Save Dolinke / Foto: Tina Dokl

Avtor fotografije Kokre, fotograf Matic Zorman, in varuhinja reke Hana Bujanović Kokot

/ Foto: Tina Dokl

Varuhi Sore, ki si prizadeva za sonaravno protipoplavno zaščito na sotočju Poljanske in Selške Sore v Škofji Loki.

Hana B. Kokot pa je pesnica iz Kranja, ki jo pri pisanju navdihuje tudi njena Kokra. »Vodne nimfe sem skrila tik za star akvarij, ki so ga alge prerastle, in zdaj ostaja le še suh spomin nečesa, kar je nekoč bilo,« opozarja.

Reke, izvori in izviri življenja

Projekt Varuhinje rek, ki ga vodita Alja Bulič iz ustvarjalnega kolektiva Hupa Brajdič in Erik Valenčič, je

namenjen ozaveščanju o pomenu varovanja vodotokov ter spodbujanju aktivnega državljanstva na tem področju. Vsaka ženska je lahko varuhinja rek oziroma je vsakdo lahko zaščitnik narave, poudarjajo organizatorji.

»V času trajanja projekta sva z Aljo spoznala nekatere najboljše, najbolj dobrosrčne, dobronamerne in pogumne ljudi, ki jih imamo v naši državi. Ti ljudje, čeprav bojujejo boj za naše skupno dobro, so nam nemalokrat rekli, da se počutijo osamljene, same in izolirane v svojih

prizadevanjih za skupno dobro. Osrednji motiv je, da pokažemo, da niso sami, ker se zavedamo, da so te naše reke in vsi ti naši vodotoki izvori in izviri našega življenja,« je poudarila na odprtju v Ljubljani.

Z razstavo in spremljajočimi dogodki, ki potekajo na različnih koncih Slovenije, sicer pobudniki projekta Varuhinje rek želijo vplivati tudi na lokalne politične predstavnike, da problematiki zaščite vodotokov namenijo več pozornosti in poskušajo najti rešitve za konkretne lokalne izzive.

Čufarjev oder bo spet zaživel

Drevi se na Jesenicah začenjajo Čufarjevi dnevi, na katerih se bo v šestih dneh zvrstilo devet predstav.

URŠKA PETERNEL

Jesenice – Festival ljubiteljskih gledališč Čufarjevi dnevi, že 36. po vrsti, je letos ponovno zaživel v polnosti, saj so po nekaj »sušnih« letih zaradi epidemije ljubiteljski odri spet zadihali s polnimi pljuči, je dejala direktorica Gledališča Toneta Čufarja Jesenice Branka Smole. Kar 25 predstav se je prijavilo na razpis v kategoriji odraslih, šest pa v kategoriji mladinskih.

Festival ima tudi novo grafično podobo z »jeseniškimi« barvami, ki so modra, siva in srebrna, prav v teh barvah je tudi zastava festivala, ki bo slavnostno izobešena na Čufarjevem trgu. »Festival je pomemben za Občino Jesenice, ki ga tudi finančno podpira,« je poudaril župan Peter Bohinec.

Selektorica Ana Ruter je izbrala šest predstav za odrasle in tri mladinske predstave, ki se bodo na Čufarjevem odru potegovale za naklonjenost

Selektorica Ana Ruter, predsednik organizacijskega odbora Jože Osterman, direktorica Gledališča Toneta Čufarja Branka Smole in jeseniški župan Peter Bohinec / Foto: Urška Peternel

občinstva in strokovne žirije. Kot je dejala selektorica, ima jeseniško gledališče tako vzgojeno občinstvo, da ga izbor nekaterih resnejših predstav ne bo odvrnil. Pri selekciji se namreč ni ozirala na žanr, temveč jo je vodila kakovost posamezne predstave kot celote.

Od Kajmaka do Godota

Nocoj, na uvodni večer, bodo prvi na oder stopili člani igralske skupine Gledališča Toneta Čufarja z uspešno Kajmak in marmelada, v prihodnjih dneh pa se bodo zvrstile komedija Predstava Hamleta v vasi Spodnja Mrduša v izvedbi

Loškega odra Škofja Loka, satira Salto mortale v izvedbi Kulturno-umetniškega društva Franc Kotar Trzin, antidrama Plešasta pevka v izvedbi Mladinskega gledališča Svoboda Trbovlje (KD Svoboda Trbovlje), komedija absurda Čakanje Godota v izvedbi Šentjakobskega gledališča Ljubljana, v nedeljo pa bo nastopilo še Kulturno in razvojno društvo Brce – Gabrovica pri Komnu s komedijo Norčije v spalnicah.

Za nagrado nova gaz v mladinski kategoriji pa se bodo potegovale Tovernsko-dramska uprizoritev Tovarna neviht v izvedbi Kulturno-umetniškega društva Pozitiv iz

Ljubljane, tragedija Kralj Ojdip v izvedbi Kajuhovih klasikov iz Celja in drama Medtem ko skoraj rečem še ali prilika o vladarju in modrosti Gledališča GGNeNi Kulturnega društva Teater Grosuplje.

V spremljevalnem programu bodo letos posebno pozornost namenili bližajoči se 150-letnici Pihalnega orkestra Jesenice - Kranjska Gora, ki jo bodo praznovali prihodnje leto.

Zaključek festivala s podelitvijo nagrade in plaket ter nove gazi bo v ponedeljek ob 19.30, večer pa bo popestril koncert Nataše Vester Trseglav Neskončnost.

Glasba z okusom

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik – Z uvodnim nastopom zasedbe Vruja se je začela nova sezona Glasbe z okusom, ki ob kulinarčnih dobrotah tokrat prinaša okus po slovenski ljudski glasbi.

Vruja se je obiskovalcem Kluba Kino dom v Domu kulture Kamnik predstavila s skladbami iz bogate dediščine istrskega polotoka, ki jih zasedba začini na sodoben način. Tudi naslednji štirje večeri, ki bodo sledili do pomladi, pa bodo v znamenju zasedb, ki ljudski glasbi dodajajo sodobno noto. »Nobena od skupin, ki bo nastopila v tej sezoni Glasbe z okusom, namreč ni zgolj poustvarjalca ljudske glasbe, temveč jo predstavlja na sodoben način, hkrati pa še vedno ohranja avtentičnost,« nam je povedal Anej Ivanuš iz kamniškega doma kulture, ki skrbi

za program Glasbe z okusom.

Decembra bodo nastopile članice Pevskega zbora Katicice, ki se bodo predstavile s koledniškimi in voščilnimi pesmimi. Po novem letu sledi nastop Vokalne skupine Maroltovke, ki deluje pod okriljem Akademске folklorne skupine Franca Marolta. Z Marko bando se bo Glasba z okusom preselila na prekmursko ravnico, sezono pa bo sklenil družinski trio Volk Folk iz Ilirske Bistrice, ki združuje tradicionalno ljudsko petje z igranjem na godala.

Tako kot vsako leto bo koncerte spremljala tudi kulinarika. V letošnji sezoni bo brbončice obiskovalcev razvajala ekipa Bistroya Korobač. Novost pa je, da bodo koncerte v živo predvajali v oddaji Slovenska zemlja v pesmi in besedi na Prvem programu Radia Slovenija.

Kozolci v Tržiču

ALENKA BRUN

Tržič – Pretekli četrtek so v Galeriji Atrij Občine Tržič odprli tematsko razstavo Foto kluba Tržič z naslovom Kozolci. Glavna tema razstave, kot pove že naslov, je eden najbolj prepoznavnih slovenskih motivov – kozolec. Pri projektu je sodelovalo 15 članov

omenjenega fotografskega kluba. Avtorski pristopi k tokratni temi so raznoliki, od umetniških, ko fotografirajo različne forme in kompozicije, ki jih kozolec kot motiv ponuja, do dokumentarnih, ki beležijo, kako je kozolec še vedno vpet v naše okolje. Razstava bo na ogled do 4. decembra letos.

Jubilejni koncert Kvinteta Vintgar

S sobotnim jubilejnim koncertom v kinodvorani Gledališča Toneta Čufarja na Jesenicah je Kvintet Vintgar zaznamoval tri pomembne mejnike: desetletnico delovanja, stoletnico Kulturnega društva Vintgar in izdajo prvega albuma.

MAŠA LIKOSAR

Jesenice – Kvintet Vintgar nadaljuje tradicijo različnih pevskih zasedb, ki so desetletja poprej delovale pod okriljem Kulturnega društva Vintgar, ki letos praznuje stoletnico delovanja. Sestavlja ga skupina pevcev iz različnih delov Slovenije, kar njihovo ustvarjanje usmerja predvsem v projektne dejavnosti. Med letoma 2021 in 2023 so posneli tri videospote, v času epidemije so osvežili svojo grafično podobo in postavili novo spletno stran. Ob koncu leta 2022, tik pred začetkom jubilejnega leta, so izdali svojo prvo zgoščenko. Njihov edinstveni programski pristop in uspehi na tekmovanjih so jim prinesli prepoznavnost po vsej Sloveniji, kar jim je odprlo vrata do različnih priložnostnih nastopov v domačem okolju in širše po državi.

Na sobotnem jubilejnem koncertu je Kvintet Vintgar gostil Moniko Avsenik. / Foto: Nik Bertonec

Na sobotnem koncertu so se predstavili z izborom skladb z novega albuma in mu dodali nekaj novitet različnih žanrov. Gostili so pevko Moniko Avsenik, ki ohranja ime in glasbeno tradicijo svojega dedka Slavka Avsenika, ter mlade instrumentaliste ansambla Šmarnogorski kvintet

in godalnega kvarteta C'est la vie. Ob robu glasbenega večera sta bila na ogled tudi razstava in obsežen zbornik z naslovom Kulturni utrip v naročju Vrš in objemu Radovne, ki sta predstavila stoletje organizirane kulturne dejavnosti na Blejski Dobravi. Poleg dveh že omenjenih jubilejev razstava in zbornik

pozornost posvečata še tretjemu, in sicer 15-letnici sekcije ročnih del Vintgar z Blejske Dobrave, ki deluje v okviru KD Vintgar. Predstavitve zbornika v obliki pogovornega omizja bodo organizirali v soboto, 16. decembra, ob 18. uri v dvorani Kulturnega in gasilskega doma na Blejski Dobravi.

Člani Foto kluba Tržič se tokrat predstavljajo s fotografsko razstavo, katere glavna tema je kozolec. / Foto: Alenka Brun

Razstava bo na ogled do 4. decembra letos. / Foto: Alenka Brun

Nogometaši Domžal presenetili v Kopru

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Nogometaši v Prvi ligi Telemach so odigrali tekme 16. kroga. Kalcer Radomlje je gostil Rogaško in izgubil z 1 : 3, Domžale so gostovale v Kopru in zmagale z 0 : 1. Na lestvici je še naprej v vodstvu Celje, Radomljani so sedmi, Domžalčani pa osmi.

V drugi ligi je kranjski Triglav v 17. krogu gostoval pri ND Dravinja, a se je domov vrnil s porazom z 2 : 1 in brez novih točk. Na lestvici je padel na peto mesto. Od jesenskega dela tekmovanja se bo poslovil v soboto pred domačimi gledalci. V 18. krogu v Kranj prihaja ekipa Beltinci Klima Tratnjek. Tekma se bo začela ob 15.30.

V 3. SNL – zahod so bile tekme 13. kroga. Rezultati gorenjskih ekip: Jesenice – Svoboda Ljubljana 0 : 3, Brda – Šobec Lesce 0 : 3, Škofja Loka – Adria 3 : 2, Izola – Eltron Šenčur 1 : 2, Eksist Žiri – Kočevje 1 : 3 in Vrhnika – Roltek Dob 5 : 5. Krog pred koncem jesenskega dela je v vodstvu Roltek Dob pred Eltronom Šenčur.

Zaključil pa se je prvi del tekmovanja v gorenjski nogometni ligi. V soboto je bila na igrišču z umetno travo v Športnem centru Kranj še prestavljena tekma med Zarico Kranj in Britofom. Z 2 : 0 je zmagala Zarica, ki je tako še povečala prednost na lestvici in je jesenski prvak.

Derbi z dvema podaljškoma

Gorenjski košarkarski derbi med LTH Castings in ECE Triglav Kranj se je zaključil šele po dveh podaljških. Veselili so se Škofjeločani.

MAJA BERTONCELJ

Škofja Loka – V košarkarski Ligi Nova KBM je 7. kolo prineslo gorenjski derbi, ki je upravičil visoka pričakovanja in navdušil 250 gledalcev, ki so se v soboto zbrali v Športni dvorani Poden. Pomerila sta se domači LTH Castings in ECE Triglav Kranj. Zmage so se po izjemno napeti končnici s kar dvema podaljškoma veselili Škofjeločani, ki so bili boljši s 103 : 97 (19 : 18, 14 : 10, 20 : 19, 26 : 32, 8 : 8, 16 : 10).

Škofjeločani visoko

V zadnji četrtini so domačini vodili že za deset točk, še 27 sekund pred koncem tekme imeli sedem točk prednosti, a so se Kranjčani še enkrat več vrnili v igro. Po ukradeni žogi in dveh trojkah kapetana Lovra Urbihe so 1,8 sekunde pred koncem izenačili ter izsilili podaljšek. Zmagovalca ni dalo niti prvih dodatnih pet minut igre, potreben je bil drugi podaljšek, v katerem so Škofjeločani tekmo vendarle odločili v svojo korist. Za LTH Castings je 29 točk dosegel Siniša Bilić (10 skokov), 22 jih je dodal Matej Rojc (8 podaj), 17 pa Curtis White. Pri ECE Triglav je bil najboljši strellec z 20 točkami Lovro Urbiha (11 skokov), Jošt Flerin je dal 19 točk, Jan Dornik pa 18.

»To je bila nora tekma, ki je postregla z vsem, s

Gorenjski derbi je prinesel izjemen obračun, ki so ga dobili Škofjeločani (v svetlejših dresih). / Foto: Gorazd Kavčič

čimer košarka lahko postreže. Dvakrat smo jo imeli že praktično dobljeno, tako v rednem delu kot v prvem podaljšku. Triglav se je stalno vračal. Opozarjal sem igralce, da je Triglav ekipa, ki se nikoli ne predaja, ki se vrača tudi po večjih zaostankih. Zadelo so nore mete. Moram jim čestitati za borbo, sem pa vesel, da smo to težko tekmo uspešno pripeljali do konca tudi z rotacijami igralcev, ki so morda nekoliko neobičajne. Smo zadeli, moram reči, da smo v ključnih trenutkih na igrišču poslali prave igralce in na koncu zasluženo zmagali,«

je bil zadovoljen Luka Bassin, trener LTH Castings. Nad tekmo je bil navdušen tudi gostujoči trener Danijel Radosavljevič. »To je bil lep praznik košarke na Gorenjskem. Po rednem delu smo se na neverjeten način vrnili v igro, v podaljšku, ko bi morali biti najbolj zbrani, nismo prevzeli odgovornosti. Naredili smo preveč napak, kar je botrovalo porazu. Upam, da se bo sreča v prihodnje obrnila tudi v našo korist,« je dejal. Škofjeločani se bodo v 8. kolu Lige Nova KBM v soboto v gosteh pomerili z Ilirijo, ECE Triglav Kranj pa bo 20.

novembra gostil Terme Olimia iz Podčetrčka.

Zmaga Šenčurjanov

Sedmo kolo Lige Nova KBM se je začelo s petkovo tekmo med ekipama Gorenjska gradbena družba Šenčur in Kansai Helios Domžale. Šenčurjani so bili boljši z 82 : 70 (25 : 11, 16 : 19, 17 : 21, 24 : 19). V 8. kolu GGD Šenčur 24. novembra odhaja na gostovanje h Krki, Domžalčani pa bodo 29. novembra doma igrali s Šentjurjem. Na lestvici so Domžalčani na drugem mestu, Škofjeločani na visokem tretjem, Šenčur je peti, kranjski Triglav pa sedmi.

Po premoru s Celjani

MAJA BERTONCELJ

Jesenice – Hokejisti HDD SIJ Acroni Jesenice bodo po reprezentančnem premoru nadaljevali s prvo tekmo drugega dela državnega prvenstva. Danes ob 19. uri v dvorani Podmežakla gostijo ekipo HK RST Pellet Celje. V četrtek jih čaka tudi nadaljevanje sezone v Alpski hokejski ligi. Gostovali bodo v Val Gardeni pri ekipi HC Gherdeina. »Če samo pogledamo, kako je potekala jeseniška pomlad, koliko

časa smo se pogovarjali, ali hokej bo ali ne bo, lahko rečemo, da nimamo takšne širine, kot smo jo imeli lansko sezono. Poleg poškodb nas je načela tudi bolezen, tako da nam je ta odmor ustrezal. Upam, da kmalu po več kot mesecu dni vsaj v napadu nastopimo v popolni postavi. Naš najboljši obrambni igralec Miha Logar pa bo zaradi poškodbe na zadnji tekmi odsoten vsaj še nekaj tekem,« je za klubsko spletno stran povedal trener Jesenicčanov Gaber Glavič.

Kamniški odbojkarji še naprej zmagujejo

Kamnik – Odbojkarji Calcita Volleyja so v tekmi osmega kroga Sportklub prve odbojcarske lige za moške doma premagali Krko s 3 : 0. V prihodnjem krogu bodo 18. novembra ob 17.30 v Kranju igrali s Hišo na kolesih Triglav, ki je v gosteh z 1 : 3 premagala Panvito Pomgrad. Kamničane že danes doma čaka prva tekma srednjeevropske lige. Ob 20.30 bo njihov nasprotnik Amstetten, dva dni pozneje jih v istem tekmovanju ob 20. uri čaka še Ribola Kaštela.

Visoka prednost po polčasu, na koncu remi

Škofja Loka – Rokometaši RD Urbanscape Loka so se v 9. krogu Lige NLB doma pomerili z ekipo Riko Ribnica. Tekma se je končala z neodločenim izidom 35 : 35, čeprav so domačini po prvem polčasu vodili kar z 21 : 12. V naslednjem krogu bodo Škofjeločani gostovali v Celju.

Ligaši novo sezono začeli na Kališču

Začela se je že sedemnajsta sezona Kranjske zimske tekaške lige.

MAJA BERTONCELJ

Mače – Na Kališču se je pretekli teden začela nova sezona Kranjske zimske tekaške lige, že 17. zapored. Pet tekov, trije krogi je format, ki ostaja že od začetka. Gre za poseben sistem tekaških druženj v zimskih mesecih, za katera ni startnine.

Skupinski start teka na Kališču je bil v nedeljo, udeležilo se ga je šestdeset tekačev, še dvajset se jih je na pot kadarkoli v tednu podalo posamično z merjenjem časa s pomočjo aplikacije Strava. Prvi zmagovalec je bil Ivan Novak, drugi Aleš Udovič, tretji pa Tomaž Oblak. Pri ženskah je bila daleč najhitrejša Petra Miklavčič. Kališče bo v drugem krogu na vrsti od 12. do 17. decembra,

v tretjem pa od 15. do 21. januarja. Ta teden je na vrsti Sv. Jošt (od 13. do 19. novembra, od 18. do 24. decembra, od 22. do 28. januarja), sledili bodo Krvavec (od 20. do 26. novembra, od 25. do 31. decembra, od 29. januarja do 4. februarja), Mohor (od 27. novembra do 3. decembra, od 1. do 7. januarja, od 5. do 11. februarja) in Brdo (od 4. do 10. decembra, od 8. do 14. januarja, od 12. do 18. februarja).

»Sezona 2023/2024 poteka v podobnem režimu kot predhodna. Dovoljeni so tako posamični starti v določenih tedenskih okvirih kakor tudi skupinski ob nedeljah ob 9. uri. Sezona vsebuje eno spremembo, in sicer glede prabitka na dosegzen čas za tiste, ki bodo

uporabljali merjene z aplikacijo Strava in na posamičnih tekih startali izven uradnega starta. Ta je po novem le en odstotek, prej je bil pet,« navajajo organizatorji in poudarjajo, da je glavni namen tekov predvsem tekaško druženje in tekmovanje v športnem duhu, vseeno pa je liga popestrena s točkovanjem. Vsak tek se točkuje posebej absolutno in po kategorijah. Po končani ligi bo v domu na Sv. Joštu zaključno srečanje s podelitvijo priznanj najboljšim in najvztrajnejšim ligašem.

Kako sodelovati? »Dosedanji udeleženci obdržijo staro številko, ki so jo prejeli v prejšnjih sezonah, novi pa se morajo registrirati z e-prisržen čas za tiste, ki bodo

Janez Udovič iz Prebačevega (levo), ustanovitelj Kranjske zimske tekaške lige, in Ivan Novak iz Mače, ki je dobil prvo tekmo uvodnega kroga nove sezone. Najhitrejši je bil na Kališču. / Foto: arhiv lige

PLANINSKI IZLET: MONTE VUALT (1752 M N. M.) IN MONTE FORCHIADICE (1579 M N. M.)

Krog za dušo in srce

Krog za dušo nad karnijsko vasico Dordolla. Pretkano speljana pot, ki uživaško premaguje strmino. Razgledna, panoramska pot, na kateri zaigra srce.

JELENA JUSTIN

Karnijske Alpe me navdušujejo. Ja, vem, da ste to že opazili. Odkrivanje stezic, ki so manj znane, ki vijugajo po strminah, ki jih niti ne občutimo, na vrhu pa nam razgledi vzamejo sapo, je nekaj, kar napolni »izpraznjene akumulatorje«. Danes bomo obiskali tri vrhove, ki so v neposredni bližini bivaka Cjasut dal Scior, ki ga zelo dobro poznajo gorski kolesarji, saj mimo poteka izredno lepa, a tudi zahtevna gorskokolesarska pot.

Zapeljemo se skozi Trbiž in nadaljujemo mimo Tablje do Mužaca, kjer zavijemo desno v mestece, potem pa sledimo oznakam za Dolino Avpe / Val Aupa. Po nekaj kilometrih zagledamo tablo desno Dordolla, mi pa

peljemo še nekaj sto metrov naprej, kjer je kovinski most čez reko Aupo, in manjše parkirišče, kjer parkiramo.

Vzpon do vasi Dordolla začnemo s prečkanjem mostu, kjer je lokalna oznaka La Cengle Dordolla. Te lokalne poti ureja domačin iz Dordolle in so res lično speljane in urejene. Po stopnicah se povzpemo skozi gozd do vasi Dordolla, kjer dosežemo dve markirani poti, ki greste nekaj minut v isto smer, poti št. 422 in 425. Naša pot za vzpon bo 425, 422 pa za sestop. Pot 425 nas vodi čez travnik nad vasjo, nato pa zaide v gozd in se začne strmo vzpenjati v okljukih. Speljana je res pretkano, tako da strmine ne občutimo. Na razpotju nadaljujemo levo, nato pa kmalu dosežemo še eno razpotje,

kjer zapustimo pot 425 (ta pelje vse tja do bivaka Bianchi, kar smo pred leti že prehodili). Zavijemo levo na lokalno potko, označeno z lesenimi tablicami in modrimi črkami, La Lope, ki pelje v smeri bivaka Cjasut dal Scior. Ta pot se strmo vzpenja skozi gozd. Kratki in strmi okljuki hitro pridobivajo višino. Menjava smrekovega in bukovega gozda, občasno je celo nekaj skal. Za našim hrbtom se pokazeta Monticello nad Mužcem in Lipnik v daljavi. Dosežemo ostaline nekakšnega kamnitega objekta. Smo na poti št. 422. Zavijemo desno in v nadaljnjih 30 minutah dosežemo bivač Cjasut dal Scior, 1742 m n. m. Nad bivačom je severni Monte Vualt, 1752 m n. m., ki ga imenujejo tudi Belvedere. Pogled na jug se

Detajl s poti ob vzponu / Foto: Jelena Justin

ustavi na južnem Monte Vualtu, 1726 m n. m. Najprej se povzpemo na severnega, do katerega je 5 minut. Vrh postreže s čudovitim razgledom v krogu 360 stopinj. Pa če začnemo na zahodni strani: Monticello, Cimadors Alto, Grauzaria, Sernio, Creta di Mezzodi, Tersadia, Monte Flop, v daljavi najvišji vrh Karnijcev Monte Coglians. Če pogledamo bolj na sever, vidimo Monte Lodin, Zermulo, Veliki Koritnik,

Konjski špik, Krniške skale, Creto dal Cronz. Proti zahodu se razprostira pogled od Glerijskih špic, Monte Chiavalsa, Zuc dal Bora do Crostisa in Pisimonija. Pogled na jug se ustavi na Lopiču in Javorju ter vrhovih nad Rezijo. Z malce sreče bomo videli tudi Dolomite in Visoke Ture. Razgled, ki mu ni prav nič oporekati. Z enakim razgledom postreže tudi južni Monte Vualt. Vrnemo se do bivaka Cjasut dal Scior,

kjer začnemo sestop do stika s potjo La Lope, kjer smo prej dosegli pot št. 422, po kateri zdaj nadaljujemo sestop. Vmes obiščemo še Monte Forchiadice, kjer je na vrhu celo skrinjica, vendar brez žiga in vpisne knjige. Na odcep nas opozori lesena tablica z modrimi črkami. Sestop nadaljujemo po poti 422. Pot je izjemno razgledna, saj imamo Creto Grauzario in Monte Sernio ves čas pred seboj. Pot lepo vijuga po odprtem terenu. Naj opozorim, da bodimo pozorni na gorske kolesarje, ki so izjemno vljudni in pozorni na planince. Opozorijo, ko se nam približujejo. Razgledna pot zavijuga v gozd, kjer se v okljukih strmo spušča, nato pa preči v levo, da dosežemo vas Dordolla, od koder se vrnemo po La Cengle Dordolla nazaj do jeklene konjička.

Nadmorska višina: 1752 m
Višinska razlika: 1300 m
Trajanje: 7 ur
Zahtevnost: ★★★★★

Pogled z južnega Monte Vualta na Creto Grauzario in Monte Sernio / Foto: Jelena Justin

Bivač Cjasut dal Scior, nad njim pa Belvedere / Foto: Jelena Justin

Kolesarska avantura Balkan 2023, 3. del

GLASOVA KOLESARJENJA

SLAVKO ZUPANC

Prenočili smo v treh skupinah na turističnih kmetijah v bližini bolgarske meje v vaseh Kalna, Inovo in Jalovik izvor. Vse te vasi so izhodišče tudi za planinske izlete, predvsem na Midžor (2169 m n. m.), najvišji vrh Srbije, ki je v gorovju Stara planina, oziroma Balkan na meji med Srbijo in Bolgarijo. Gorovje se razteza od meje s Srbijo po sredini Bolgarije od zahoda proti vzhodu vse do Črnega morja.

Na vseh treh turističnih kmetijah so nam prijazne gospodinje pripravile okusen domač zajtrk, po zajtrku pa smo se zbrali v vasi Jalovik izvor na turistični kmetiji Stanišić, kjer smo začeli tretjo etapo. Trasa tistega dne je bila ena krajših (šestdeset kilometrov) in lažjih (petsto metrov skupnega vzpona).

Skupinska fotografija pri slapu Bigar / Foto: Slavko Zupanc

O dežju, ki nas je na etapi dan prej vseskozi spremljal, ni bilo ne duha ne sluha. Tisti, ki koles niso oprali že takoj, ko smo prikolesarili čez hrib po blatu in ilovici, so jih oprali zvečer po prihodu na cilj, tako da smo se z relativno čistimi kolesi podali v lep sončen dan. Iz vasi smo se takoj začeli vzpenjati

po lepi neprometni cesti na deset kilometrov oddaljeno najvišjo točko etape. Po nekaj kilometrih smo se ustavili pri slapu Bigar, kjer smo si ogledali slap, naredili skupinsko fotografijo, nato pa nadaljevali do prelaza (624 m n. m.).

Sledil je desetkilometrski spust proti vasi Temska.

Pirot, kolesarji pred trdnjavo Kale / Foto: Slavko Zupanc

Spremljali so nas čudoviti razgledi na zelene griče in dolino, v katero smo se spuščali. Prikolesarili smo v dolino reke Temske (Temštica), ki priteče iz Stare planine in je v gornjem toku znana pod imenom Toplodolska reka. Napajajo jo številni gorski potoki. V tem delu ima reka velik padec in na

njej so številni slapovi. Zaradi značilne rdeče barve njenih bregov jo imenujejo tudi srbski Kolorado.

Po dolini reke Temske smo kolesarili skozi slikovito pokrajino. Približno deset kilometrov pred Pirotom smo Temsko zapustili in ob reki Nišavi nadaljevali pot do Pirota. Nišava izvira

v Bolgariji, v bližini Dimitrovgrada priteče v Srbijo in se v bližini Niša izliva v Južno Moravo. Pri trdnjavi Kale, ki se imenuje tudi Pirotski grad ali tudi Momčilov grad, smo imeli krajši postanek.

Do Pirota smo prikolesarili po znani evropski kolesarski poti EvroVelo 13, ki tu zavije na vzhod proti gorovju Stara planina. Če bi se odločili za to pot, bi etapo podaljšali za 66 kilometrov in bi naredili dodanih 1400 višinskih metrov. Naša pot pa je vodila po dolini neposredno proti današnjemu cilju v Dimitrovgradu, mestu ob meji z Bolgarijo. Ker je bila etapa ena krajših, smo v hotel prišli zgodaj. Nekateri so odšli na ogled mesta, nekateri pa smo se lotili temeljitega čiščenja koles po vožnji po ilovici. Prenočili smo v hotelu, kjer so nam pripravili tudi okusno večerjo.

KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO

Glifosat: omejitev ali popolna prepoved

Slovenija se zavzema to, da bi uporabo glifosata v kmetijstvu dovolili le tam, kjer ni alternativnih metod. Skupina pobudnikov pa zbira podpise za sprejetje zakona, s katerim bi v Sloveniji prepovedali njegovo proizvodnjo, prodajo in uporabo.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Evropska unija je uporabo neselektivnega herbicida glifosat, to je aktivne snovi v sredstvih za zatiranje plevela, kot sta Roundup in Boom Efekt, prvič dovolila leta 2002. Ker bo sredi prihodnjega meseca potekla petletna odobritev za njegovo uporabo, so v Evropski uniji začeli postopke za podaljšanje dovoljenja še za deset let. Zakonodajna sekcija za fitofarmaceutska sredstva, ki deluje v okviru Stalnega odbora za rastline, živali, hrano in krmo, je tudi s podporo Slovenije potrdila predlog, da članice Evropske unije same regulirajo uporabo. Slovenija bo to tudi naredila. Vlada se zavzema za prepoved uporabe glifosata na vseh nezemeljskih površinah, izjema naj bi bila le uporaba v kmetijstvu, kjer trenutno še ni ustreznih alternativnih metod. Strokovne ocene Evropske agencije za varno hrano in Evropske agencije za kemikalije namreč kažejo, da glifosat izpolnjuje zakonodajne zahteve za dajanje fitofarmaceutskih sredstev v promet in da glifosat ne sodi med rakotvorne snovi; s takšno oceno pa se strinjajo tudi strokovnjaki Nacionalnega inštituta za javno zdravje.

Za glifosat ni alternative

Kmetijske stanovske in strokovne organizacije – kmetijsko-gozdarska zbornica, združena zveza, zveza

Boom efekt je eno bolj znanih fitofarmaceutskih sredstev, ki vsebujejo glifosat. / Foto: Cveto Zaplotnik

slovenske podeželske mladine, sindikat kmetov, zbornica kmetijskih in živilskih podjetij ter kmetijski inštitut – podpirajo podaljšanje dovoljenja za uporabo glifosata v kmetijstvu. Kot so zapisale v skupno izjavo, je v Sloveniji že zdaj njegova uporaba bistveno bolj omejena kot v številnih evropskih državah in na drugih kontinentih, popolna prepoved pa bi bistveno podražila tehnološke postopke za zatiranje plevelov, kar

bi zmanjšalo konkurenčnost slovenskega kmetijstva in živilstva; hkrati pa bi se povečalo tudi tveganje za širitev alergenih in tujerodnih plevelov. Kot navajajo, v kmetijstvu trenutno ni na voljo alternativnih pripravkov, ki bi lahko enakovredno nadomestili glifosat, zato bi prepoved uporabe pomenila večkratno in večjo uporabo drugih pripravkov, bolj intenzivno obdelavo tal in s tem tudi odmik od uvajanja okolju bolj

prijaznih kmetijskih praks, kot je na primer tudi plitka obdelava tal.

Čebelarji nasprotujejo podaljšanju dovoljenja

Čebelarska zveza Slovenije je že ob koncu lanskega leta pozvala glavne odločevalce v Sloveniji, da na ravni Evropske unije nasprotujejo podaljšanju dovoljenja za prodajo in uporabo glifosata. Pri tem jih je spomnila na zavezo iz leta 2017, ko je Slovenija glasovala

»za« podaljšanje uporabe, a se hkrati zavzela za prepoved uporabe po pretečenem od tri- do petletnem prilagoditvenem obdobju za kmetijstvo.

Vložili zakon za prepoved glifosata

Ob koncu septembra so Društvo Zdrava družba, Anton Komat in Alpe Adria Green vložili v državni zbor predlog zakona o prepovedi proizvodnje, prodaje in uporabe glifosata v Sloveniji. Predlog so poletno dopolnili, tako da je 6. novembra začel teči 60-dnevni rok, v katerem morajo za odločanje v državnem zboru zbrati najmanj pet tisoč podpisov volivk in volivcev. Zadnji dan zbiranja podpisov bo četrtek, 4. januarja, prihodnje leto.

Kot so zapisali predlagatelji, je glifosat sporna kemikalija, ki ogroža zdravje ljudi in naravo. Pri tem se sklicujejo tudi na razglas, s katerim je agencija IARC – agencija Svetove zdravstvene organizacije po pregledu 44 neodvisnih raziskav razglasila glifosat za verjetno rakotvorno snov, in na nekatere druge študije, ki kažejo, da glifosat povzroča pri ljudeh tudi druga obolenja in patološke spremembe. V Sloveniji je registriranih 25 sredstev z vsebnostjo glifosata, podjetje Albaugh (nekdanji Pinus Rače) pa tudi izdeluje fitofarmaceutsko sredstvo, ki vsebuje glifosat.

Odkupna cena mleka spet malo navzdol

Kranj – Po podatkih agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja so mlekarne septembra letos za mleko, dostavljeno v mlekarno ter s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin, plačale v povprečju 41,41 evra za sto kilogramov, kar je bilo za 0,51 evra ali 1,22 odstotka manj kot mesec prej. Ker je mleko v povprečju vsebovalo 4,09 odstotka maščob in 3,37 odstotka beljakovin, je bila povprečna dejanska odkupna cena 44,79 evra in je bila za 0,14 evra ali za 0,31 odstotka nižja kot avgusta. Odkupovalci so za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin plačali povprečno 37,85 evra za sto kilogramov, cena, izračunana glede na dejansko vsebnost maščob in beljakovin v mleku, pa je znašala 42,76 evra in je bila za več kot osem evrov nižja kot v enakem lanskem mesecu, a še vedno skoraj deset evrov višja kot septembra 2021.

Zmeren upad prometa

Kranj – Geodetska uprava je pripravila poročilo o nepremičninskem trgu v letošnjem prvem polletju. Poročilo kaže, da je bilo v tem obdobju v Sloveniji za 36 milijonov evrov prometa s kmetijskimi zemljišči in za 17 milijonov evrov z gozdnimi zemljišči. Sklenjenih je bilo 3972 kupoprodaj, v katerih je lastnika zamenjalo 2085 hektarjev kmetijskih zemljišč, in 1788 pogodb za prodajo oziroma nakup 3031 hektarjev gozdnih zemljišč. Letošnji polletni promet s kmetijskimi zemljišči je bil najnižji v zadnjih dveh letih in pol, število kupoprodaj za gozdna zemljišča pa niha iz polletja v polletje, vendar ne bistveno.

Klasje

NOVO!
Uradna prodaja traktorjev ter
ostale mehanizacije
NEW HOLLAND

Trgovina Klasje vam ponuja:

- rezervne dele za traktorje in drugo kmetijsko mehanizacijo,
- traktorje: Zetor, IMT, UTB, Štore, Torpedo, Ursus, Tomo Vinkovič,
- novejša tipe traktorjev: John Deere, New Holland, Lindner, Lamborghini, Landini, Same, Steyer, Massey Ferguson, Fendt, Deutz, Hurlimann, Carraro,
- rezervne dele za priključke: Sip, Creina, Tehnostroj, kosilnice BCS, plugi (tuj proizvajalci),
- ponujamo vam tudi stekla za kabine, vse tipe akumulatorjev, olja, maziva, filtre, svetlobno opremo ...
- popravilo traktorjev in montažo stekel kabin,
- prodajo in popravilo kardanov, rezervne dele za kardan,
- prodajo nožev za freze in vrtavkaste brane,
- rezervne dele pošljemo po pošti.

Več informacij dobite pri nas: Klasje, d.o.o., Kranj, Cesta na Klanec 9, 4000 Kranj
Tel.: 04/2331 375, 04/2357 710, GSM: 041/628 065, 031/628 065
E-pošta: klasje@siol.net

www.maschio.com

MASCHIO
GASPARDO

- žitne sejalnice
- vrtavkaste brane
- podrahljači

EURO
GLOBTRADE

Voklo 49, 4208 Šenčur
info: 041 208 568
euro-globtrade.si

k

KOMENTAR
CVETO ZAPLOTNIK

Odpoklic živil – tudi dokaz, da nadzor deluje

Podatkih uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin je bilo oktobra s trga odpoklicanih šestindvajset živil. Večino je na podlagi rezultatov analize odvzetih vzorcev odpoklicala uprava, nekaj so jih s trga umaknili tudi dobavitelji in trgovci.

Visoko število odpoklicanih živil po eni strani kaže na to, da v državi nadzor nad hrano deluje, po drugi strani pa med potrošniki vzbuja pomisleke, da s hrano pojedjo tudi veliko zdravju škodljivih snovi. Morda jih lahko vsaj malo pomiri podatek, da je med vsemi vzorci živil, ki jih uprava vzame v okviru uradnega nadzora, le približno tri odstotke oporečnih.

Potrošniki pogosto poslušajo nasvete, da naj posegajo po domači, lokalno pridelani hrani, ki je kakovostna in boljša od tuje, uvožene. Veliko tega drži: v Sloveniji so v primerjavi s številnimi drugimi državami veliko strožja pravila za uporabo fitofarmaceutskih sredstev in tudi strožji nadzor nad spoštovanjem prehranskih standardov, dobavne poti domače hrane so bistveno krajše od poti tiste hrane, ki »pripluje« na naše trgovske police z ladjami ... A vendarle: med živil, ki so bila oktobra odpoklicana s trga, jih je bila polovica slovenskega porekla, med njimi tudi

korenje s preseženo vrednostjo kadmija, ki ga je pridelalo zelenjadarstvo v Voklem.

Pa še nekaj potrošniki težko razumejo. Kako to, da je od dne, ko je uprava vzela vzorec oporečnega korenja, do dne, ko je zaukazala odpoklic korenja s trga in o tem obvestila potrošnike, minilo kar štiriindvajset dni, tako da so potrošniki medtem veliko oporečnega korenja že pojedli, v Vrtnu Radovljica na primer že celotno pošiljko. V upravi so zatrdili, da so ukrepali še isti dan, ko so dobili rezultate analize vzorca. Verjamemo, sprašujemo pa, zakaj je analiza trajala tako dolgo. Ali običajno analize trajajo toliko časa ali so morda za to drugi razlogi – premajhne tehnične zmogljivosti naprav za analiziranje vzorcev ali morda problemi s kadri? V upravi so pojasnili, da imajo vzorci, ki jih vzamejo zaradi suma na neskladnost živil, in vzorci, vzeti od uvoženih pošiljk, pri preiskavi prednost pred vzorci, ki jih vzamejo na podlagi letnega programa vzorčenja. Vzorec korenja s presežkom kadmija je bil odvzet na podlagi letnega programa, torej ni bil prednosten. Praviloma preiskave na težke kovine trajajo manj kot petnajst dni, v konkretnem primeru – pri korenju – pa je zaradi tehnične okvare aparature trajala dlje kot običajno.

V petek dan slovenske hrane

V petek, 17. novembra, bo dan slovenske hrane s Tradicionalnim slovenskim zajtrkom.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – V petek, na dan slovenske hrane, bo v vrtcih, šolah in v zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami že trinajstič Tradicionalni slovenski zajtrk,

med katerim bodo otrokom postregli s kruhom, mlekom, maslom, medom ter jabolki in drugim domačim sadjem. Na ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano si želijo, da bi se tovrstnemu zajtrku pridružile tudi druge javne

ustanove pa tudi podjetja, gostinski in turistični obrati ter posamezniki.

Stanovske organizacije čebelarjev, kmetov in njihovih zadrug so že pred enim letom naslovile na vlado pobudo, da bi dan slovenske hrane prerasel v teden slovenske

hrane. Javne ustanove, gostinske obrate in tudi gospodinjstva pozivajo, da njihovo pobudo podprejo in v tednu od 13. do 19. novembra uvrstijo na jedilnik tradicionalne slovenske jedi, za katere so zbrali recepte v knjižici Recepti z okusi Slovenije.

Vrtni center
EUROGARDEN
V harmoniji z naravo

IZBRANO ZA VAS

OD -20% DO -70% POPUSTA NA VSE*
OD 20. DO 26. NOVEMBRA 2023 | KODA: BLACKWEEK

eurogarden.eu

PE DOBROVA PRI LJ | PE KRŠKO | tel: 01 24 25 100

*Akcija traja od 1. do 30. 11. 2023, BLACK FRIDAY WEEK akcija pa velja od 20. do 26. 11. 2023, oz. do razprodaje zaloga. Popusti se med seboj ne seštevajo.

VSE ZA MESARJE

SUPER PONUDBA -15%*

Ramda
VRHUNSKA KVALITETA

*Akcija velja za artikla RA 698622SET, RA 698030 in OL 005.

VSE ZA ČAROBEN ADVENT

O izzivih kmetijskega svetovanja v Sloveniji

Bled – Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije bo v torek, 21. novembra, v Festivalni dvorani na Bledu organizirala tradicionalni, že osemindvajseti posvet javne službe kmetijskega svetovanja. Na posvetu bodo razpravljali predvsem o izzivih kmetijskega svetovanja v Sloveniji, pri tem pa bodo predstavili tudi evropske, še posebej nemške in avstrijske izkušnje ter pričakovanja kmetijskih stanovskih in strokovnih organizacij ter kmetijsko-gozdarskih zavodov. Kmetijski inštitut Slovenije bo predstavil stanje v slovenskem kmetijstvu v lanskem letu in prve napovedi za letošnje leto pa tudi izzive, ki jih prinaša preoblikovanje vodenja knjigovodstva na kmetiji po metodologiji FADN v FSDN knjigovodstvo. Dan kasneje, v sredo, bo v organizaciji ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano na Bledu še dogodek Evropskega partnerstva za inovacije – EIP, na katerem bodo predstavili posamezne projekte EIP.

Javni razpisi za ukrepe v čebelarstvu

Kranj – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je oktobra objavilo šest javnih razpisov za ukrepe v čebelarstvu. V okviru teh razpisov bo sofinanciralo nakup čebelarstva opreme, obnovo tipičnih čebelnjakov, nakup zdravil, ki so dovoljena v ekološkem čebelarstvu, za vse čebelarje, nakup sadik medovitih rastlin, posajenih za čebelarjenje in ne za pridelavo, nakup ali izdelavo satnic s certifikatom ali z analiznim izvidom ter vzdrževanje čebelnjakov za prenos znanja v čebelarstvu. Čebelarji in drugi upravičenci bodo vlogo za dodelitev finančne podpore lahko vložili od 1. marca do 31. julija prihodnje leto. S podporo bodo lahko pokrili dejanske upravičene stroške ali bodo prejeli pavšalni znesek. Ministrstvo bo predvidoma na začetku prihodnjega leta objavilo še javna razpisa za podporo čebelarstva društvom pri izvajanju pašnih redov in za subvencioniranje vzreje čebeljih matic.

TRAKTORJI LINDNER NA SLOVENSKEM TRGU že 30 let!

skupaj od leta 1994

- REZERVNI DELI
- MOBILNI SERVISI NA TERENU
- POOBlašČENI SERVISI Z BOGATIMI IZKUŠNJAMI

GORENJSKA · DOLENJSKA · PRIMORSKA · NOTRANJSKA

LARIX GT, d.o.o., Belska cesta 38, 4205 Preddvor
T: 04/255 66 10, I: www.lindner.si, E: larixgt@siol.net

Alkoholne ključavnice tudi v Sloveniji?

Ne visoke kazni, ampak tehnični ukrepi, kot so alkoholne ključavnice, so lahko pri težjih kršiteljih edina prepreka, da se alkoholizirani vozniki ne bodo ponovno usedli za volan, so poudarili na mednarodni konferenci o alkoholnih ključavnicah in evropskih praksah v Ljubljani.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – V okviru nacionalne preventivne akcije za preprečevanje vožnje pod vplivom alkohola, drog in drugih psihoaktivnih snovi v prometu, ki je potekala prejšnji teden, so v Ljubljani organizirali mednarodno strokovno konferenco Alkoholne ključavnice – evropske prakse in napredne strategije za zmanjševanje vožnje pod vplivom alkohola. Na njej so razpravljali o možnosti uvedbe alkoholnih ključavnic kot dopolnil-

evropskem trgu opremljena z naprednimi varnostnimi sistemi, med katere sodi tudi tehnična predpriprava za namestitev blokirne naprave (alkoholne ključavnice) za preprečevanje vožnje pod vplivom alkohola. Alkoholne ključavnice namreč pijanemu vozniku prepričajo zagon avtomobilskega motorja, če je v njegovem izdihanem zraku zaznan alkohol.

Preučitev možnosti uvedbe alkoholnih ključavnic v Sloveniji predvideva tudi predlog Resolucije nacio-

»Pomembno je, da se preučijo dodatne možnosti nadgradnje zakonodaje, predvsem v povezavi s kaznovalno politiko, znižanjem dovoljene stopnje alkoholiziranosti in vgradnjo alkoholnih ključavnic kot dopolnilnega prekrškovnega ukrepa oz. rehabilitacijskega programa. Razmisliti bi morali tudi o primernosti takšnega tehničnega ukrepa za poklicne voznike, prevoze otrok in šole vožnje.«

nega prekrškovnega ukrepa oziroma rehabilitacijskega programa za osebe, ki jim je bilo izrečeno prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja in so jim bile izrečene kazenske točke zaradi vožnje pod vplivom alkohola. Tak ukrep predvideva tudi Evropska uredba o splošni varnosti vozil, ki določa, da morajo biti od 6. julija 2022 vsi novi tipi vozil, od 7. julija 2024 pa vsa nova vozila na

nalnega programa varnosti cestnega prometa za obdobje 2023–2030, je na konferenci poudaril Andrej Rajh, državni sekretar ministrstva za infrastrukturo. »Med predlaganimi ukrepi so tudi: preučitev možnosti dviga regresnega zahtevka zaradi povzročitve hude prometne nesreče zaradi alkohola ali prepovedanih drog s 13.560 evrov na 130.000 evrov, sistematična in učinkovita

Alkoholna ključavnica pijanemu vozniku prepričajo zagon avtomobilskega motorja, če je v njegovem izdihanem zraku zaznan alkohol. / Foto: AVP/Bor Slana

pravna ureditev kaznovalne politike od prekrškov do kaznivih dejanj z modernimi postopki penologije, znižanje mejnih vrednosti koncentracije alkohola v krvi – vzpostavitev konsenza o enotni meji 0,0,« je povedal. Simona Felser, v. d. direktorice Agencije RS za varnost prometa, je dejala, da ni dokazano, da bi zvišanje sankcij vplivalo na težje kršitelje ali na trdovratne povratnike. »Prav slednje nas utrjuje v prepričanju, da so drugi ukrepi, kot je nabor tehničnih ukrepov, skladno z Evropsko uredbi o splošni varnosti vozil, pri težjih kršiteljih lahko edina prepreka, da se alkoholizirani vozniki ne bodo ponovno usedli za

volan. Zato je pomembno, da se preučijo dodatne možnosti nadgradnje zakonodaje, predvsem v povezavi s kaznovalno politiko, znižanjem dovoljene stopnje alkoholiziranosti in vgradnjo alkoholnih ključavnic kot dopolnilnega prekrškovnega ukrepa oz. rehabilitacijskega programa. Razmisliti bi morali tudi o primernosti takšnega tehničnega ukrepa za poklicne voznike, prevoze otrok in šole vožnje,« je povedala.

Tina Hefelerle, državna sekretarka ministrstva za notranje zadeve, je opozorila, da je v Sloveniji med vozniki, ki so bili pozitivni na testu alkoholiziranosti, mnogo povratnikov, ki ponovno

pijejo in sedijo za volan. »Zanje sicer obstajajo določeni kaznovalno-vzgojni ukrepi, vendar pa se v praksi ne izvajajo dovolj dosledno. Tu imam v mislih predvsem odlog prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, ki se po našem mnenju pri povratnikih uporablja preveč široko,« je povedala. »Prav tu bi lahko uvedba alkoholne ključavnice predstavljala dodaten vzvod za uspešnost pri preprečevanju vožnje pod vplivom alkohola,« je dodala. Uvedbo alkoholnih ključavnic podpira tudi v Zavodu Varna pot, je dejal predsednik zavoda Robert Štaba. »Stroka pri alkoholu pravi 0,0 in je zelo jasna z vsemi argumenti, nižanje mej dovoljenega alko-

»Upamo, da se bo Slovenija lahko pridružila tej vse večji skupini držav in uvedla to učinkovito in preizkušeno tehnologijo že v bližnji prihodnosti.«

Po podatkih Evropskega sveta za varnost v prometu se alkoholne ključavnice trenutno najbolj množično uporabljajo v državah Severne Amerike, v Evropi in Avstraliji. Po vsem svetu je tako vgrajenih skoraj pol milijona teh naprav. Za zdaj se najpogosteje uporabljajo kot del programa rehabilitacije – na primer na Švedskem, Finskem, Poljskem, v Franciji in tudi sosednji Avstriji. O uvedbi tovrstnih programov že razpravljajo tudi v Estoniji, Luksemburgu in na Nizozemskem, pilotni projekti oziroma zako-

Po podatkih Evropskega sveta za varnost v prometu se alkoholne ključavnice trenutno najbolj množično uporabljajo v državah Severne Amerike, v Evropi in Avstraliji, najpogosteje kot del programa rehabilitacije.

hola pa je družbeni in politični konsenz.«

Antonio Avenoso, izvršni direktor Evropskega sveta za varnost v prometu, je povedal, da problem vožnje pod vplivom alkohola že več držav Evropske unije rešuje z implementacijo alkoholnih ključavnic, še posebej za večkratne kršitelje.

nodajne aktivnosti pa potekajo v Litvi. Na Finskem in v Franciji je kot preventivni ukrep zakonsko predpisana vgradnja alkoholnih ključavnic v vozila, ki se uporabljajo za prevoze otrok, nekateri zasebni ponudniki prevoza na Švedskem in Finskem pa alkoholne ključavnice uvajajo prostovoljno.

Hišne preiskave potekale tudi v Kranju

Kranj – Več kot trideset preiskovalcev Nacionalnega preiskovalnega urada je minuli četrtek na območju Celja, Kranja in Ljubljane izvedlo več hišnih preiskav zaradi suma storitve kaznivega dejanja zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti. Kaznivega dejanja v zvezi z nabavo specifičnega medicinskega materiala, s katerim naj bi bilo pridobljene okoli 400 tisoč evrov protipravne premoženjske koristi, sta osumljeni dve osebi. Pridržali niso nikogar. Po poročanju medijev je eden od preiskovancev nevrokirurg Roman Bošnjak.

Pešec spregledal vlak

Virmaše – Škofjeloški policisti so v soboto popoldne obravnavali nesrečo na prehodu čez železniško progo v Virmašah. Okoli 15. ure je 69-letni pešec na označenem prehodu ceste z Andrejevimi križem prečkal železniško progo in pri tem spregledal vlak, ki ga je strojevodja z zmanjšano hitrostjo vozil v smeri železniške postaje v Škofji Loki. Vlak je bil v fazi zaustavljanja. Lažje poškodovanega pešca so z reševalnim vozilom odpeljali v bolnišnico. Železniški promet je bil na relaciji Ljubljana–Kranj za dobro uro zaustavljen. Policisti za pešca vodijo prekrškovni postopek.

V plinski omarici uhajal plin

Radovljica – V večstanovanjskem objektu na Prešernovi ulici v Radovljici se je pred dnevi širil vonj po plinu. Gasilci GARS Kranj in PGD Radovljica so zavarovali kraj dogodka, iz objekta evakuirali petnajst oseb, z detektorjem preverili koncentracijo prisotnosti plinov in prezračili poslovne prostore. Kot so sporočili s Policijske uprave Kranj, je prišlo do manjšega uhajanja plina v plinski omarici na zunanji strani objekta. Pristojni vzdrževalci so napako odpravili.

Ustavno sodišče o pristojnosti

Medobčinska inšpekcija občin Gorenjske in inšpektorat za okolje in energijo sta si kot vroč kostanj podajali obravnavo dveh prijav odlaganja komunalnih odpadkov na zasebnih zemljiščih. O pristojnosti je na koncu odločilo ustavno sodišče.

SIMON ŠUBIC

Kranj, Tržič – Ustavno sodišče je pred kratkim presojalo, katera inšpekcija je pristojna za obravnavo prijave odlaganja komunalnih odpadkov na zasebnih zemljiščih na območju Kranja in Tržiča. Ustavni sodniki so v obeh sporih o pristojnosti odločili, da je za nadzor nad izvajanjem določb občinskega odloka, ki določajo pravila ravnanja s komunalnimi odpadki na območju občine, pristojen občinski inšpekcijski organ, torej v konkretnem primeru medobčinska inšpekcija Skupne občinske uprave občin Gorenjske. Zahtevo za rešitev spora

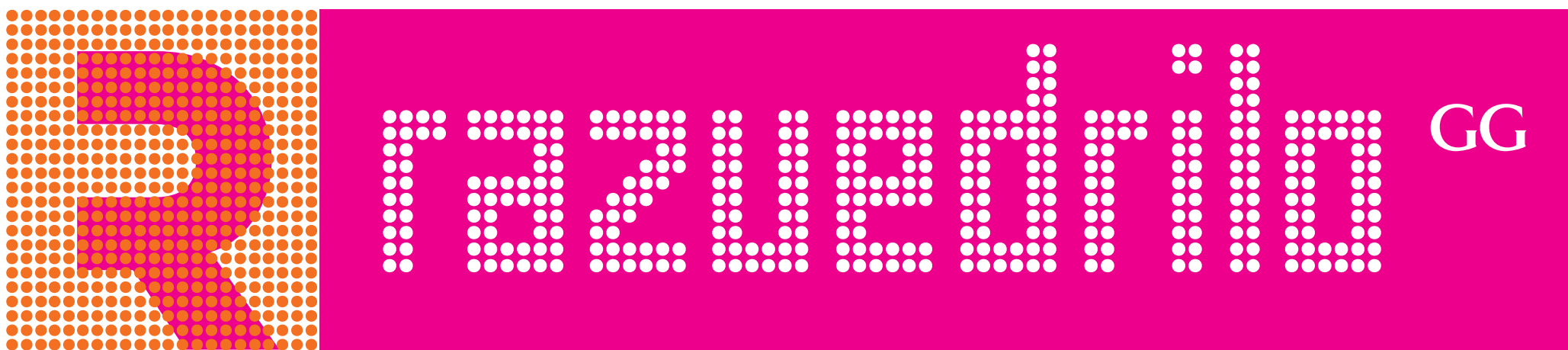
o pristojnosti med njo in Inšpektoratom RS za okolje in energijo, Območno enoto Kranj, je vložila medobčinska inšpekcija. Navedla je, da ji je od uveljavitve zakona o varstvu okolja inšpektorat odstopil v reševanje več istovrstnih zadev s področja obravnave odlaganja odpadkov na zasebnih zemljiščih. V obravnavani zadevi, ki se nanaša na odlaganje odpadkov na zasebnih zemljiščih na območju občine Tržič, se je inšpektorat izrekel za nepristojnega, medtem ko je ministrstvo za okolje, podnebje in energijo na zaprosilo medobčinske inšpekcije za dodatno pojasnilo določil zakona odgovorilo, da je

za obravnavo nedovoljene odlaganja odpadkov na zasebnih zemljiščih pristojen inšpektorat. Ta je kljub temu medobčinski inšpekciji kasneje poslal v reševanje še prijavo občana glede odlaganja komunalnih odpadkov v okolici stanovanjske hiše v Struževem.

Ker v medobčinski inšpekciji menijo, da je za nadzor nad odlaganjem odpadkov na zasebnih zemljiščih skladno z državnimi predpisi izključno pristojen inšpektor, pristojen za varstvo okolja, je ustavnemu sodišču predlagala, naj odloči, da je v obravnavanih primerih za ukrepanje pristojen inšpektorat za okolje in

energijo. Slednji pa se s tem ni strinjal in navedel, da gre v obeh primerih za kršitev občinskih odlokov in je zato pristojnost na strani medobčinske inšpekcije.

Ustavno sodišče je pojasnilo, da zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov, njihova obdelava in odlaganje ostankov obdelanih komunalnih odpadkov sodi med obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja, občina pa ima pristojnost in dolžnost, da zagotovi izvajanje teh javnih služb. Ob tem je v predpisu, s katerim uredi občinsko javno službo, dolžna predpisati tudi nadzor nad izvajalci in uporabniki storitev občinske javne službe. Ker imata tako Občina Tržič kot Mestna občina Kranj v svojih odlokih navedeno, da je za nadzor nad izvajanjem določb pristojna medobčinska inšpekcija Skupne občinske uprave občin Gorenjske, je ustavno sodišče odločilo, da je ta pristojna za nadzor tudi v obravnavanih dveh primerih.

MOČNA GORENJSKA ZASEDBA

Letošnji izbor za najlepšo Slovenko so gostile Radlje ob Dravi. Krona je šla tokrat v roke 19-letni Ptujčanki Alidi Tomanič, a so bile med finalistkami tudi Gorenjke. Dve sta celo osvojili drugo in tretje mesto oziroma postali prva in druga spremljevalka.

Alenka Brun

Miss Slovenije že leta ni več le lepotno tekmovanje, temveč projekt z vsebino, ki deluje pod sloganom Podpirajmo slovensko in podprimo Slovenijo. In med letošnjimi udeleženkami projekta smo našli kar nekaj Gorenjk – v vseh letih morda celo največ. Med njimi se je trem uspelo uvrstiti v finale, dve sta celo posegli po najvišjih mestih: prva spremljevalka mis Slovenije je postala 26-letna Aleksandra Matan iz Mengša, druga pa 21-letna Tijana Bektašević iz Škofje Loke. Dvaindvajsetletna Pika Kenda pa je osvojila naslov mis Slovenskih novic. Slednja se je na koncu najbolj našla v delu z ljudmi: čaka jo diploma iz velnesa, trenutno dela v strežbi. Za 169 centimetrov visoko Tržičanko je bila udeležba pri projektu Miss Slovenije prva tovrstna izkušnja. Pove, da se je pravzaprav prijavila iz radovednosti in da bi dobila nekaj novih izkušenj, spoznala nove ljudi. Ni se uštešla, pridobila je veliko novega znanja, nadgradila način komuniciranja ter pridobila samozavest. Poudari, da se je z dekleti iz projekta lepo razumela, med njimi ni opazila pretirane tekmovalnosti. »Bile smo prav prijetna skupnica,« še doda.

Dobrodelni koncert

Aleksandra Matan je bila s svojimi danes skoraj 27

Tijana Bektašević, Aleksandra Matan in Pika Kenda

/ Foto: Alenka Brun

letni najstarejša na letošnjem tekmovanju za najlepšo Slovenko. Zanj se je 175 centimetrov visoka Mengšanica odločila, ker v življenju rada preizkuša nove stvari in se ne brani novega znanja. Meni, da je ravno znanje tista stvar, ki ti je nihče ne more vzeti. In izkušnje, ki jih na ta način pridobiva, tudi štejejo, še dodaja. V preteklosti se je namreč že potegovala za eno lento in jo tudi osvojila, vendar je bil to popolnoma drugačen izbor: lani je namreč postala 15-letna kraljica Zelene doline. Nadaljuje, da je skozi celoten proces projekta Miss

Slovenije spoznala ogromno novih ljudi in ugotavlja, da se je njena komunikacija z ljudmi, ki jih dotlej ni poznala, zelo izboljšala. Sicer pa je Aleksandra Matan diplomirana inženirka lesarstva, ki rada tudi poje. Konec tedna organizira celo dobrodelni koncert. Bila je namreč med tistimi, ki jim avgustovska ujma ni prizanesla. Koncert bo 18. novembra ob 19.30 v Športni hiši v Ljubljani. Na njem bo zapevala sama, in čeprav vstopnine ni, bo vesela vsakega prostovoljnega prispevka. Ob njej bodo na koncertu nastopili tudi Maša Matan (vokal,

kitara), Luka Ivartnik (klavir), Damijan Oblak (kitara) in Nejc Novak (vokal).

Odločitev je bila spontana

Sto sedemdeset centimetrov visoka Tija ali Tijana Bektašević iz Škofje Loke je izjemno samozavestno dekle. Pojasni, da je v osnovni šoli obiskovala retoriko, kako ji to znanje dejansko služi, pa je videla ravno pri sodelovanju na tekmovanju za najlepšo Slovenko.

Odločitev za prijavo ni bila načrtovana. Zaupa nam zanimivo zgodbo, kako je do nje prišlo. »Bila sem pri vedeževalki, ki mi je povedala, da vidi v moji bližnji prihodnosti neko tekmovanje, kjer bom spoznala sebe, zacvetela, odprle se bodo različne možnosti za nadaljnje življenje. Kasneje sem na Instagramu opazila, da ima projekt Miss Slovenije odprte prijave in sem se prijavila ter bila sprejeta.« Doda, da bi vse takoj še enkrat ponovila. Ločanka sicer študira psihologijo in razmišlja, da bi nekoč delala kot športna psihologinja, saj v prostem času v Škofji Loki dekleta trenira nogomet.

Vsem trem tekmovalkam je bilo pri projektu najbolj všeč to, da so podirale stereotipe, kaj ženske lahko in česa ne morejo, se preizkusile tudi v domnevno moških poklicih, se ogromno naučile in obenem tudi zabavale. Spletala so se številna prijateljstva. In čeprav v sebi ostajajo dekleta, ki želijo biti v življenju tudi srečna in zaljubljena, stojijo z nogami trdno na tleh.

STEKLENI MAČKI V ŠMEKS LOUNGE BARU

Alenka Brun

Gorenjska rokova zasedba, ki sliši na ime Stekleni mački, je nedavno koncertirala v Šmeksu oziroma Šmekslounge baru v Radovljici. Gre za skupino fantov, ki štejejo med 20 in 25 let, prihajajo pa iz Kranjske Gore, Kroke in njene

Stekleni mački si želijo predvsem ljubezen do rokove glasbe prenesti z odra na občinstvo. Hočejo, da ljudje na njihovih koncertih uživajo, poudarek pa še vedno dajejo, kot pravijo, predvsem »nezlajnanim« pesmim. »Nam je pomembno, da predstavljamo glasbo, ki jo tudi mi radi poslušamo,« pravijo fantje, ki jim energije ne manjka. Svojih pesmi še nimajo, a to

Stekljeni mački pred začetkom koncerta, v zaodrju Šmeksa v Radovljici / Foto: Alenka Brun

okolice ter Kranja. Stekleni mački so: Aljaž Lavtžar (vokal), Domen Blaznik (bobni), Patrik Peternel (kitara), Gaber Nardin (kitara) ter Tomaž Hribernik (bas kitara). Slednji je verjetno član skupine z najdaljšim stažem nastopanja, saj igra v še eni zasedbi, so pa sicer vsi obiskovali glasbeno šolo.

Večina članov se pozna že iz otroštva, iz osnovne in srednje šole, skupaj so igrali odbojko. Najprej je bila dvojina: kitara in kahan, iz tega pa so se potem počasi izoblikovali Stekleni mački, ki pa tudi ne igrajo več samo na zabavah.

ne pomeni, da o tem ne razmišljajo.

Za zasedbo je koncert v Šmekslounge baru predstavljal še dodaten izziv, saj je šlo za doslej najdaljši ter najbolj dodelan nastop od ustanovitve Steklenih mačkov. Njihov četrti, izvemo. Na začetku so bili tudi brez basista in so imeli klaviaturista, ki pa je zdaj v zasedbi tonskih mojstrov, še povedo.

Občinstva na radovljiškem koncertu oziroma Rockijadi v Šmeksu ni manjkalo, Stekleni mački pa so postregli s priredbami najboljših slovenskih in tujih rokovskih pesmi.

Ponovno srečanje klap v Kamniku

Že 17. srečanje klap, Mednarodni festival klapske glasbe v Kamniku, bo 18. novembra 2023. Začne se ob 19. uri v Domu kulture Kamnik. Kamniška klapa Mali grad je tokrat v goste povabila klape Filip Devič – Ferata, Senjkinje, Partenca in Kastav.

Na delavnicah so otroci izdelovali svoje kamišibaje. / Foto: Gorazd Kavčič

PESMI MLADIH

Sama

Po poteh,
kjer skupaj
sva hodili,
se smejali,
včasih tudi jokali.

Hodim
zdaj sama.
Sledi je
zabrisal čas.
Spominov ne izbriše
nikoli, nihče.

Čustvena pesem. Pravijo, da lahko ostanemo brez vsega; zdravja, denarja, doma, ljubezni. A spominov, lepih ali malo manj lepih, nam nihče ne more vzeti. Tudi čas ne.
Meta

V upanju,
da srečam te,
srce mi joče
in se hkrati smeje,
ker vem,
da tam, kjer si,
se ti dobro godi.

Sabina

JUBILEJNI KAMIŠIFEST

Pod naslovom Pravljice za drevesa in prijatelje so minuli konec tedna v Kranju pripravili jubilejni deseti Kamišifest. Svoje zgodbe je ob majhnem lesenem odrčku predstavilo dvanajst nastopajočih iz vse Slovenije.

Mateja Rant

Pred desetimi leti smo Kranjčani prvič slišali za kamišibaj in prvič izdelovali odrčke – butaije, izbirali zgodbe in se lotevali ilustriranja,« je zbrane, ki so do zadnjega kotička napolnili stolp Škrlovec, nagovorila kamišibajkarica Jadranka Završnik. Takrat so se po njenih besedah prvič srečali s tem načinom pripovedovanja pravljic in spoznali dve za kamišibaj ključni osebi: Jeleno Sitar in Igorja Cvetka, ki sta kamišibaj odkrila na Japonskem in ga zdaj predajata naprej drugim ustvarjalcem.

S pripravami na letošnji pravljicni festival Kamišifest so začeli že minuli četrtek z delavnico. Izdelaj si svoj kamišibaj. V stolpu Pungert je okrog dvajset otrok skupaj s starši izdelovalo majhne kamišibaj odrčke, tako da je

nastalo okrog deset novih malih kamišibajev, je pojasnila Jadranka Završnik. Delavnico so ponovili še v petek, ko se je kot mentorica preskusila tudi desetletna Brina Bavdek, ki je v soboto odprla festival z avtorsko zgodbo Zajček in ježek. »Ta čas je najmlajša resna in aktivna kamišibajkarica, ki smo jo veliki kamišibajkarji sprejeli medse.« Še pred začetkom festivalskega večera so v stolpu Pungert otroci in starši izdelovali papirnate svetilke z Urško Košir, ki je tudi letos pripravila martinovanje za otroke. Iz stolpa Pungert so se v povorki z lučkami in pesmico, ki so se je naučili za to priložnost, sprehodili do stolpa Škrlovec, kjer se je odvijal festival. Dvanajst nastopajočih je za festival ustvarilo nove zgodbe oziroma so pokazali tiste, ki so jih predstavili na letošnjem mednarodnem festivalu in na vseslovenskem festivalu v Črnomlju, je razložila Jadranka Završnik. Med

Kamišifest je letos z avtorsko zgodbo Zajček in ježek odprla desetletna Brina Bavdek. / Foto: Gorazd Kavčič

njimi sta bila tudi »mati in oče kamišibaja« Jelena Sitar in Igor Cvetko. »Novost je bil nastop Moravčanke Jože Žuna, ki je brez besed uprizorila zgodbo Čudovito drevo.«

Drevesa so bila letos tudi v imenu festivala, saj kot pravi Jadranka Završnik, se jim »bolj kot kadarkoli zdi, da potrebujemo drevesa za

zglede, za simbole in upanje, da bo po vsaki povodnji, plazu, požaru, vojni zraslo nekaj novega, lepega«. V teh desetih letih je po njenih besedah nastalo ogromno zgodb, ogromno kamišibajkarjev: »Zgodbe in ljudje smo se prepletli v bogat in izjemen koreninski sistem, preko katerega smo povezani in se podpiramo.«

POTOVANJA • VINO • HRANA • DOGODIVŠČINE • MOŠKI • ŽENSKO • POTOVANJA • VINO • HRANA • ŽENSKO

Andaluzijski dnevnik (2)

ODKRIVANJE LEPOT JUŽNE ŠPANIE

Neža Markelj

Granada se mi je vtisnila v spomin že, ko sem skozi majhno letalsko okno opazovala od sonca ožgano špansko ravnino in se je globoko pod nami proti nebu dvigoval mogočen gorski masiv Sierra Ne-

vade. Pod njim je bilo v velikem neredu posejano belo rjavno mesto, nad katerim je kraljeval njen simbol – kompleks palače, trdnjave in vrtov nasridske dinastije.

Ponos nasridske dinastije

Da je Alhambra resnično edinstven simbol, ne le Granade, temveč celotne Andaluzije, sem spoznala, ko sva se z Nejcem na zgodnje

prvomajsko jutro podala na ogled parka Generalife, ki s svojimi kombinacijami živobarvnega cvetja, bujnega rastlinja ter vzdrževanih dvorišč in poti, tako zelo značilnih za muslimanko dinastijo nasridskih vladarjev, privabljal turiste iz celega sveta. Tisti dan pa je bilo košato rastlinje za vse prišleke tudi močno potrebno pribelžališče pred žgočim soncem in prvimi španskim vročinskimi valovi. Sprehod sva nadaljevala do Alcazabe – vojaške utrdbe s številnimi stolpi, ki so včasih zagotavljali dober pregled nad okoliško nevarnostjo, midva pa sva se na vrhu prepustila čisti turistični brezskrbnosti in uživala v čudovitih razgledih.

Turistični sprehod

V Granado naju je poleg pestre zgodovine in kulture zvalilo tudi prijateljstvo, ki sva ga s slovensko-špansko domačinko Mašo ohranjala že vse od naše študentske izmenjave na Portugalskem.

Kot se za ležerno špansko kulturo spodobi, naju je najprej povabila v tradicionalni španski bar Bodegas Castaneda, kjer smo ob hladnem pivu in okusnih tapasih nadoknadili zamujeno leto. Pot nas je nato vodila po ulicah Alcazeire, polnih spominkov in lokalnih izdelkov, do najstarejše četrti v Granadi – Albaicin, ki me je navdušila s svojimi ozkimi ulicami, pobeljenimi hišami in značilno mavrsko arhitekturo. Če bi Ulici žalostnih sledili še naprej, soseska Albaicina kaj kmalu preide v četrt Sacramento, ki je znana po hišah in sobah, izdolbenih v skalo, v katerih vsak večer organizirajo predstave flamenka. Nas pa je pot zanesla proti tržnici Mercado San Agustín – skupku številnih bogato obloženih stojnic, ki se šibijo pod svežo zelenjavo, sadjem in kulinaricnimi dobrotami.

Ko mesto zaživi

Ulice so v Granadi resnično zaživele šele, ko je

Simetrično zasnovani vrtovi parka Generalife / Foto: Neža Markelj

zašlo vroče sonce in so po nekaj urah popoldanske seste vrata začele odpirati restavracije in številni majhni bari. Z Nejcem sva zasedla eno izmed treh stoječih miz pred barom Casa Julio 1947 in ob opazovanju

mimoidočih turistov načrtovala naslednji dan ter uživala pestri izbiri tapasov, ki jih je, skupaj z nekaj kozarci hladnega tinta, vztrajno prinašal in odnašal dobrodušen lastnik.

(Se nadaljuje)

Preplet živobarvnega cvetja in raznovrstnega zelenega rastlinja na lepo vzdrževanih vrtovih / Foto: Neža Markelj

PRAZNOVANJA

NAZDRAVILA JUBILEJU

Klementina Skumavc Mežek je 22. oktobra praznovala življenjski jubilej, sedemdeset let. Verjetno se boste še spomnili njenih poročanj na Radiu Gorenc, že vrsto let je sodelavka Gorenjske televizije.

Suzana P. Kovačič

Na radiu je najprej delala honorarno kot komercialistka, zatem so jo zaposlili. »Ta medij me je zasvojil in kasneje sem izrazila željo, da bi naredila tudi kak intervju. Na terenu sem srečevala televizijske kolege, takrat si bila (avtorica tega prispevka, takrat sodelavka televizije, op. a.) na lokalni televiziji odgovorna urednica, in ko si enkrat slišala moj glas in moje oglašanje z ljubljanskega Gospodarskega razstavišča, so me na Gorenjski televiziji povabili k sodelovanju. Sodelavka te televizije sem tako že 25 let. Začela sem praktično iz nič in danes sem tu, kjer sem. Med drugim sem na televiziji pripravila več kot petsto oddaj Skrbimo za zdravje, več kot deset let sem jih vodila vsak torek. Področje zdravstva mi je blizu in mi je žal, da danes te oddaje ni več.« Klementina je še nekaj let po upokojitvi honorarno delala na radiu, zdaj samo še na televiziji. »V veliko veselje mi je spremljati, kaj se dogaja v lokalnem okolju. To delo imam rada, zanimivo je. Ne maram čepeti doma med štirimi stenami, sem komunikativna in zelo rada med ljudmi.«

Jubilantka Klementina Skumavc Mežek

»Veliko hodim, kolesarim, uživam v naravi. Pogosto mi družbo dela naš kuža. A še takrat, ko sem s svojimi mislimi čisto sama, mi ni dolgčas.«

Klementinin dekliški priimek je Skumavc. Razen nekaj let, ko je po očetovi smrti z mamo in bratom

stanovala v Mojstrani, živi na Belci. Hišo, v kateri je še danes, sta zgradila s pokojnim možem Mirom. »Že

prej sem veliko delala, ko pa je umrl mož, sem si zastavila, da bom še več ustvarjala, dokler bom le lahko. Občutek imam, da me tudi ljudje lepo sprejemajo.«

V zakonu sta se rodila Miha in Mojca, ki sta svoji mami še danes ne le najboljša družba, temveč tudi opora. V hiši na Belci, ki nudi dovolj prostora za vse, zdaj živi tudi Mojčin partner Bojan. Si predstavljate, kako zadiši iz domačega lonca, ko kuhata Miha in Bojan, oba gostinca?

Klementinina poklicna pot pa ni bila od nekdaj povezana z mediji. Dolga leta je delala v nekdanjem podjetju Kokra, a se je že takrat preizkusila kot voditeljica modnih revij. Ko je podjetje začelo ugašati, je bila tudi ona tehnološki višek. A se je znašla. Delala je kot akviziterka, komercialistka ... Vse do vstopa v medije. In danes, poleg dela? Kot je povedala, zelo rada potuje, nedavno se je vrnila s potovanja po Siciliji. »Veliko hodim, kolesarim, uživam v naravi. Pogosto mi družbo dela naš kuža. A še takrat, ko sem s svojimi mislimi čisto sama, mi ni dolgčas.« Klementina Skumavc Mežek, ki svojih let zagotovo ne kaže, ostaja aktivna. In tako bo v njenem ustvarjalnem življenjskem tempu tudi ostalo, kot poudari, dokler bo le šlo ...

Marija Mežek je praznovala 104. rojstni dan

V Domu Taber v Šmartnem pri Cerkljah je 10. novembra praznovala stočetrty rojstni dan Marija Mežek, najstarejša stanovalka doma. Otroštvo je preživela v Kranju. Izhaja iz velike družine, imela je pet sester in tri brate. Njej pa so se v zakonu rodili trije otroci: hčerka Tatjana in sinova Ljubo in Rajko, ki je že pokojen. V Dom je Marija Mežek

prišla pred osmimi leti in pravi, da je dom čudovit in na lepem kraju. Kljub častitljivi starosti še vedno izžareva veliko življenjske energije. Stočetrty rojstni dan je praznovala v domski sobi skupaj s sinom Ljubom in hčerko Tatjano Breznik ter vodstvom Doma Taber. Slavljenci je voščil tudi cerkljanski župan Franc Čebulj.

Novorojenčki

Minuli teden se je v **kranjski porodnišnici** rodilo 18 novorojenčkov, od tega 10 deklic in 8 dečkov. Najtežja je bila deklica, ki je ob rojstvu tehtala 3832 gramov, najlažja pa prav tako deklica – tehtnica ji je pokazala 3190 gramov. **Na Jesenicah** je prvič zajakalo 19 novorojenčkov, od tega 8 deklic in 11 dečkov. Tudi tu sta mejni teži pripadli deklicama – najtežja je tehtala 4290, najlažja pa – enako kot v Kranju – 3190 gramov.

GG mali oglasi

E-POŠTA: malioglas@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 47
www.gorenjskioglas.si

TANJA ODGOVARJA

tanja.70@hotmail.com

»Vnuč«

Tanja, pozdravljeni, spet se vam oglašam, ker me zelo skrbi za vnuka, kajti že kar nekaj časa je v družbi slabih prijateljev, kadil travo, velikokrat ne gre v šolo. Mamica ga stalno zagovarja, oče je obupal, jaz pa še nisem, saj je bil kot mlajši zelo priden. Prosim, povejte mi, kako bo z njim. Bo končal šolo ali bo nadaljeval s tem tempom?

Po naravi je zelo trmast in zelo težko ga je o nečem prepričati, dokler se sam ne odloči. Vsak od vas treh oziroma štirih ima svoj pogled. Ni res, da ga mati zagovarja, ni res, da je oče obupal. Preprosto ne vesta več, kaj naj bi naredila. Moj pogled

mi pokaže, da zadeva še ni tako daleč, da se ne bi dala rešiti. Šolo bo dokončal in sčasoma bo umiril in na koncu tudi trajno ustavil tempo, ki ga ima zdaj.

»Prihodnost«

Pozdravljeni, gospa, občasno berem Gorenjski glas in sem se opogumil, da vam pišem še jaz. Zanima me za zvezo in za ljubezen. Prosim vas, če pogledate, kako kaže hčerki pri zdravju. Direktor podjetja, kjer delam, ima težavo s putiko, težko hodi in se ne drži diete. Zdravila mu trenutno še kar pomagajo. Kako bo z uspehom podjetja v prihodnje? Mogoče mi bo lažje, ko prejmem vaš odgovor. Hvala

in uspešno vodite rubriko, ki jo imate v časopisu.

Popolnoma vas razumem in vas na noben način ne krivim. Najpomembnejše pri vsem, kar vam bom napisala, je to, da se ne krivite za nastalo situacijo. To se zgodi takrat, ko srce zaigra in zasliši melodijo, ki ni slišna vsem. Kar je, je. Poti nazaj ni, lahko je samo naprej. Z zdravjem vaše hčerke ne bo nič hujšega, vse se kmalu uredi. Prijateljičino zdravje pa izvira iz krivde, ki jo občuti tudi ona, ne samo vi. Podrt ima cel sistem in ne deluje, kot bi morala. Zdravilo za to je samo vaša bližina in podpora. Ni se vama treba danes ali jutri odločati, kaj bo z vama v prihodnosti. Pustita času čas in imejta se lepo vsak trenutek, ko sta lahko skupaj. V zvezi, v kateri ste ... Da, nekaj časa boste še vztrajali, samo od vas pa je odvisno, koliko časa. To, da

niste srečni, že dolgo veste. Da se nezvestoba vrača pri otrocih, ni res. To je samo izgovor. Pa brez zamere. Sodelavcu se izogibajte in imejte res samo nujno potrebne stike. Dobro veste, da ni človek na mestu; in nikoli ne bo, ker ima pač tak značaj. Zdravje direktorja je stanju primerno, saj je njegova diagnoza posledica tega, da je preveč vpet v delo in projekte. Velikokrat je sam za vse, čeprav ima vas za zelo sposobnega. Opuščena oseba tudi njemu manjka, vendar tega nikoli ne bo priznal, ker ima prevelik ego. Zahteva, ki vam jo je dal, ni poštena in na vašem mestu bi spet vzpostavila stik, saj tega od vas ne sme zahtevati. Ni pa treba, da to daste na oglasno desko. Ni prav, da prijatelja izgubite na tak način, in če vam je to res bil in vi enako njemu, tega ne smete dovoliti. Naj pa ostane med vama. Srečno.

LAŽJI SUDOKU

7	8					3	4	
			7	5		8		
9	2	1			3		6	
3					4	2	7	
		9	5		1	4		
	5	8	2				6	
	4		6			3	2	1
		3		7	2			
5	6						4	9

Rešitev:

6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9
8	9	2	7	5	6	1	3	4	9	8	7	6
1	2	3	4	5	6	7	8	9	8	7	6	5
9	8	7	6	5	4	3	2	1	9	8	7	6
5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8
7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1
2	1	9	8	7	6	5	4	3	2	1	9	8
8	9	2	7	5	6	1	3	4	9	8	7	6
1	2	3	4	5	6	7	8	9	8	7	6	5
9	8	7	6	5	4	3	2	1	9	8	7	6
5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8
7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1
2	1	9	8	7	6	5	4	3	2	1	9	8

TEŽJI SUDOKU

8			6				9	2
5	2				9		1	
		4				7		
	8			9				5
			4		7			
3				2			6	
		2					9	
	1		5				3	8
4	3				1			7

Rešitev:

2	5	7	1	9	6	8	3	4
8	9	2	7	5	6	1	3	4
1	7	8	6	2	3	5	9	4
6	9	9	2	1	4	7	5	8
6	2	1	7	8	5	9	6	3
5	2	7	9	6	1	8	3	4
9	8	1	5	2	7	6	1	3
7	1	6	2	8	9	2	5	3
2	6	5	7	1	9	6	4	8

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

HI, KONJIČEK, 2. DEL

Pošteno sta plačali za svoje grehe

MILENA MIKLAVČIČ

usode

»Ko me je zagledal pred seboj, je zasikal med zobmi, a dovolj glasno, da ga je slišala tudi mama: 'Fukica moja, bova ponovila, ko bo špampet nared!' Mama je planila nanj in ne vem, kako bi se končalo, ko ne bi drugi posredovali.«

Na tem mestu mi je Rajka rekla, da je bilo za danes dovolj, da naj pridem kdaj drugič, če želim slišati nadaljevanje. Deževalo je kot za stavo. Ni mi bilo prav, da bi morala na dolgo pot še enkrat. Morda je opazila moje razočaranje, morda jo je pregovoril njen partner, ne vem. Ko sem bila že pri avtu, je pritekla za menoj in mi rekel, da si je Rajka premislila. Kar odleglo mi je. Iz izkušnje sem vedela, da so zgodbe, ki so bile povedane le na pol, takšne tudi ostale.

»Če bi bil atej še živ, bi ga danes zaradi vsega, kar mi je naredil, zadavila. Predstavlja si, kakšno je bilo moje življenje, ko so me misli na posilstvo razjedale od znotraj in na zunaj. Prvemu možu si nisem upala povedati. Zagnusila bi se mu. Šele Martinu, s katerim

živim zadnjih nekaj let, sem se lahko zaupala. Še več: svetoval mi je, da mi bo lažje, če bom še komu povedala.«

Potem pa se je spet vrnila v preteklost: »Sledil je družinski shod, kjer so odrasli sklenili, da babičin partner nima več vstopa v naš dom. Dosegli so, da se mi je opravičil, to je bilo tudi vse. Mama, ki je bila zaposlena kot učiteljica, bi lahko izgubila službo, če bi jo prijavil, da ga je napadla. O tem, kar je storil meni, pa potem sploh niso več kot toliko razpravljali. Pomembno je bilo, da mama kot učiteljica ni izgubila svoje časti.

Spominjam se, da sva z mamom o tem, kar mi je tisti moški naredil, govorili le enkrat. Dejala je, da ni bilo prav, kar je storil. Dodala je, da lastni materi ne more narediti sramote, saj bi 'vsa Slovenija' govorila o tem posilstvu. In atej, njen partner, v tistem času ni bil ravno kdor si bodi. Ves čas je tudi ponavljala, da je stara mama že tako in tako veliko pretrpela zaradi moških. Ko mi je rekla, da mi bo podobne 'reči', ko se bom poročila, mož delal vsak večer, mi je padel mrak na oči. Postala sem nasilna do predmetov, ki niso bili nič krivi. S sekiro sem uničevala lesene ograje, poškodovala kar nekaj vhodnih vrat na vasi, z vso ihto pa sem sekala tudi mlada drevesa v gozdu. Šele ko sem bila upehana in brez moči, mi je malo odleglo. Ponoči sem sanjala, kako bom nekoč, ko mi bo dokončno prekipelo, atejju odrezala 'jajca'. Uživala sem ob misli, da bo zraven mene izkrvavel, jaz pa mu ne bom pomagala, četudi me bo prosil za pomoč. Bila sem še otrok, nemočen,

ranjen. Okoli mene so bili sami izdajalci, vsem je bila pomembna le čast, nikomur ni bilo mar zame.

Stara sem bila že 19 let, ko sem poiskala Ruzika. Vseeno mi je bilo, kaj mi bo rekel, me bo udaril, ozmerjal, popolnoma vseeno, morala sem mu povedati, da mi vest zaradi njega ne da miru.

Kot glasbenik ni dobil dela, s končano akademijo je delal na gradbišču. Lepo me je sprejel, ni mi zameril. O, kako sem mu bila hvaležna! V nekajurnem pogovoru sva predelala vse, kar se mi je zgodilo. Zaupal mi je tudi, kaj so počeli z njim na postaji milice in pozneje v zaporu. Z eno besedo: grozote! 'Posiljevalcev nikjer ne marajo,' je žalostno dodal. Zahvalil se mi je za denar. Le kako je vedel, da sem mu ga jaz pošiljala? V obnovo postopka ni verjel, češ da so povsod same barabe, ki skupaj držijo. Povedal mi je za še dve podobni zgodbi, ko sta se v zaporu znašla moška, ki sta se ju ženi želeli znebiti, pa sta ju obtožili, da sta pedofila. No, enemu je čez več let uspelo dokazati nedolžnost, drugi se je zaradi nasilja sojetnikov v zaporu obesil.

Z Ruzikom sva ostala v stiku. On se ni nikoli poročil, jaz sem se, a šele na prisilo staršev.

Gnusilo se mi je lastno telo. Ruzik je povedal, da je impotenten. Kljub veliki želji po spolnosti je pri ženski vedno odpovedal.

Nekoč, bil je ravno takšen dan, kot je danes, lilo je kot iz škafo, sem se zagledala v lovsko puško, ki je visela na steni. Z njo je atej ubil Tarzana. Nič nisem razmišljala, glava je bila prazna, na oči pa mi je padel mrak. Odkorakala sem ven, pred

hišo, in namerila na starega, ki je sedel že ves betežen in s poscanimi hlačami na klopi pred hišo. Pogledal me je in zmajal z glavo: 'Ni ti treba mazati rok. Rak me bo zdaj zdaj ugonobil.' Orožje sem mu potisnila v naročje in odšla, ker sem upala, da se bo sam. Izza vogala je pritekla stara mama in začela kričati: 'Kaj pa je zdaj to?' Ko me je zagledala, je utihnila. Iz njenega srepega pogleda sem razbrala, da je vedela, zakaj sem mu porinila puško v naročje.

Čez nekaj dni so pošast odpeljali v bolnišnico. 'Pojdiva k njemu,' mi je rekel Ruzik.

'Napišite, kaj ste stori- li Rajki!' mu je rekel. Toda stari je bil neusmiljen, le z roko je zamahnil in klical sestro, naj naju odstranijo iz sobe. Nekaj tednov kasneje je umrl. Takrat sem simbolično pokopala tudi TarzANOVO sliko. Na grobu ubogega psa prižigam sveče še danes, k njemu, na pokopališče, ne hodim; naj se cvre, hudič.

Z Ruzikom sva ostala prijateljca. Malo se je sicer pobral, a ne povsem. Z glasbo se že vrsto let ne ukvarja več. Še zmeraj ga želim prepričati v obnovo postopka. Bilo bi mi lažje, če bi lahko komu povedala, kako sem temu fantu uničila življenje, a Ruzik pravi, to je bila takšna usoda. Marsikaterega spolnega nasilja znotraj družine ne bi bilo, če bi se matere zavzele za žrtev, za svojega otroka. Največkrat mu zaradi lažnega sramu ali zaradi družinske časti in denarja obrnejo hrbet. Po svoje me tolaži misel, da ne mama ne babica nista imeli lepe starosti. Usoda se je tudi z njima poigrala in pošteno sta plačali za svoje grehe.«

KUHARSKI RECEPTI

ZA VAS IZBIRA KATJA DOLENC

Danes je znano, da so naši davni predniki zmogli preživeti hladne zimske mesece zdravi tudi zahvaljujoč rdečemu zelju. Vsebuje namreč veliko selena, ki je čudovito orožje imunskega sistema, obenem pa pospešuje presnovo. V prehrani ga je priporočljivo uporabiti večkrat, ne le v času martinovanj.

Rdeče zelje z rdečimi pomarančami

Potrebujemo 600 g rdečega zelja, čebulo, mlet čili, žlico kisa, 1 dl kisle smetane, 2 jabolki, 2 rdeči pomaranči, 4 žlice nasekljanih orehov, sol in poper.

Zelje očistimo in narežemo na tanke rezance ali naribamo. Ščepec čilija, kis, kislo smetano, sol, poper in drobno nasekljano čebulo zmešamo in prelijemo zelje. Postavimo v hladilnik. Jabolki narežemo na tanke krljce. Pomaranči olupimo, odstranimo belo kožico in ju razdelimo na krljce. Krljce jabolka in pomaranč zmešamo z zeljem ter potresemo z nasekljanimi orehi.

Solata z rdečim zeljem in fetom

Potrebujemo 500 g rdečega zelja, 150 g zelene solate, 2 korenčka, 200 g fete, pomarančo, balzamični kis, olivno olje, sol in poper.

Zelje in zeleno solato očistimo in operemo. Zelje tanko narežemo ali naribamo, solato narežemo. Korenje ostrgamo in narežemo na tanka kolesca. Feto narežemo na majhne kose. Feto, zelje, zeleno solato in korenje zmešamo. Pomarančo ožamemo in sok razžvrkljamo z nekaj žlicami balzamičnega kisa in olivnega olja. Začinimo s soljo in poprom, prelijemo po solati in zmešamo.

Solata iz rdečega zelja s suhimi marelicami

Potrebujemo majhno glavo rdečega zelja (približno 750 g), sol, sladkor, 150 ml rdečega vinskega kisa, 100 g suhih marelic, 200 ml belega vina, poper, olivno olje, sok ene pomaranče, 2 rdeči čebuli in 200 g belega ali modrega grozdja brez pečk.

En dan vnaprej očistimo in operemo zeljno glavo. V lonec nalijemo 3 litre vode, dodamo žlico soli, 2 žlici sladkorja in 125 ml kisa ter zavremo. V tekočino položimo celo glavo zelja in kuhamo 10 minut. Odstavimo in zelje čez noč pustimo v tekočini. Suhe marelice namočimo v vino.

Naslednji dan zeljno glavo in marelice odcedimo. Vino, v katerem smo namakali marelice, prestrežemo. Glavico razrežemo na četrtine in liste v ozkih rezancih odrežemo s kocena. Zrahljamo jih, solimo in popramo. Preostali kis, 8 žlic olja, pomarančni sok in prestreženo vino od marelic zmešamo in zlijemo po zelju. Počakamo vsaj 30 minut, da se solata prepoji. Čebuli sesekljam na kockice. Grozdne jagode potrgamo s pecljev, operemo, popivnemo in razpolovimo. Odstranimo morebitne pečke. Zelju primešamo čebulo, marelice in grozdje. Po želji potresemo še z ohlajenimi popraženimi pinjolami.

Nasvet: Pri nakupu ne posegajmo po velikih glavah rdečega zelja. Čim manjše in trše so glave, tem boljšega okusa so. Obenem vsebujejo več hranilnih snovi, saj so rasle počasi in zemlji niso dodajali umetnih gnojil.

Preproste dobrote s slivami

ERIKA JESENKO

Zadnji čas je, da izkoristimo letošnje slive in z njimi ustvarimo preproste dobrote. Da za odličen rezultat ni treba komplicirati, potrjuje ta spodnja dva recepta.

Za pripravo slivovega peciva z zdrobom in orehi potrebujemo: 0,5 kg svežih sliv, 0,5 l mleka, 120 g pšeničnega zdroba, 100 g sladkorja, 50 g masla, 1 vaniljev sladkor, 2 žlici ruma, 3 jajca, 100 g mletih orehov, ščepec soli.

Slivam odstranimo koščice in jih narežemo na polovice. Mleko zavremo, posolimo, mu dodamo maslo, sladkor, vaniljev sladkor, vanj zakuhamo pšenični

zdrob in kuhamo še nekaj minut, da se zgosti. Mlečni zdrob ohladimo do mlačnega. Rumenjake in beljake ločimo. Rumenjake vmešamo v mlečni zdrob, beljake pa stepemo v sneg. V mlečni zdrob vmešamo še rum, mlete orehe in slive. Na koncu dodamo še sneg beljakov. Zmes vlijemo v pekač, prekrit s peki papirjem, in pečemo v pečici, segreti na 180 °C, 50 minut. Pečeno pecivo ohladimo in narežemo na rezine.

Za pripravo narastka s slivami potrebujemo: 250 g starejšega kruha, 4 jajca, 2 dl mleka, 0,5 dl smetane, 70 g sladkorja, 1 vaniljev sladkor,

lupinico ene limone, 0,5 kg svežih sliv.

Slivam odstranimo koščice in jih narežemo na polovice. Rumenjake in beljake ločimo ter iz beljakov napravimo sneg. Skupaj

zmešamo rumenjake, mleko, smetano, sladkor, vaniljev sladkor ter limonino lupinico. V pripravljeno zmes zmešamo na kocke narezan kruh in razpolovljene slive. Na koncu dodamo še sneg

beljakov. Zmes vlijemo v pekač, prekrit s peki papirjem, in pečemo v pečici, segreti na 180 °C, 50 minut.

Nasvet: Pri obeh receptih lahko uporabimo tudi zamrznjene slive.

LAHKE JEDI

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PIREDITVE

Čmrlji v Sloveniji

Radovljica – V sredo, 15. novembra, bo v Čebelarskem muzeju predstavitev knjige z naslovom Čmrlji v Sloveniji. Značilnosti, razširjenost, vrste, virusi, opravevanje. Avtorji dr. Janez Grad, dr. Anton Gradišek, Tomaž Oštir, dr. Ivan Toplak in dr. Petra Bole bodo o vsebini spregovorili ob 11. uri.

Kostanjev piknik

Šenčur – Turistično društvo Šenčur v četrtek, 16. novembra, ob 17. uri na Blagnetovem dvorišču v središču Šenčurja organizira kostanjev piknik.

DOBRODELNI
 KONCERT
 ZA DRUŽINE
 V STISKI

Teden Karitas, 27. 11. do 3. 12. 2023

KLIC DOBROTE

dvorana Golovec
 v Celju
 sredo, 29. 11. 2023
 ob 20.00

upanje
 za
 vse

Karitas
 www.karitas.si

prenos RTV Slovenija
 in Radio Ognjišče

9.90
 EUR

Irena Stopar
**LUNINE
 BUKVE 2024**

Lunin koledar s setvenimi podatki v skladu z luno, vrtni koledar, strokovnjakinje za zelenjadarstvo in horoskop za leto 2024. Prihodnje leto bo v znamenju Sonca.

Število strani: 52 strani
 Mere: 23,5 x 32 cm

9.90
 EUR

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

* poština

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Literarni večer

Visoko – Kulturno-umetniško društvo Valentin Kokalj Visoko v petek, 17. novembra, ob 19. uri vabi na literarni večer z naslovom Rastje, ki pripoveduje zgodbe. Na njem bodo člani recitatorske skupine predstavili ustvarjanje slovenskih pesnikov in pisateljev na avstrijskem Koroškem v zadnjih desetih letih. V dvorani domačega kulturnega doma bodo interpretirali besedila, ki so bila objavljena v reviji Rastje. Na dogodku, ki je posvečen spominu na slovensko-koroško literarno in kulturno ustvarjalko Anito Hudl, bo nastopila tudi citrarka Barbara Osterman.

IZLETI

Okoli Brda ta petek

Kokrica – Društvo upokojencev Kokrica sporoča, da je pohod okoli Brda, ki je bil načrtovan v petek, 10. novembra, prestavljen na 17. november. Zbor in odhod bosta na običajnem mestu ter ob običajni uri.

OBVESTILA

Telovadba, zdravstvena delavnica, družabne igre

Preddvor, Naklo – V sredo, 15. novembra, ob 17. uri se lahko v okviru programa medgeneracijskega sodelovanja udeležite telovadbe za najlepša leta, ki bo potekala v Kulturnem domu Preddvor. V petek, 17. novembra, ob 9. uri bo v Domu starejših občanov Preddvor delavnica na temo srčno-žilnih bolezni. Organizirana je v sodelovanju s Centrom za krepitev zdravja Kranj, namenjena pa je vsem, ki želijo pridobiti strokovne informacije. V Medgeneracijskem centru Naklo bo v petek, 17. novembra, večer družabnih iger z začetkom ob 17. uri. Za vse aktivnosti so obvezne prijave do zasedbe mest na mck-prijave@luniverza.si ali 04 280 48 25.

PREDAVANJA

Muzejski večer

Jesenice – Muzejsko društvo Jesenice v četrtek, 16. novembra, ob 19. uri vabi na predavanje z naslovom Judovstvo, krščanstvo, muslimanstvo – pogled Bližnjega vzhoda. Gostja muzejskega večera v prostorih Kosove graščine bo ddr. Verena Perko. Vstopnine ni.

RAZSTAVE

Ob desetletnici delovanja

Tržič – V četrtek, 16. novembra, ob 18. uri bo v Galeriji Paviljon odprtje razstave, na kateri bo Kulturno-umetniško društvo Ampus predstavilo vse večje in pomembnejše projekte, ki so jih ustvarili v desetih letih. Med drugim so jih navdihnila filma Gospodar prstanov in Hobit.

PREDSTAVE

Jutri začnem in Od kod si, kruhek

Breznica – Gledališče Julke Dolžan vabi na premiero monokomedije Dese Muck Jutri začnem v režiji Gašperja Stojca in igre Mateje Mlačnik, ki bo v petek, 17. novembra, ob 19. uri v kulturni dvorani na Breznici, ter na ponovitev predstave v nedeljo, 26. novembra, ob 18. uri. Zaradi velikega zanimanja priporoča rezervacijo sedežev na 040 576 560 (Aleš) ali kdfpzironica@gmail.com. To nedeljo, 19. novembra, ob 17. uri bo v kulturni dvorani v okviru otroške matinee Škratovanje na ogled predstava Od kod si, kruhek v izvedbi Gledališča Unikat.

desetdnevna vremenska napoved

Torek 14. 11.	Sreda 15. 11.	Četrtek 16. 11.	Petek 17. 11.	Sobota 18. 11.
2/13 °C	3/14 °C	2/11 °C	1/10 °C	0/11 °C
Nedelja 19. 11.	Ponedeljek 20. 11.	Torek 21. 11.	Sreda 22. 11.	Četrtek 23. 11.
2/12 °C	3/12 °C	5/12 °C	2/10 °C	1/10 °C

Wolt odslej tudi na Bledu

Bled – Iz restavracij in trgovin bodo prek platforme Wolt po novem lahko naročali tudi na Bledu, ki se je kot 23. mesto pridružilo tej priljubljeni aplikaciji. Izbirali bodo lahko med dvesto različnimi jedmi iz dvajsetih restavracij, med katerimi sta tudi Mega Burger in Rustika. Na voljo bodo znane picerije, slaščičarne, pekarnice, trgovine za živila in izdelki za hišne ljubljence. Ponudbo bodo ves čas nadgrajevali in dopolnjevali. Bled je v sklopu svoje turnee obiskala tudi Jelena, gluha modra herojka, in tako med prvimi razveselila nove uporabnike, obenem pa predstavila delo dostavljavca in povabila vse, ki jih zanima tovrstno delo, da se pridružijo ekipi. Jelenina turnea, ki ima dobrodelno noto, se z obiskom Bleda zaključuje. Vse njene prevožene kilometre in opravljene dostave bo Wolt podvojil in pretvoril v evre ter jih po Jeleninem izboru daroval Zavodu za gluhe in naglušne v Ljubljani.

NOVO

Moja hitra peciva

Pred vami je edinstvena zbirka receptov, namenjena vsem, ki nimate dovolj časa za pripravo sladkih zalogajev. Vsebuje 200 enostavnih in hitrih receptov za okusne slaščice, ki se jim nihče ne more upreti.

14.90
 EUR

* poština

Vežava: špirala, dimenzije: 20 x 15 cm, 216 strani

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

OBVESTILO NAROČNIKOM

Račune lahko prejmete tudi po elektronski pošti

- Če želite račune prejemati po e-pošti, nam na e-naslov narocnine@g-glas.si sporočite točno ime in priimek ter naslov, da vas bomo našli na seznamu.
- Na e-naslov, s katerega nam boste poslali osebne podatke, bomo poslali račun v obliki pdf, ki bo povsem enak položnici v tiskani izdaji.
- Sodobna tehnologija omogoča tudi hitro in preprosto plačevanje računov s pomočjo mobilnega telefona in QR kode.

Prepričani smo, da boste zadovoljni.

Gorenjski Glas | www.gorenjskiglas.si

Nagrajenci križanke OBI KRANJ, z rešitvijo **NOVA PODOBA VAŠEGA DOMA**, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 27. 10. 2023, so: **Blaž ROBLEK** iz Preddvora, **Jure HAFNER** iz Škofje Loke in **Srečo JERMAN** iz Kranja. Vsi nagrajenci prejmejo praktične nagrade. Čestitamo!

tedenski koledar

	vzhod	zahod
14. 11. tor. Nikolaj	7.02	16.32
15. 11. sre. Polde	7.03	16.31
16. 11. čet. Jerica	7.04	16.29
17. 11. pet. Gregor	7.06	16.28
18. 11. sob. Roman	7.07	16.27
19. 11. ned. Elizabeta	7.09	16.27
20. 11. pon. Srečko ☾	7.10	16.26

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
**za objavo v petek do srede
do 14. ure in za objavo
v torek do petka do 14. ure!**

Delovni čas:
**ponedeljek, torek, četrtek,
petek neprekinjeno
od 8. do 15. ure, sreda od
8. do 16. ure, sobote, nedelje
in prazniki zaprto.**

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM
OPEL Corsa 1.2, nevozen, registriran
za rezervne dele, letnik 1997, tel.:
040/389-518 23002888

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

4 letne gume Sava 165/70-13 in 4 plati-
šča za Peugeot 206, tel.: 031/527-819
23002897

STROJI IN ORODJA

PRODAM

CIRKULAR za žaganje drv, tel.:
031/812-210 23002850

VRTNI traktor Husqvarna TS 138, star 5
let, cena 1.500 EUR, tel.: 030/253-309
23002883

KURIVO

PRODAM

LEPA, suha, bukova in mešana drva,
tel.: 041/841-632 23002827

SUHA mešana drva, lahko razrezana,
možna dostava, tel.: 031/229-151 23002741

AVTOVLEKA MEGA

MEGA, GREGA MEZE S.P., HLEBCE 16 B, LESCE

ODKUPIMO:

- POŠKODOVANA VOZILA
- KARAMBOLIRANA VOZILA
- VOZILA V OKVARI
- RABLJENA VOZILA

GREGA MEZE S.P., LESCE
M: 040 629 675

**ODVOZ VOZIL
NA RAZGRADNJO.**

SUHE bukove butare, bukova in me-
šana drva ter rajkeljne – okroglice, tel.:
031/826-621 23002622

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM
UGODNO – 4 vhodna vrata in starejši
počivalnik, tel.: 040/389-518 23002889

TOPLOTNE ČRPALKE

Midea 6-16 kw
od 6.699,99 EUR – 6 kw z osnovno
montažo, zagonom in 9,5% ddv
SUBVENCIJA EKO SKLADA
IZE d.o.o. 041 669 742
pts@siol.net in www.ize.si

PODARIM

JOGI 180 x 200 x 20, rabljen, lepo oh-
ranjen, Kranj, tel.: 041/316-216
23002892

GOSPODINJSKI APARATI

PRODAM

POMIVALNI stroj Bosch serija 4, brez-
hiben, prostostoječ, tel.: 040/307-170
23002896

HOBI

KUPIM

ODLIKOVANJA, medalje, značke,
razglednice, kovance, bajonete, sablje,
čelade, uniforme, tel.: 051/740-430
23002784

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJI, motiv Lev in Zmaj, vel. 100
x 100 cm, zelo lepi, cena skupaj 1.700
EUR, tel.: 040/567-544 23002814

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

PODARIM

INVALIDSKA vozička, tel.: 041/356-
044 23002885

KMETIJSKI STROJI

KUPIM

ODKUP traktorjev in kmetijske meha-
nizacije, v kakršnem koli stanju, tel.:
041/255-834 23002857

PRIDELKI

PRODAM

JEDILNI krompir, beli in rdeči, tel.:
031/828-955 23002879

JEDILNI krompir, tel.: 031/506-863
23002887

KRMNI krompir, cena po dogovoru,
tel.: 031/524-076 23002890

KROMPIR beli in rdeči, jedilni in krmni
– sora, tamar, desire, bela rosa, tel.:
041/971-508 23002893

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, pred
nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej
Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Senčur,
tel.: 041/710-113 23002775

BIKCA simentalca, starega 3 tedne,
tel.: 040/728-264 23002894

TELICO simentalco, staro 2,5 leta, za
zakol, tel.: 04/53-38-193, 031/611-147
23002880

TELIČKA, bikca, starega 10 dni, tel.:
04/51-46-958 23002881

TELIČKO belgijsko plavo, staro 10 dni,
tel.: 041/341-420 23002895

OSTALO

PRODAM

SILAŽNE bale, Radovljica, tel.:
041/695-261 23002884

STORITVE

NUDIM

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela od
temeljev do strehe, fasade, škarpe,
urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt,
ograje, dimniki, izolacija, krovstvo, te-
sarstvo – po zelo ugodni ceni. Leard,
d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-
163 23002777

STREŠNA in stavbna kleparska dela
po celotni Gorenjski. Zlebovi, odkapne
pločevine, obrobe, balkoni, dimniki.
Klepar Matevž, Matevž Šimnic, s.p., Bri-
tof 103, Kranj, tel.: 040/557-784
23002800

ZASEBNI STIKI

IŠČEM partnerico za resno vezo, staro
do 45 let, tel.: 030/738-587 23002891

RAZNO

PRODAM

MOTORNO nitkarico in repo za kisa-
nje, po ugodni ceni, tel.: 041/356-044
23002886

ZAHVALE, OSMRTNICE

Žalost in hvaležnost lahko
izrazite z objavo osmrtnice ali
zahvale v različnih velikostih.

Vaše želje sprejemamo po
e-pošti na malioglas@g-glas.si
ali po navadni pošti
na naslov Gorenjski glas,
Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj.

Gorenjski Glas

www.gorenjskiglas.si

NOVO

Domača lekarna

Knjiga vas podučí
o tem, kako
prepoznati,
gojiti ter nabirati
najpogostejše
cvetlice, zelišča
in plevele,
izvedeli
pa boste
tudi, katere
zdravilne
lastnosti nosijo
v sebi in na
kakšen način
si z njimi lahko
pomagate.

mehka vezava, dimenzije: 25 x 20 cm, 176 strani

23 EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu,
Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.:
04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti,
se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

NOVO

Miklavževi čevlji

Medtem, ko so
piškoti v pečici,
Miklavž poišče
svojo slavnostno
opravo in
ugotovi, da
mora nujno
zloščiti še
čevlji. A glej
ga zlomka, to
ga tako zaposli,
da pozabi na
dobrote v
pečici ...

Trda vezava, dimenzije: 28 x 23.5 cm, 26 strani

12⁹⁰ EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu,
Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.:
04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti,
se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

LOTO

Loto rezultati – žrebanje 12. 11. 2023
15, 20, 29, 39, 40, 44 in 43

Loto PLUS: **1, 4, 10, 13, 14, 28 in 8**
Joker 6: **7 8 6 5 6**

Predvideni sklad 15. 11. 2023 za Šestico: **400.000 EUR**
Predvideni sklad 15. 11. 2023 za 6 plus: **170.000 EUR**
Največji dobiček za Joker 6: **300.000 EUR**

OSMRTNICA

*Hvaležni, da s teboj smo prehodili pot,
spomin nate nas spremljal bo povsod.*

Žalostni sporočamo vest, da nas je zapustil naš
LEON LEBAR - LEVČ

Od njega se bomo poslovili v sredo, 15. novembra 2023, ob 15. uri na pokopališču v Zgornjih Bitnjah in v poslovljni vežici po 9. uri na dan pogreba.
Cvetju in svečam se hvaležno odrekamo v korist društva Pomagajmo slovenskim otrokom, IBAN: SI56 1010 0005 4765 031. Hvala.

Vsi žalujoči

Nagrajenci križanke z geslom **JESEN NA GRADU DVOR PREDDVOR**, katere sponzor je Zavod za turizem Preddvor in je bila objavljena v Gorenjskem glasu 30. oktobra, so: **Boštjan Založnik** iz Mengša, ki prejme darilni paket iz vinske kleti gradu Dvor, ter **Nace Oštir** iz Zgornje Besnice in **Branko Ravnik** iz Tržiča, ki prejmeta družinsko vstopnico za voden ogled gradu Dvor. Nagrajencem čestitamo!

Radio Triglav

Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz

RADIO ZA RADOVEDNE

radio GORENC

Širim veselje!

Osrednje slovenska 93,8 MHz | Jesenice 92,1 MHz | Tržič 95,1 MHz

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

RADIO KRANJ 97.3

pisan kot jesen

radio-kranj.si

Bliža se čas obdarovanj

Podarite naročnino na časopis Gorenjski glas!

Podarite naročnino na časopis Gorenjski glas! Svoje najbližje boste razveselili vsak torek in petek, ko jih bo časopis Gorenjski glas pričakal v poštnem nabiralniku. Za vse možnosti naročnin pokličite 04/201 42 41 vsak delavnik od 8. do 15. ure, pišite na narocnine@g-glas.si ali kliknite na www.gorenjskiglas.si/prijavanoveganarocnika

Naj bodo letos prazniki še posebno čarobni.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

digi
info
točkaPomoč pri uporabi
digitalnih javnih storitev

Nabor storitev:

- ▶ Uporaba **elektronske osebne izkaznice** in s tem povezane mobilne aplikacije,
- ▶ Prijava v elektronske storitve in **elektronsko podpisovanje**,
- ▶ Dostop do informacij o delu državne uprave na portalu **gov.si**,
- ▶ Dostop do elektronskih storitev na portalu **eUprava**,
- ▶ Registracija in prijava v portal **SPOT**,
- ▶ Uporaba storitev eZdravja na portalu **zVEM**,
- ▶ Dostop do **e-storitev ZPIZ**,
- ▶ Uporaba državnega davčnega portala **eDavki**,
- ▶ Dostop do elektronske **zemljiške knjige**,
- ▶ Uporaba **elektronskih vinjet** na portalu DARS,
- ▶ Storitve z zvezi s **študijem in štipendijami**,
- ▶ Storitve MKGP in UVHVVR, portal Volos,
- ▶ Prepoznavna spletnih nevarnosti, center **SI-CERT**.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DIGITALNO PREOBRAZBO

Deseta Noč parkeljnov v Goričianah

MAJA BERTONCELJ

Goričane – V soboto, 18. novembra, bo v Goričianah pri Medvodah že deseta tradicionalna mednarodna kulturno-etnološka prireditev Noč parkeljnov v Goričianah. Letos je predvidenih za Slovenijo rekordnih 32 skupin parkeljnov iz Slovenije, Avstrije, Italije in Hrvaške, kar pomeni udeležbo več kot

šeststo parkeljnov. S tako množično udeležbo se prireditev uvršča med največje tovrstne na svetu. »Skupine parkeljnov se bodo zvrstile ena za drugo v obliki mimohoda ter tako predstavile svoje maske in opremo svojega kraja in s tem svojo zgodovino in navade. Obetajo se zelo zanimive maske, saj si jih velika večina parkeljnov izdelala sama in predstavljajo

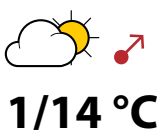
njihov ponos. Obeta se tudi velik šov, saj parkeljne vedno spremljajo strašne maske, ogenj in hrušč, hkrati pa počenljajo vragolije ter strašijo gledalce,« pojasnjuje organizatorji iz Turističnega društva Goričane - Vaše. Predstavili se bodo le »peklenščki« brez Miklavža. Tako opomnijo otroke, da morajo biti pridni, ter jim pokažejo, kdo jih bo obiskal,

če ne bodo. Prav zato je tak dogodek še posebno zanimiv v delu Slovenije, kjer je miklavževanje 5. decembra še vedno tradicija – tudi v Goričianah. Skupine parkeljnov bodo na traso mimohoda odšle ob 18. uri, nadaljevalo pa se bo ob 20. uri z zabavo s skupinama Veseli svatje in Miran Rudan in Design. Pričakujejo več kot deset tisoč obiskovalcev.

vremenska napoved

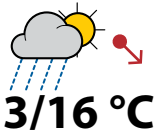
Danes bo delno oblačno, ponoči pa oblačno s padavinami, ki bodo jutri dopoldne ponehale. Čez dan se bo zjasnilo, popoldne pa ni izključena kakšna ploha. Pihal bo hladen severozahodnik. V četrtek bo čez dan sončno z občasno oblačnostjo in večinoma suho.

TOREK

1/14 °C

SREDA

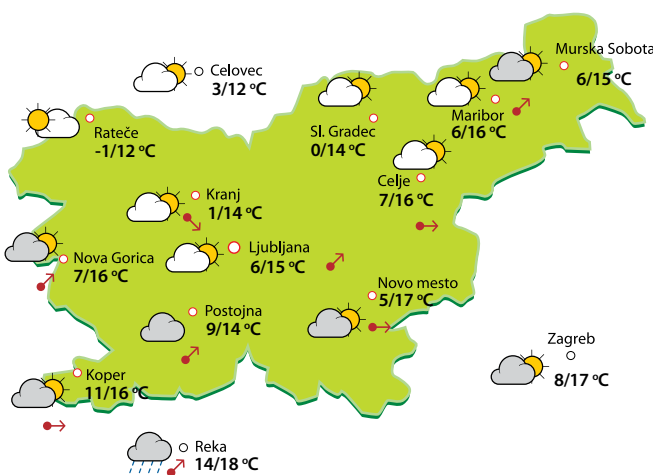
3/16 °C

ČETRTEK

1/12 °C

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

Dobrodelni lovci

Hrastje – Lovsko dobrodelno združenje Diana, ki deluje pod okriljem Lovske zveze Slovenije, se je na avgustovske poplave odzvalo s pomembno dobrodelno gesto. Kot je pojasnil Ljubo Drobnič, član Lovske družine Šenčur iz Hrastja, so doslej že razdelili 22 tisoč evrov med šest posameznikov, ki so utrpeli hude posledice poplav. Denar zbirajo na dražbah, zbiralnih akcijah, prireditvah in predavanjih. Kot je še dodal Drobnič, si posebno zahvalo zaslužijo vsi donatorji in lovske družine, ki so prispevale k uspehu akcije. Ena takih je Lovska družina Železniki, ki je darovala dva jelena, s čimer so zbrali zajetna finančna sredstva.

Člani Lovskega dobrodelnega združenja Diana pomagajo prizadetim v avgustovskih poplavah. / Foto: arhiv Ljuba Drobniča

NA GLAS

aforizem

Najprej so se skrhalo odnosi in zaupanje, nato noži in sekire.

Milan Fridauer - Fredi